

Městský úřad Čáslav
nám. J. Žižky z Trocnova 1
286 01 Čáslav

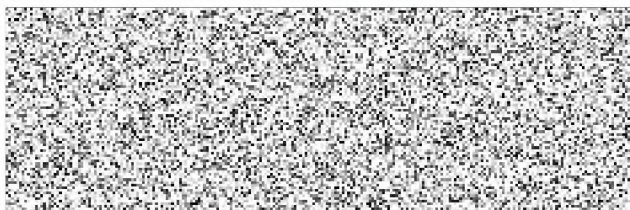
MĚSTSKÝ ÚŘAD ČÁSLAV okres Kutná Hora	řís. zna:
Došlo: - 4 -09- 2020	řís. zna:
Č.j. MěÚ/ 25445/ 20	řís. zna:
Počet listů Příloh	

V dne 31. 08. 2020

Věc: Žádost o sdělení informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

I.

Na základě ustanovení §13 ve spojení s § 1 a 2 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, žadatel:

(dále jen: „žadatel“),

žádá Město Čáslav, IČO: 002 36 021, se sídlem nám. Jana Žižky z Trocnova 1, 286 01 Čáslav, jakožto povinný subjekt ve smyslu § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, o poskytnutí následujících informací:

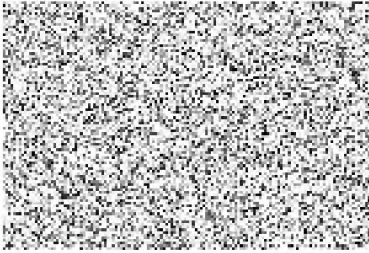
- žadatel žádá sdělení veškerých informací o rozsahu spolupráce mezi Městem Čáslav a RNDr. Martinou Vrbovou, Ph.D., IČO: 685 88 879, se sídlem za celou dobu trvání této spolupráce, žadatel požaduje zejména údaje o:
 - o počtu zadaných zakázek/objednávek RNDr. Martině Vrbové, Ph.D.,
 - o počtu uzavřených smluv s RNDr. Martinou Vrbovou, Ph.D.,
 - o finančním objemu spolupráce s RNDr. Martinou Vrbovou, Ph.D.,
 - o výstupech RNDr. Martiny Vrbové v rámci této spolupráce;
- žadatel dále žádá o zaslání posledního písemného znění studie zaměřené na analýzu a návrh systému nakládání s komunálními a případně dalšími odpady ve městě Čáslav, s ohledem na zákonné povinnosti města, včetně návrhu na rozvoj spolupráce obcí, v rámci ORP Čáslav, zpracované pro Město Čáslav dodavatelem - RNDr. Martinou Vrbovou, Ph.D., IČO: 685 88 879, se sídlem , na základě objednávky č. 235/2019 ze dne 20. 09. 2019, a dále žadatel žádá o sdělení veškerých informací týkající se této studie, zejména informací o:
 - o schváleném harmonogramu prací k této studii,
 - o informace o datu finalizace této studie apod.;

II.

Žadatel zdvořile žádá o poskytnutí shora požadovaných informací bez zbytečného odkladu na adresu pro doručování:

S pozdravem a úctou

Číslo jednací: MěÚ/25445/2020/SEK
Spis. značka: 513/2020

Vyřizuje: JUDr. Aranka Pelikánová
Tel.:
E-mail:

Datum: 18.09.2020

ROZHODNUTÍ o odmítnutí části žádosti o informace

Městský úřad Čáslav, nám. Jana Žižky z Trocnova 1/1, 286 01 Čáslav, jako povinný subjekt ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „InfZ“) rozhodl v souladu s ustanovením § 15 odst. 1 InfZ takto:

zčásti odmítá

v části „žadatel dále žádá o zaslání posledního písemného znění studie zaměřené na analýzu a návrh systému nakládání s komunálními a případně dalšími odpady ve městě Čáslav, s ohledem na zákonné povinnosti města, včetně návrhu na rozvoj spolupráce obcí, v rámci ORP Čáslav, zpracované pro Město Čáslav dodavatelem - RNDr. Martinou Vrbovou, Ph.D., IČO: 685 88 879, se sídlem na základě objednávky č. 235/2019 ze dne 20. 09. 2019“

a zčásti vyhovuje

v části „žadatel žádá sdělení veškerých informací o rozsahu spolupráce mezi Městem Čáslav a RNDr. Martinou Vrbovou, Ph.D., IČO: 685 88 879, se sídlem za celou dobu trvání této spolupráce, žadatel požaduje zejména údaje o:

- počtu zadaných zakázek/objednávek RNDr. Martině Vrbové, Ph.D.,
- počtu uzavřených smluv s RNDr. Martinou Vrbovou, Ph.D.,
- finančním objemu spolupráce s RNDr. Martinou Vrbovou, Ph.D.,
- výstupech RNDr. Martiny Vrbové v rámci této spolupráce,

dále žadatel žádá o sdělení veškerých informací týkající se této studie, zejména informací o:

- schváleném harmonogramu prací k této studii,
- informace o datu finalizace této studie apod.“

žádosti žadatele ze dne 31. srpna 2020 ve věci žádosti o poskytnutí informace, která byla doručena povinnému subjektu poštou dne 4. září 2020.

Městský úřad Čáslav jako povinný subjekt ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 InfZ Vám sděluje následující:

- „počtu zadaných zakázek/objednávek RNDr. Martině Vrbové, Ph.D.“
1
- „počtu uzavřených smluv s RNDr. Martinou Vrbovou, Ph.D.“
0
- „finančním objemu spolupráce s RNDr. Martinou Vrbovou, Ph.D.“
123 057,- Kč s DPH
- „výstupech RNDr. Martiny Vrbové v rámci této spolupráce“
studie „Optimalizace odpadového hospodářství města Čáslav“
- „schváleném harmonogramu prací k této studii“
harmonogram neexistuje, neboť není zaznamenán na žádném nosiči
- „informace o datu finalizace této studie apod.“
květen roku 2020

Odůvodnění:

Městský úřad Čáslav obdržel dne 4. září 2020 žádost žadatele o poskytnutí těchto informací:

„žadatel žádá sdělení veškerých informací o rozsahu spolupráce mezi Městem Čáslav a RNDr. Martinou Vrbovou, Ph.D., IČO: 685 88 879, se sídlem [redacted] za celou dobu trvání této spolupráce, žadatel požaduje zejména údaje o:

- počtu zadaných zakázek/objednávek RNDr. Martině Vrbové, Ph.D.,
- počtu uzavřených smluv s RNDr. Martinou Vrbovou, Ph.D.,
- finančním objemu spolupráce s RNDr. Martinou Vrbovou, Ph.D.,
- výstupech RNDr. Martiny Vrbové v rámci této spolupráce,

žadatel dále žádá o zaslání posledního písemného znění studie zaměřené na analýzu a návrh systému nakládání s komunálními a případně dalšími odpady ve městě Čáslav, s ohledem na zákonné povinnosti města, včetně návrhu na rozvoj spolupráce obcí, v rámci ORP Čáslav, zpracované pro Město Čáslav dodavatelem - RNDr. Martinou Vrbovou, Ph.D., IČO: 685 88 879, se sídlem [redacted] na základě objednávky č. 235/2019 ze dne 20. 09. 2019, a dále žadatel žádá o sdělení veškerých informací týkající se této studie, zejména informací o:

- schváleném harmonogramu prací k této studii,
- informace o datu finalizace této studie apod.“

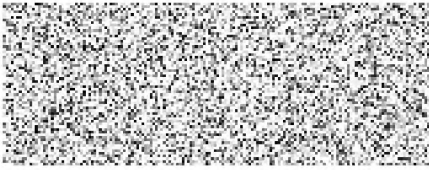
Studii „Optimalizace odpadového hospodářství města Čáslav“ vypracovanou RNDr. Martinou Vrbovou, Ph.D. lze považovat za dílo, které je jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti autorky a je vyjádřeno v objektivně vnímatelné podobě. Dílo tedy splňuje znaky autorského díla dle § 2 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (dále jen „AutZ“). Studie byla vytvořena na základě smlouvy o dílo (objednávky) a autorka studie poskytla povinnému subjektu licenci k účelu vyplývajícímu ze smlouvy (objednávky). Mezi autorkou studie a povinným subjektem nebyla uzavřena licenční smlouva, která by opravňovala povinný subjekt k užití díla nad rámec takového účelu.

Poskytnutím studie žadateli by došlo k porušení ochrany práv autorky k předmětu práva autorského, proto povinný subjekt informaci neposkytne v souladu s § 11 odst. 2 písm. c) AutZ. Majetková práva ke studii vykonává její autorka RNDr. Martina Vrbová, Ph.D., IČ: 685 88 879, se sídlem

Poučení o opravném prostředku:

Proti tomuto rozhodnutí lze dle § 16 odst. 1 InfZ a v souladu s § 83 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, podat do 15 dnů od jeho doručení odvolání ke Krajskému úřadu Středočeského kraje, prostřednictvím Městského úřadu Čáslav.

S pozdravem
JUDr. Aranka Pelikánová
Kancelář tajemníka

Číslo jednací: MěÚ/28772/2020/SEK
Spis. značka: 513/2020

Vyřizuje: JUDr. Aranka Pelikánová
Tel.:
E-mail:

Datum: 09.11.2020

POSKYTNUTÍ INFORMACE dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

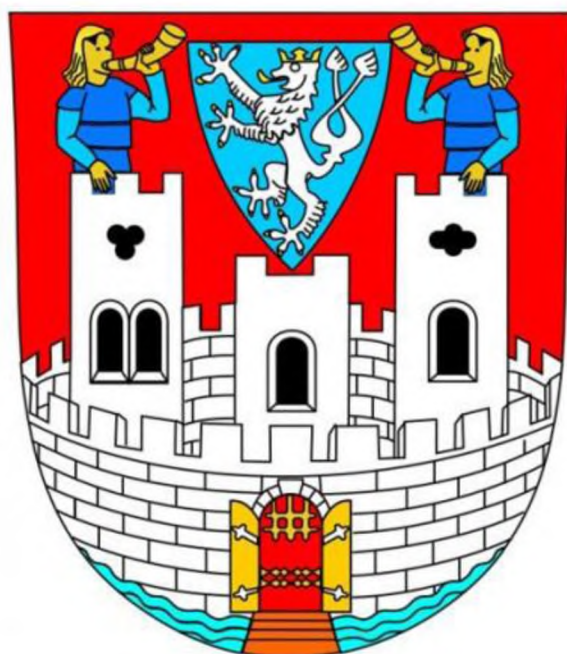
Městský úřad Čáslav, nám. Jana Žižky z Trocnova 1/1, 286 01 Čáslav, jako povinný subjekt ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „InfZ“) obdržel dne 31.08.2020 (doručeno 04.09.2020) prostřednictvím poštovní služby Vaši žádost o poskytnutí informace dle „InfZ“. Po Vašem odvolání proti Rozhodnutí o odmítnutí části žádosti ze dne 01.10.2020 a Rozhodnutí Krajského úřadu Středočeského kraje v Praze ze dne 27.10.2020, kterým se částečné odmítnutí zrušilo a věc se vrátila zpět povinnému subjektu sdělujeme, že v příloze zasíláme požadovanou studii Optimalizace odpadového hospodářství města Čáslav.

S pozdravem

JUDr. Aranka Pelikánová
Kancelář tajemníka

Příloha: Optimalizace odpadového hospodářství města Čáslav

Optimalizace odpadového hospodářství města Čáslav

Květen 2020

RNDr. Martina Vrbová, Ph.D.

Seznam zkratk

AOS	autorizovaná obalová společnost
BRKO	biologicky rozložitelné komunální odpady
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DSO	dobrovolný svazek obcí
ES	Evropské společenství
EU	Evropská unie
EK	Evropská komise
ISOH	Informační systém odpadového hospodářství
KO	komunální odpad
k. ú.	katastrální území
KS	kolektivní systém
NO	nebezpečný odpad
OH	odpadové hospodářství
OO	objemný odpad
OZV	obecně závazná vyhláška
POH	plán odpadového hospodářství
SD	sběrný dvůr
SKO	směsný komunální odpad

Obsah

ANALYTICKÁ ČÁST	6
1. Úvod	6
2. Obecná charakteristika území	8
3. Právní rámec nakládání s odpady na území města	12
3.1 Právní rámec hospodaření s odpady v obcích	12
3.2 Vyhláška o systému nakládání s komunálními odpady	15
3.3 Vyhláška o místním poplatku za odpady	17
3.4 Plán odpadového hospodářství města	18
4. Zařízení pro nakládání s odpady	19
5. Organizace odpadového hospodářství v Čáslavi	22
5.1 Smluvní vztahy	22
5.1.1 Smlouva s AVE CZ odpadové hospodářství s.r.o.	22
5.1.2 Čáslavská servisní. s.r.o.	24
5.1.3 Ostatní smlouvy z oblasti nakládání s odpady a zpětného odběru	25
5.2 Organizační zajištění OH ve veřejné správě města	26
5.3 Smlouvy s ostatními původci odpadů	26
5.4 Informování a vzdělávání veřejnosti	27
5.5 MVE PLUS, s.r.o.	28
6. Produkce a nakládání s odpady	30
6.1 Směsný komunální odpad (SKO)	35
6.2 Biologicky rozložitelné odpady (bioodpady)	36
6.3 Objemný odpad	37
6.4 Nebezpečné odpady (NO)	38
6.5 Materiálově využitelné složky komunálního odpadu	39
6.5.1 Sběrná síť na materiálově využitelné složky KO	40
6.5.2 Papír	45
6.5.3 Plasty	46
6.5.4 Sklo	47
6.5.5 Nápojový karton	48
6.5.6 Kovy	48
6.6 Zpětný odběr vybraných výrobků	49
6.7 Pneumatiky	50
7. Ekonomická analýza odpadového hospodářství města	51
7.1 Náklady na odpadové hospodářství města	51

7.1.1	Směsný komunální odpad	53
7.1.2	Odděleně sbírané využitelné složky komunálního odpadu	54
7.2	Příjmy a bilance odpadového hospodářství města	56
8.	Shrnutí analytické části	57
	NÁVRHOVÁ ČÁST	60
9.	Východiska pro úpravu odpadového hospodářství města Čáslav	60
9.1	Výchozí stav odpadového hospodářství města	60
9.2	Předpokládané změny právní úpravy odpadového hospodářství ČR	61
9.3	SWOT	66
10.	Možnosti řešení změn v odpadovém hospodářství města Čáslav	68
10.1	Krátkodobá opatření	68
10.2	Střednědobá opatření	79
10.3	Dlouhodobá opatření	82
11.	Možnosti řešení MVE PLUS	86
	MOŽNOSTI SPOLUPRÁCE OBCÍ V ODPADOVÉM HOSPODÁŘSTVÍ	88
12.	Charakteristika území	88
13.	Stav OH v území	91
13.1	Území ORP Čáslav a ORP Kutná Hora	91
13.2	Mikroregion Čáslavsko	93
13.2.1	Tříděný sběr využitelných složek	94
13.2.2	Produkce SKO	99
13.2.3	Produkce bioodpadů a objemných odpadů	100
13.2.4	Míra třídění/využití KO	101
13.3	Náklady na odpadové hospodářství	102
13.4	Organizace OH	108
13.5	Shrnutí	108
14.	Možnosti vzájemné spolupráce	110
14.1	Východiska	110
14.2	Možnosti spolupráce obcí	111
14.3	Návrh postupu a opatření k rozvoji OH v regionu	114
14.3.1	Opatření pro období 2020-2022	114
15.	Závěr	120
	Příloha 1	121
	Příloha 2	124
	Seznam tabulek, grafů, map, obrázků	126

ANALYTICKÁ ČÁST

1. Úvod

Studie je zpracována na základě objednávky města Čáslav. Předmětem studie je zpracování analýzy a návrh úpravy systému nakládání s komunálními a případně dalšími odpady ve městě Čáslav s ohledem na zákonné povinnosti města a další vývoj nakládání s odpady. Samostatnou součástí studie je návrh na rozvoj spolupráce obcí v odpadovém hospodářství v mikroregionu Čáslavsko a případně ve správním území ORP Čáslav.

Hlavní cíle studie jsou následující:

- Analýza problémových oblastí v systému nakládání s komunálními odpady ve městě z pohledu technicko - organizačního řešení a ekonomické náročnosti systému pro město.
- Návrh opatření na úpravu jednotlivých prvků systému města, vedoucích k maximalizaci využívání komunálních odpadů a zásadnímu omezení jejich skládkování ve snaze o ekonomickou udržitelnost a kontrolovatelnost celého řešení
- Návrh možností společného řešení odpadového hospodářství pro obce v mikroregionu Čáslavsko příp. ve správním území ORP Čáslav

Při zpracování studie jsou zohledněny cíle pro oblast komunálních odpadů, které vyplývají pro město ze stávajícího zákona o odpadech, a také z POH Středočeského kraje a města. Jedná se především o cíle:

- zajištění odděleného sběru papíru, plastů, skla a kovů v rámci systému obce od roku 2015
- zajištění recyklace 50 % uvedených komodit do roku 2020
- odklon biologicky rozložitelného komunálního odpadu od skládkování
- zajištění odděleného sběru a využití biologicky rozložitelných odpadů rostlinného původu
- zajištění využití směsných komunálních odpadů s ohledem na zákaz skládkování v r. 2024

Návrhová část pak vychází z nových cílů, které vyplývají pro ČR z evropských směrnic pro oběhové hospodářství a budou implementovány do českého práva. Cíle a s tím související povinnosti pro obce obsahují návrhy nových zákonů pro oblast nakládání s odpady, které by měly vstoupit v platnost v r. 2021.

Hlavní skupiny odpadů, které bude studie podrobně řešit, jsou využitelné složky KO získávané z odděleného sběru, bioodpad, směsný komunální odpad a další energeticky využitelný odpad. Součástí bude ale řešení i pro další druhy produkovaných odpadů.

Pro zpracování studie jsou použity především datové podklady z odpadového hospodářství města (evidence odpadů apod.), dále pak POH města, obecně závazná vyhláška, smlouvy upravující nakládání s odpady ve městě apod. Informace byly doplněny vlastním šetřením v terénu (zejména při hodnocení sběrné sítě pro využitelné složky odpadů). K hodnocení byly použity také informace z informační databáze systému EKO-KOM.

Studie obsahuje analytickou část, ve které je popsán stav odpadového hospodářství města Čáslav ke konci roku 2019. Součástí jsou údaje o produkci odpadů a způsobech nakládání s nimi. Dále pak je proveden rozbor hlavních dodavatelských smluv, na základě kterých je zajišťován provoz odpadového hospodářství města. V analytické části jsou uvedeny také informace o MVE PLUS s.r.o. Součástí je i ekonomická bilance nákladů a příjmů na odpadové hospodářství.

Na analytickou část a její závěry návrhová část, ve které jsou uvedena opatření na řešení zjištěných nedostatků systému nakládání s odpady ve městě a to s ohledem na další rozvoj dle zákonných cílů v oblasti odpadového hospodářství. Jsou rovněž uvedeny možnosti řešení odpadového hospodářství s posílením meziobecní spolupráce.

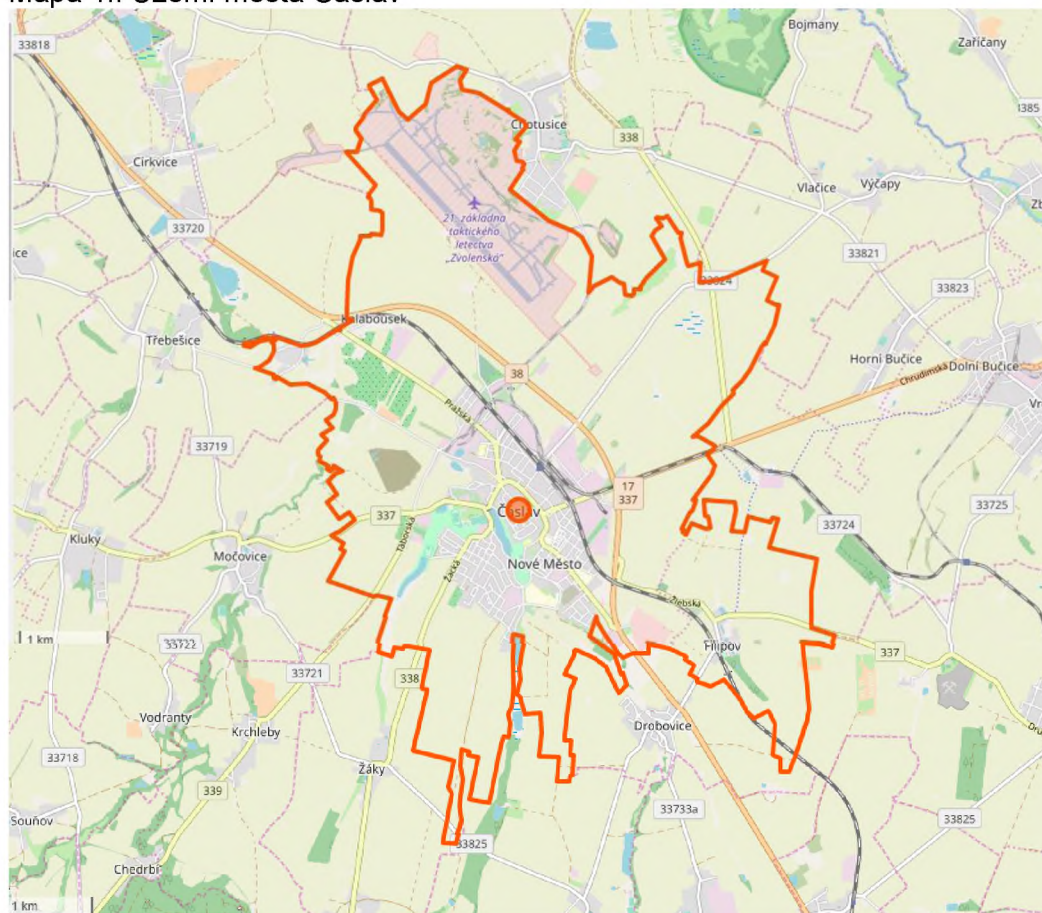
Třetí samostatná část studie se zabývá základním vyhodnocením a možnostmi spolupráce obcí Mikroregionu Čáslavsko a dalších okolních obcí a to včetně případného rozvoje spolupráce s městem Kutná Hora.

2. Obecná charakteristika území

Město Čáslav se nachází v severozápadní části okresu Kutná Hora v Čáslavské kotlině, cca 10 km jihovýchodně od Kutné Hory a 20 km jihovýchodně od Kolína. Město Čáslav je druhým největším městem v okrese. Nadmořská výška města je 231 m. n. m. V okolí města je rekreační oblast Polabí a Posázaví.

Historie královského města sahá do pol. 13. století. Město se skládá ze tří částí: Staré město (historické jádro v centru města), Nové město (tvoří většinu města kolem historického centra), Filipov (2,5 km na jihovýchod od Čáslavi). Součástí města jsou části Lochy, Kalabousek, Vrcha.

Mapa 1.: Území města Čáslav

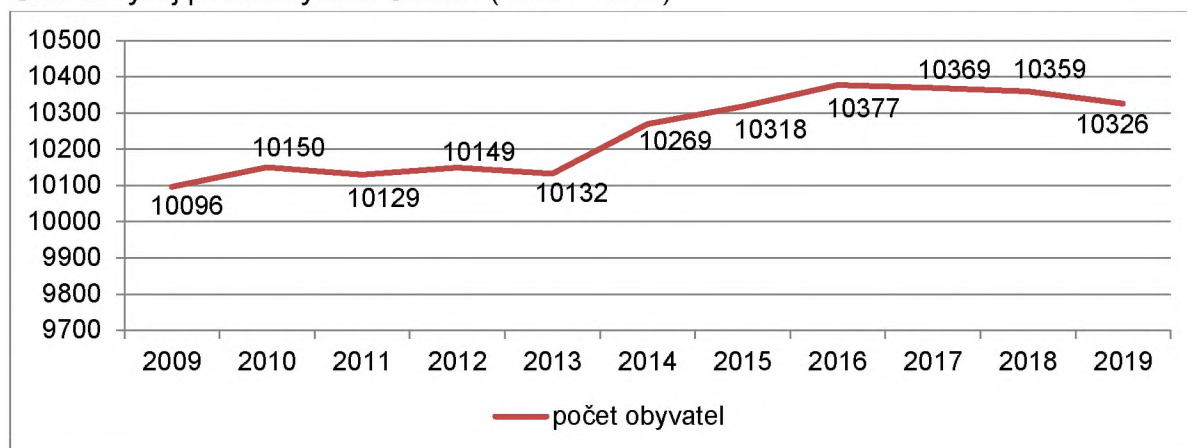

Zdroj: Geoportál

Na katastrálním území města (rozloha 26,46 km²) se nachází vojenské letiště Armády ČR, které je základnou taktického letectva.

Na počátku r. 2019 žilo dle údajů ČSÚ ve městě 10 326 obyvatel. Počet obyvatel se od r. 2009 mírně zvýšil, v posledních letech se pohybuje kolem 10,3 tis. obyvatel.

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel Čáslavi (2009 – 2019)

Zdroj: ČSÚ

Dle údajů ze Sčítání lidu, domů a bytů 2011 bylo ve městě kolem 1850 domů, z toho cca 80 % tvořily rodinné domy. Informace byly aktualizovány. Současný stav bytového fondu dle informací města ukazuje tabulka 1.

Tabulka 1: Počty domů v Čáslavi

	počet domů	počet obyvatel
rodinné domky	1536	4417
bytové domy	271	4575
jiné	158	1218
celkem	1965	10210

Zdroj: informace města

V rodinných domech žije cca 43 % obyvatel města.

Počet aktivních podnikatelských subjektů byl na konci r. 2018 celkem 1148 (ČSÚ). Přehled typů podnikatelských subjektů je uveden v **Chyba! Nenalezen zdroj odkazů.** Počet podnikajících subjektů a charakter jejich činnosti může mít vliv na systém odpadového hospodářství v obci, a to jak v případě, kdy obec podnikatele zapojuje do svého systému nakládání s komunálními odpady, tak i v případě, kdy si podnikatelé zajišťují tyto služby ve vlastní režii.

Tabulka 2: Podnikatelské subjekty na území města Čáslav. Stav k 31. 12. 2018

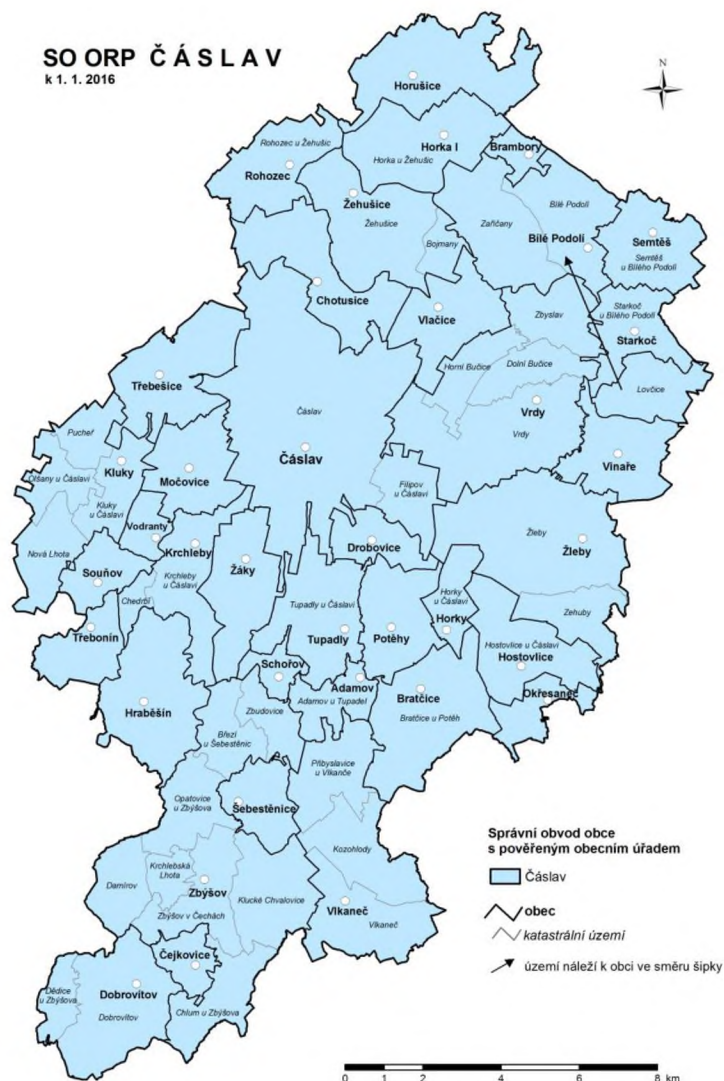
	Registrované podniky	Podniky se zjištěnou aktivitou
Celkem	2 251	1 141
A Zemědělství, lesnictví, rybářství	57	31
B-E Průmysl celkem	243	141
F Stavebnictví	244	149
G Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	595	264
H Doprava a skladování	39	25
I Ubytování, stravování a pohostinství	101	48
J Informační a komunikační činnosti	49	35
K Peněžnictví a pojišťovnictví	64	16
L Činnosti v oblasti nemovitostí	152	41
M Profesionální, vědecké a technické činnosti	235	146
N Administrativní a podpůrné činnosti	36	20

O Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	6	3
P Vzdělávání	60	43
Q Zdravotní a sociální péče	60	47
R Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	70	38
S Ostatní činnosti	198	88
X nezařazeno	.	.

Zdroj: ČSÚ

Čáslav je obcí s rozšířenou působností (ORP). Do jeho správního území spadá celkem 37 obcí, ve kterých žije 25,6 tis. obyvatel. Jedná se o tyto obce: Adamov, Bílé Podolí, Brambory, Bratčice, Čáslav, Čejkovice, Dobrovítov, Drobovice, Horka I, Horky, Horušice, Hostovlice, Hraběšín, Chotusice, Kluky, Krchleby, Močovice, Okřesaneč, Potěhy, Rohozec, Semtěš, Schořov, Souňov, Starkoč, Šebestěnice, Třebešice, Třebonín, Tupadly, Vinaře, Vlačice, Vlkanec, Vodranty, Vrdy, Zbýšov, Žáky, Žehušice, Žleby. Bližší charakteristika obcí ve správním území je uvedena v samostatné části studie, která se zabývá možností spolupráce obcí v okolí Čáslavi.

Mapa 2: Správní území ORP Čáslav

Zdroj: ČSÚ

Město Čáslav je členem dobrovolného svazku (DSO) obcí Mikroregion Čáslavsko, který sdružuje 27 obcí (cca 23 tis. obyvatel včetně Čáslavi) v okolí Čáslavi. Podrobnější charakteristika DSO je rovněž uvedena v samostatné části studie.

3. Právní rámec nakládání s odpady na území města

3.1 Právní rámec hospodaření s odpady v obcích

Základním právním předpisem, který vymezuje povinnosti a práva původců odpadů a dalších účastníků odpadového hospodářství, je zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech ve znění pozdějších předpisů.

Město je dle § 4 písm. x zákona č. 185/2001 Sb. o odpadech, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o odpadech), původcem komunálního odpadu, tj. odpadu vznikajícího na území města při činnosti fyzických osob a současně uvedeného jako komunální odpad v Katalogu odpadů. Město se stává původcem odpadu a zároveň vlastníkem odpadu od okamžiku, kdy nepodnikající fyzická osoba odpad odloží na místě k tomu určeném. Základní povinnosti obce jako původce odpadu jsou upraveny v § 16 a § 17 zákona o odpadech. Vybrané povinnosti jsou uvedeny v následujícím textu.

Základní povinnosti obecně platné pro všechny původce včetně obcí, jsou uvedeny ve stávajícím zákoně v **§16**.

- odpady zařazovat podle druhů a kategorií v souladu s § 5 a 6 zákona o odpadech;
- zajistit přednost využití odpadů v souladu s platnou legislativou;
- odpady, které původce sám nemůže využít nebo odstranit v souladu s tímto zákonem a prováděcími právními předpisy, je povinen převést do vlastnictví pouze osobě oprávněné k jejich převzetí podle § 12, odst. 3, a to buď přímo, nebo prostřednictvím k tomu zřízené právnické osoby;
- ověřovat nebezpečné vlastnosti odpadů a nakládat s nimi podle jejich skutečných vlastností;
- shromažďovat odpady utříděné podle jednotlivých druhů a kategorií;
- zabezpečit odpady před nežádoucím znehodnocením, odcizením nebo únikem;
- ustanovit odpadového hospodáře za podmínek stanovených tímto zákonem podle § 15;
- vést průběžnou evidenci o odpadech a způsobech nakládání s nimi, ohlašovat odpady a zasílat příslušnému správnímu úřadu další údaje v rozsahu stanoveném tímto zákonem a prováděcím právním předpisem včetně evidencí a ohlašování PCB a zařízení obsahujících PCB a podléhajících evidencí vymezených v § 26. Tuto evidenci archivovat po dobu stanovenou tímto zákonem nebo prováděcím právním předpisem;
- vykonávat kontrolu vlivů nakládání s odpady na zdraví lidí a životní prostředí v souladu se zvláštními právními předpisy;
- platit poplatky za ukládání odpadů na skládky způsobem a v rozsahu stanoveném zákonem o odpadech. Poplatek za skládkování, resp. základní složku poplatku neplatí obce, pokud skládkují odpad na skládce, která je umístěna v katastru obce (§46, odst. 4)).

Původce odpadů je odpovědný za nakládání s odpady do doby jejich využití nebo odstranění, pokud toto zajišťuje sám jako oprávněná osoba, nebo do doby jejich převedení do vlastnictví osobě oprávněné k jejich převzetí podle § 12 odst. 3. Obec může předat odpady pouze oprávněné osobě podle zákona o odpadech. V praxi to jsou odpadářské firmy, které disponují souhlasem k provozu zařízení dle rozhodnutí krajského úřadu. Oprávněnou osobou může být i obec, pokud provozuje zařízení k nakládání s odpady (např. sběrný dvůr, mobilní sběr odpadů apod.).

Specifické povinnosti a práva obce jako původce odpadů jsou uvedeny v **§ 17**:

- obec ve své samostatné působnosti stanoví obecně závaznou vyhláškou obce systém shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů vznikajících na jejím katastrálním území, obecně závaznou vyhláškou může stanovit i systém nakládání se stavebním odpadem vyprodukovaným nepodnikajícími osobami;
- obec je povinna zajistit místa pro odkládání veškerého komunálního odpadu produkovaného fyzickými nepodnikajícími osobami na jejím katastrálním území. Obec je povinna zajistit místa pro oddělené soustředování složek komunálního odpadu, minimálně nebezpečných odpadů, papíru, plastů, skla, kovů a biologicky rozložitelných odpadů. Od r. 2020 se tato povinnost rozšířila i na jedlé tuky a oleje.
- původci, kteří produkují odpad podobný komunálnímu tj. vznikající při činnosti právnických nebo fyzických osob oprávněných k podnikání, který je uveden jako komunální v Katalogu odpadů, mohou na základě smlouvy s obcí využít systému zavedeného obcí pro nakládání s komunálním odpadem. Smlouva musí být písemná a musí obsahovat vždy výši sjednané ceny za tuto službu;
- fyzické osoby a původci odpadů zapojení do systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů zavedeného obcí jsou povinni v souladu s obecně závaznou vyhláškou obce komunální odpad a odpad podobný komunálnímu odpadu třídit a odkládat odděleně na místa k tomu obcí určená, pokud s odpadem nenakládají nebo se jej nezavazují jiným způsobem stanoveným zákonem;
- obec může vybírat úhradu za shromažďování, sběr, přepravu, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů od fyzických osob na základě smlouvy.

Podle § 17a může obec obecně závaznou vyhláškou stanovit a vybírat poplatek za komunální odpad vznikající na jejím území.

Podle zákona č.565/1990 Sb., o místních poplatcích, novelizovaného v r. 2012 a v r. 2019, lze zpoplatnit občany místním poplatkem za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Poplatníkem je každá osoba s trvalým pobytem v obci (případně cizinci s pobytem delší než 90 dní) a také osoba vlastníci stavbu určenou k individuální rekreaci, byt nebo rodinný dům, ve kterých není hlášena k pobytu žádná fyzická osoba. Poplatek je tvořen:

- a) částkou až 250 Kč za osobu a kalendářní rok a
- b) částkou stanovenou na základě skutečných nákladů obce předchozího kalendářního roku na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu až 750 Kč za osobu a kalendářní rok; obec v obecně závazné vyhlášce stanoví rozúčtování nákladů na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu na osobu.

Místní poplatek je nejvíce používaným způsobem zpoplatnění obyvatel v obcích ČR (cca 75 % obcí v r. 2016).

V obci může být stanoven vždy pouze jeden typ zpoplatnění obyvatel.

Podle § 10a obec může ve své samostatné působnosti jako opatření předcházení vzniku odpadů stanovit obecně závaznou vyhláškou obce systém komunitního kompostování a způsob využití zeleného kompostu k údržbě a obnově veřejné zeleně a území obce.

Podle § 21 odst. 7 je na skládky od roku 2024 zakázáno ukládat směsný komunální odpad a recyklovatelné a využitelné odpady stanovené prováděcím právním předpisem.

Podle § 44 obec, která produkuje ročně více než 10 t nebezpečného odpadu nebo více než 1 000 t ostatního odpadu, zpracovává v samostatné působnosti plán odpadového hospodářství obce pro odpady, které produkuje, a odpady, se kterými nakládá. Ten musí být v souladu se závaznou částí Plánu odpadového hospodářství kraje. Plán odpadového hospodářství obce se zpracovává na dobu nejméně 5 let a musí být změněn při každé zásadní změně podmínek, na jejichž základě byl zpracován, a to do 6 měsíců od změny podmínek.

Podle § 66, odst. 8 a) může obecní úřad uložit pokutu do výše 300 000 Kč fyzické osobě oprávněné k podnikání nebo právnické osobě, která využívá systému zavedeného obcí pro nakládání s komunálním odpadem **bez písemné smlouvy** s touto obcí nebo která nemá zajištěno využití nebo odstraňování odpadů v souladu se zákonem o odpadech.

Přestupky fyzických osob řeší § 69. Obecní úřad může uložit pokutu až do výše 20 tis. Kč nepodnikající fyzické osobě a dopustí se přestupku tím, že se zbaví autovraku nebo umístí vozidlo vyřazené z registru vozidel v rozporu s tímto zákonem, nebo odloží elektrozařízení mimo místa určená nebo mimo místa jejich zpětného odběru. Dále může uložit pokutu do výše 50 tis., pokud fyzická osoba neoprávněně založí skládku nebo odkládá odpady mimo vyhrazená místa (v praxi tedy i mimo sběrné nádoby).

Podle § 80 obecní úřad kontroluje,

- zda právnické osoby a fyzické osoby oprávněné k podnikání využívají systému zavedeného obcí pro nakládání s komunálním odpadem pouze na základě písemné smlouvy s obcí, a zda fyzická osoba, která není podnikatelem, se zbavuje odpadu pouze v souladu se zákonem o odpadech;
- ukládá právnickým osobám a fyzickým osobám oprávněným k podnikání pokuty za porušení povinnosti, současně může stanovit opatření a lhůty pro zjednání nápravy samostatným rozhodnutím;
- ukládá fyzickým osobám pokuty za přestupky, současně může stanovit opatření a lhůty pro zjednání nápravy samostatným rozhodnutím;
- kontroluje, zda právnické a fyzické osoby oprávněné k podnikání mají zajištěno využití nebo odstranění odpadu v souladu s tímto zákonem;
- kontroluje u provozovatele skládky placení poplatků za ukládání odpadů na skládky.

Podle Vyhlášky 321/2014 Sb. o rozsahu a způsobu zajištění odděleného soustředování složek komunálních odpadů (novela 206/2018) obec může zajistit oddělené soustředování složek komunálních odpadů prostřednictvím:

- sběrných dvorů;
- zařízení podle § 14 odst. 1 zákona a v případě biologicky rozložitelných komunálních odpadů také prostřednictvím malých zařízení podle § 33b zákona;
- velkoobjemových kontejnerů;
- sběrných nádob;
- pytlového způsobu sběru;
- kombinací výše uvedených způsobů.

Pro sběr **biologicky rozložitelných komunálních odpadů** je obec povinna:

- Obec je povinna zajistit celoročně místa pro oddělené soustředování minimálně pro biologické odpady rostlinného původu. V období od 1. listopadu do 31. března následujícího kalendářního roku může obec přizpůsobit nastavení četnosti svozu klimatickým podmínkám a množství produkovaných biologických odpadů.
- povinnost zajistit místa pro oddělené soustředování biologicky rozložitelného komunálního odpadu je splněna také v případě, že obec má na svém území zavedený systém komunitního kompostování, do kterého je umožněno odevzdávat veškeré rostlinné zbytky z údržby zeleně a zahrad vznikající na území obce.
- Obec je povinna zajistit celoročně místa pro oddělené soustředování jedlých olejů a tuků. Jedlé oleje a tuky nesmí být soustředovány společně s jinými biologicky rozložitelnými odpady.

Pro sběr odděleně sbíraných papíru, plastů a kovů je obec povinna zajistit celoročně místa pro soustředování těchto odpadů, zákon nevylučuje možnost společného sběru těchto komodit, pokud by tím nedošlo ke zhoršení kvality jejich využitelnosti.

3.2 Vyhláška o systému nakládání s komunálními odpady

Hospodaření s odpady ve městě je upraveno obecně závaznou vyhláškou č. 1/2016 (Vyhláška o stanovení systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálního odpadu na území města Čáslav). Vyhláška nahradila původní vyhlášku z r. 2001, a je platná i v současné době.

Vyhláška je závazná pro všechny fyzické osoby, které pobývají ve městě a rovněž pro osoby, které vlastní na území města objekty určené k rekreaci. Vyhláška neřeší možnost zapojení podnikajících fyzických a právnických osob do systému OH.

Vyhláška nařizuje fyzickým osobám komunální odpad odděleně shromažďovat, třídít a předávat k využití a odstranění podle pravidel v ní uvedených.

V rámci systému OH města se sbírají odděleně následující složky odpadů (čl. 3 Třídění komunálního odpadu):

- papír
- plasty včetně PET lahví
- sklo
- nápojové kartony,
- biologické odpady (minimálně rostlinného původu)
- kovy
- nebezpečné komunální odpady,
- objemný odpad
- směsný komunální odpad

V čl. 4 vyhlášky jsou specifikovány způsoby shromažďování komunálního odpadu. Jsou uvedeny barevné nádoby na využitelné složky včetně bioodpadů. Objemný odpad, nebezpečné složky KO a kovový odpad a šrot je zajišťován svozovou firmou tzv. svozem z ulice dle harmonogramu zveřejněného městem.

Vyhláška stanovuje také způsob sběru směsných KO a to do sběrných nádob 120, 240 a 1100 l a do pouličních košů (pouze drobný SKO bez bližší specifikace).

Vyhláška upravuje nakládání se stavebním odpadem od fyzických osob. Pro odvoz a další nakládání s odpady si mohou fyzické osoby samostatně objednat kontejner od svozové firmy (oprávněné osoby dle zákona o odpadech) nebo svůj odpad odvézt na skládku. Město tedy neumožňuje odevzdat stavební odpady od fyzických osob do svého systému.

Vyhláška umožňuje fyzickým osobám odevzdat odpad i ve sběrném dvoře firmy AVE CZ odpadové hospodářství s.r.o., v areálu skládky, provozované v lokalitě Hejďof. Vyhláška také umožňuje odevzdat občanům odpad ve sběrných a výkupnách

V čl. 6 město stanoví možnost sankcí za neplnění vyhlášky především s odkazem na zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, a zákon o odpadech

Vyhláška o systému je poměrně jednoduchá. Nebyla změněna od r. 2016.

Zjištěné nedostatky:

- Od 1. 1. 2020 platí pro obce zákonná povinnost zajištění sběru jedlých olejů a tuků. Byť město v praxi sběr zajišťuje, není tato komodita ve vyhlášce uvedena.
- U sběru biologických odpadů je vhodné odstranit slovo „minimálně“. Pokud by město připouštělo možnost sběru bioodpadů živočišného původu, pak je potřeba změnit způsob sběru a zejména zajistit jiné zpracování bioodpadů v odpovídajícím zařízení, které umožňuje hygienizaci odpadů.
- Od r. 2019 platí povinnost pro obce zajistit celoroční sběr bioodpadů. Ve vyhlášce je uveden sběr bioodpadů pouze pro období březen – listopad. Ustanovení je potřeba změnit a zejména pak v praxi zajistit sběr a využití bioodpadů i v zimním období.
- Zcela chybí jakékoliv ustanovení vedoucí občany k předcházení vzniku odpadů, např. domácí kompostování, sběr použitého textilu (který město rovněž v praxi zajišťuje)
- Ve vyhlášce je vhodné uvést, že ve městě jsou místa zpětného odběru pro baterie, elektrozařízení (konkrétní místa např. v příloze vyhlášky)
- V příloze vyhlášky je vhodné uvést stanoviště sběrných nádob na využitelné složky nebo uvést odkaz na webové stránky města, kde by měl být přehled zveřejněn, případně doplněn mapou
- Není definován pojem pouliční svoz nebo svoz z ulice (vyhláška používá oba pojmy), tj. co to konkrétně znamená, jak přesně probíhá, jakým způsobem občan na ulici nebo do používaných sběrných prostředků při tomto svozu odkládá odpady apod.
- Poměrně zavádějící je odkaz na využití sběrného dvora společnosti AVE a výkupen na území města. Pokud chce město konkrétně uvádět místa, kam mohou občané odložit vyprodukované odpady tak, aby je město mělo pod kontrolou a mohlo plánovat a hodnotit svoje OH, pak je nutné uzavřít s provozovateli sběrného dvora a výkupen písemnou smlouvu, ve které město prostřednictvím těchto provozoven bude plnit svoje povinnosti původce dle §17 zákona o odpadech (zajistí místa pro odkládání KO pro občany), bude

mít k dispozici evidenci odpadů od občanů, kteří provozovny využili, a odpady zahrne do produkce města. Z dostupných informací je zřejmé, že město žádné takové smlouvy nemá.

Fyzické osoby mohou dle zákona o odpadech odložit odpad na místa určená obcí nebo do zařízení provozovaných v souladu s podmínkami zákona o odpadech. Vzhledem k tomu, že město musí plnit zákonné cíle spojené s recyklací a využitím KO, je celkem žádoucí, aby určilo místa také v zařízeních, se kterými uzavře smlouvu. V případě např. výkupu se jedná o recyklovatelný odpad, který „vylepší“ bilanci využití KO ve městě.

3.3 Vyhláška o místním poplatku za odpady

Ve městě Čáslav byl pro zpoplatnění občanů v odpadovém hospodářství stanoven místní poplatek (dle zákona č.565/1990 Sb., o místních poplatcích). Ten byl stanoven obecně závaznou vyhláškou č.4/2017 (O místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů). Vyhláška nabyla účinnosti 1. ledna 2018.

Vyhláška poměrně podrobně stanovila poplatníka a plátce, způsob ohlašování poplatkové povinnosti, způsob platby, dále pak skupiny obyvatel, které jsou od poplatku osvobozeny, nebo pro ně platí poměrná část poplatku (50 % poplatku pro specifické skupiny studentů, občanů žijících dlouhodobě mimo město, vícečetné rodiny, důchodce, občany města vlastníci na území města objekt k individuální rekreaci).

Celkový poplatek byl stanoven na 550 Kč/obyvatel, přičemž sazba 1 poplatku byla stanovena jako nulová. Druhá část poplatku je tvořena částkou 550 Kč/obyvatel, která se určuje na základě propočtu skutečných nákladů města na sběr a svoz netříděného KO za předchozí kalendářní rok. Podle přílohy vyhlášky byly tyto průměrné náklady v rozhodném období stanoveny na 620 Kč/obyvatel, jsou tak vyšší než vyhláškou určená výše poplatku pro obyvatele. Celkové náklady města na odpadové hospodářství jsou ale ještě vyšší (viz. kap. 7).

V prosinci r. 2018 bylo rozhodnuto zastupitelstvem města, že vyhláška bude pro rok 2019 zrušena, což bylo učiněno vyhláškou č. 4/2018. V roce 2019 neplatili tedy občané města žádný poplatek za odpady. Důvodem tohoto rozhodnutí bylo částečně splnění volebních slibů, kdy zrušení nebo snížení poplatku za odpady bylo přislíbeno všemi politickými subjekty, které se účastnily komunálních voleb v r. 2018. Dle vyjádření zastupitelů města se jedná také o kompenzaci občanům města za negativní dopady skládky zejména v souvislosti s kauzou plánované mezideponie kalů z ostravských lagun (nebezpečný odpad). Výpadek příjmů z poplatku (cca 4,7 mil Kč) by měl být kompenzován úspornými opatřeními v rámci rozpočtu města a v dlouhodobém výhledu pak změnou nákladů systému sběru odpadů po dohodě s provozovatelem systému.

Dle sdělení zástupců města je pro rok 2020 místní poplatek obnoven. V době zpracování studie byl návrh nové vyhlášky o místním poplatku č. 2/2019 ve schvalovacím procesu. Poplatek je zastupitelstvem města schválen opět ve výši 550Kč/obyvatel, stejně jako tomu bylo v r. 2018. Splatnost poplatku se prodloužila do konce dubna 2020

3.4 Plán odpadového hospodářství města

Plán odpadového hospodářství města (dále jen POH) byl zpracován v r. 2016 a to na období 5 let, tj 2017 – 2021. Analytická část POH popisuje stav OH města, jeho organizaci, produkci jednotlivých skupin odpadů a nakládání s nimi, zajištění zpětného odběru vybraných výrobků. Rovněž obsahuje údaje o nákladech na odpadové hospodářství města za roky 2013 – 2015. Hodnotí také soulad OH města s POK Středočeského kraje. Obdobně jako většina měst v ČR bude nutné v Čáslavi vyřešit odklon SKO a dalších skupin odpadů od skládkování, posílit a zefektivnit oddělený sběr využitelných složek KO včetně bioodpadů. POH poukazuje na nutnost řešení sběru bioodpadů z kuchyní a vedlejších živočišných produktů, zde je však otázkou do jaké míry má město tuto problematiku řešit s ohledem na původ takových odpadů, jejich vlastnosti a možnosti zpracování.

V závazné části jsou pak stanoveny cíle pro další rozvoj OH, které vycházejí z POH Středočeského kraje a POH ČR. Celkem se jedná o 28 cílů. Je zde stanoven cíl a opatření pro předcházení vzniku odpadů (1 cíl). Dále se jedná o cíle pro komunální odpady, jejich recyklaci a využití (2 cíle), cíl pro biologicky rozložitelné komunální odpady (1 cíl), nebezpečné odpady (4 cíle), směsné komunální odpady (1 cíl), stavební odpady (1 cíl). Dále pak jsou obsaženy cíle v oblasti zpětného odběru obalů, elektrozařízení, baterií (8 cílů). Další cíle se týkají dalších skupin odpadů a činností v OH (10 cílů).

Některé cíle nejsou hodnotitelné a dosažitelné z pozice města (především cíle pro zpětný odběr obalů a vybraných výrobků), jiné nejsou relevantní pro město, protože město některé skupiny a druhy odpadů neprodukuje. Součástí POH není žádný konkrétní Program na předcházení vzniku odpadů ve městě.

Směrná část obsahuje soubor opatření k jednotlivým cílům ze závazné části. Některá opatření jsou užitečná, jiná jsou spíše diskutabilní. Není zřejmé, do jaké míry byla opatření konzultována s odpovědnými zástupci města, kteří měli zvážit realizovatelnost některých postupů s ohledem na organizaci OH města a nutné změny s tím související.

Nový POH byl vyhodnocen v květnu 2018 za rok 2017. Jiné hodnocení nebylo provedeno. V hodnocení se konstatuje, že město neplní 2 cíle (pro recyklaci složek KO, pro odklon BRKO od skládkování), 8 cílů nebylo hodnoceno, ostatní cíle jsou plněny nebo plněny s výhradami.

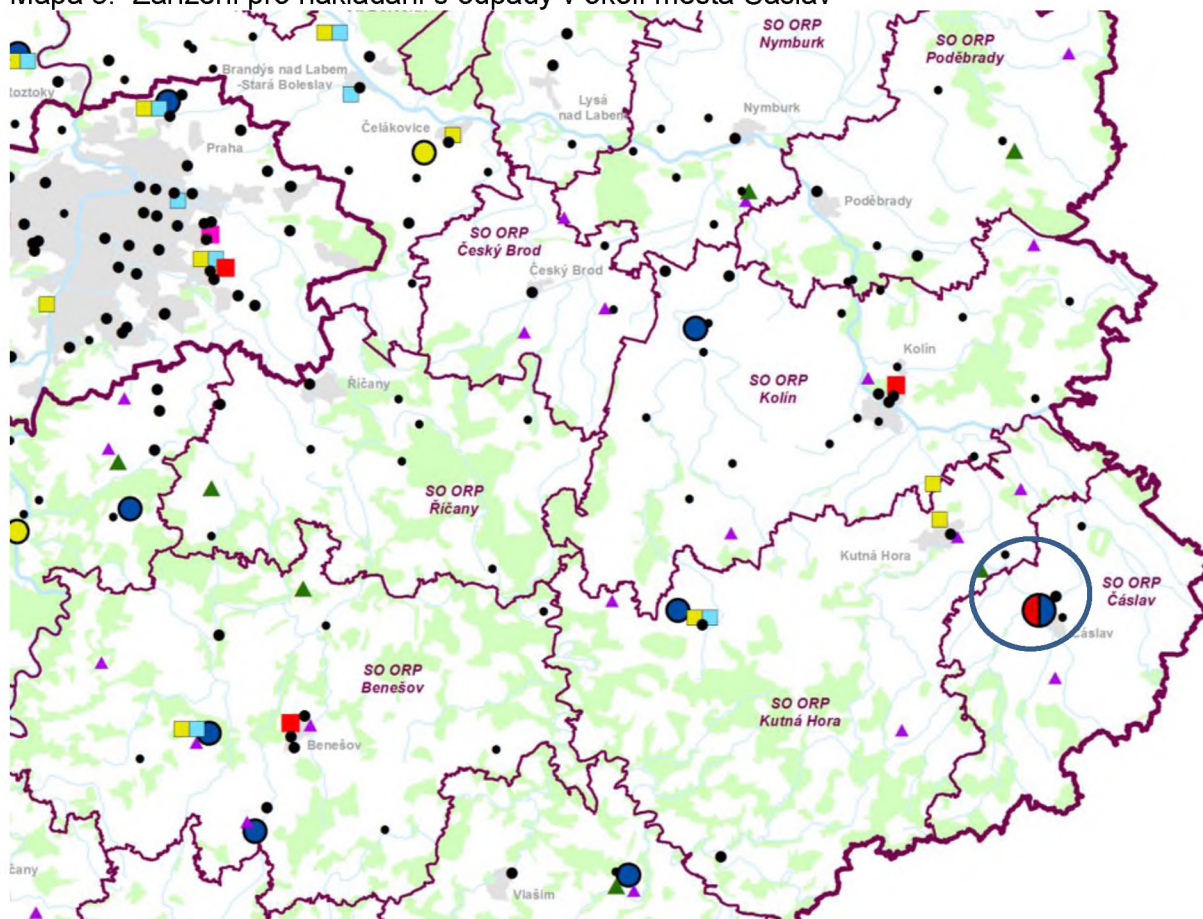
Dle informací zástupců města není POH používán jako strategický dokument, podle kterého by se rozvíjelo OH města. Je rámcem se stanovením povinných cílů, které pro město vyplývají ze zákona o odpadech a jeho prováděcích předpisů včetně POH ČR.

4. Zařízení pro nakládání s odpady

Ve městě jsou provozována zařízení pro nakládání s odpady, z nichž některá jsou využívána pro potřeby města Čáslav.

Zařízení v širším okolí ukazuje mapa 3. Jedná se o skládky, dotřídňovací linky na využitelné složky komunálních odpadů, kompostárny, bioplynové stanice, sběrné dvory atd.

Mapa 3: Zařízení pro nakládání s odpady v okolí města Čáslav

- sběrné dvory se souhlasem krajského úřadu
- sběrné dvory / sběrná místa bez souhlasu krajského
- ▲ kompostárny se souhlasem krajského úřadu
- ▲ bioplynové stanice
- spalovna komunálních odpadů
- spalovny nebezpečných odpadů
- dotřídňovací linky na plast a papír
- dotřídňovací linky na plast
- dotřídňovací linky na papír
- dotřídňovací linka na sklo

Skládky podle typu:

S-IO (skládky inertních odpadů)

S-OO (skládky ostatních odpadů)

S-NO (skládky nebezpečných odpadů)

Zdroj: POH Středočeského kraje

Na území města působí zařízení, která jsou uvedena v tabulce 3. Jedná se především o zařízení firmy AVE CZ v areálu skládky v lokalitě Hejdoř. Dále pak se jedná o výkupny odpadů (zejména kovy).

Tabulka 3.: Přehled provozovaných zařízení na území města Čáslav

IČO	IČZ	Provozovatel	Ulice	
62967223	CZS00605	PILC ODPADY s.r.o.	Pražská ulice	Sběr a výkup odpadů kromě autovraků a elektrozařízení, skladování nebezpečných odpadů
	CZS00760			Sběr a výkup autovraků, demontáž autovraků
48676560	CZS00785	Martin Mrázek	Pražská 162	Sběr a výkup odpadů kromě autovraků a elektrozařízení
26074109	CZS01012	Jiří Hladík s.r.o.	Za tratí 105	Sběr a výkup odpadů kromě autovraků a elektrozařízení
25261134	CZS01409	RTT, a.s.	Vrchovská 1998	Sběr a výkup odpadů kromě autovraků a elektrozařízení (kovy, NO oleje)
25252852	CZS01116	Recycling - kovové odpady a.s.	Pod Nádražím 1849	Sběr a výkup odpadů kromě autovraků a elektrozařízení
	CZS01773			sběrný dvůr
	CZS02626			Sběr a výkup odpadů kromě autovraků a elektrozařízení
05500869	CZS02619	ECOSTART s.r.o.	Pražská	Sběr a výkup odpadů kromě autovraků a elektrozařízení
49356089	CZS00799	AVE CZ odpadové hospodářství s.r.o.	Hejdoř 1666	Využití odpadu k rekultivaci - Skládkování - Zařízení S-NO (nebezpečný odpad)
	CZS00800			Využití odpadu k rekultivaci - Skládkování - Zařízení S-OO (ostatní odpad)
	CZS00801			Biodegradace odpadu, Dekontaminace odpadu
	CZS00802			Kompostování odpadu
	CZS00803			Solidifikace odpadu
	CZS00804			sběrný dvůr
	CZS01885			Třídění, dotřídění odpadu
	CZS01886			bioplynová stanice
	CZS02479			Sběr a výkup odpadů kromě autovraků a elektrozařízení

Zdroj: ISOH

ACE CZ odpadové hospodářství, s.r.o.

Skládka s kapacitou cca 731 tis. m³ (dle POH SK), provozovaná na území města, patří ke středně velkým skládkám, které působí ve Středočeském kraji. Jedná se o jednu ze tří skládek, kde je možné ukládat také nebezpečný odpad (kategorie S-OO, S-NO). Způsob provozování skládky, resp. použití odpadů za účelem jejich odstranění nebo jako konstrukčních prvků, související s uplatňováním zákonných poplatků za ukládání odpadů na skládky, je v současné době předmětem sporu mezi městem, které je příjemcem poplatku, a provozovatelem skládky společností AVE CZ odpadové hospodářství s.r.o.. Provozovatel skládky předpokládá dle dostupných informací do budoucna rozšíření její kapacity.

V areálu skládky je provozováno více zařízení (Centrum komplexního nakládání s odpady). Pro OH města mají význam především kompostárna a sběrný dvůr, kam mohou dle nepsané dohody města s firmou občané města odvézt svůj odpad. Rozsah přijímaných odpadů do sběrného dvora je značný, zahrnuje všechny skupiny odpadů dle Katalogu odpadů. Tento

rozsah souvisí s umístěním sběrného dvora v areálu skládky, kam je možné většinu povolených odpadů ukládat.

Sběrný dvůr v areálu skládky je otevřen ve všední dny denně do 7-16,30 hod., v sobotu (1. v měsíci) 13-16 hod. Dle sdělení provozovatele sběrného dvora mohou občané města odevzdat cca 50-60 kg/rok odpadu zdarma.

RECYCLING – kovové odpady, a.s.

Dalším významným provozovatelem je firma Recycling - kovové odpady, a.s.. Zabývá se sběrem a výkupem kovů a dalších odpadů (noviny a papír, autobaterie, motory, autovraky). Sběrnu mohou využívat občané města Čáslav. Firma provozuje také sběrný dvůr pro potřeby obce Chotusice, se kterou má provozovatel smlouvu. Dle souhlasu k provozu sběrného dvora uděleného Krajským úřadem Středočeského kraje v r. 2014 lze odkládat do sběrného dvora odpady uvedené v tabulce 4.

Tabulka 4: Odpady přijímané do sběrného dvora Recycling – kovové odpady v Čáslavi

kód	Kat.	Druh odpadu
15 01 10	NO	Obaly obsahující zbytky nebezpečných látek nebo obaly těmito látkami znečištěné
16 01 03	OO	Pneumatiky
17 02 01	OO	Dřevo
17 02 02	OO	Sklo
17 02 03	OO	Plasty
17 06 01	NO	Izolační materiál s obsahem azbestu
20 01 01	OO	Papír a lepenka
20 01 02	OO	Sklo
20 01 10	OO	Oděvy
20 01 11	OO	Textilní materiály
20 01 14	NO	Kyseliny
20 01 15	NO	Zásady
20 01 17	NO	Fotochemikálie
20 01 19	NO	Pesticidy
20 01 21	NO	Zářivky a jiný odpad obsahující rtuť
20 01 23	NO	Vyřazená zařízení obsahující chlorofluoruhlodivky
20 01 25	OO	Jedlý olej a tuk
20 01 26	NO	Olej a tuk neuvedený pod číslem 20 01 25
20 01 27	NO	Barvy, tiskařské barvy, lepidla a pryskyřice obsahující nebezpečné látky
20 01 28	OO	Barvy, tiskařské barvy, lepidla a pryskyřice neuvedené pod číslem 20 01 27
20 01 29	NO	Detergenty obsahující nebezpečné látky
20 01 30	OO	Detergenty neuvedené pod číslem 20 01 29
20 01 33	NO	Baterie a akumulátory, zařazené pod čísla 16 06 01, 16 06 02 nebo pod číslem 16 06 03 a netříděné baterie a akumulátory obsahující tyto baterie
20 01 35	NO	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení obsahující nebezpečné látky neuvedené pod čísly 20 01 21 a 20 01 23
20 01 36	OO	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení neuvedené pod čísly 20 01 21, 20 01 23 a 20 01 35

20 01 39	OO	Plasty
20 01 40	OO	Kovy
20 02 01	OO	Biologicky rozložitelný odpad
20 02 03	OO	Jiný biologicky nerozložitelný odpad
20 03 01	OO	Směsný komunální odpad
20 03 03	OO	Uliční smetky
20 03 07	OO	Objemný odpad

Zdroj: souhlas k provozu zařízení

Sběrný dvůr nepřijímá běžné stavební odpady, ani stavební odpady s nebezpečnými látkami (s obsahem azbestu), směsný komunální odpad. Sběrný dvůr je rovněž místem zpětného odběru elektrozařízení. Sběrný dvůr je vybaven pojezdovou vahou k vážení aut.

Město nemá s firmou smlouvu o začlenění provozovny do systému OH města. Firma ale poskytuje městu přehled o množství odpadů papíru, železa, plechovek ze školního sběru v základních školách. Tyto údaje jsou vykazovány městem do systému EKO-KOM.

Výkupny

Ostatní zařízení, provozovaná na území města, jsou výkupny především kovových odpadů, kde se odpad i částečně předupravuje. Výkupny přijímají většinou také odpady papíru a nebezpečné odpady.

Město s výkupnami nespolupracuje a výkupny nejsou součástí systému OH (nemá s nimi smlouvu). Využitelný odpad odevzdaný občany města je tak evidován v produkci výkupu a nikoliv města, ačkoliv by mohl přispět k plnění cílů pro využití a recyklaci KO.

5. Organizace odpadového hospodářství v Čáslavi

Systém nakládání s komunálními odpady na území města Čáslav je stanoven obecně závaznou vyhláškou 1/2016. Provoz odpadového hospodářství zajišťuje většinou na základě smlouvy firma ACE CZ odpadové hospodářství s.r.o.. Některé činnosti jsou zajišťovány i firmou Čáslavská servisní, s.r.o..

5.1 Smluvní vztahy

5.1.1 Smlouva s AVE CZ odpadové hospodářství s.r.o.

Současná smlouva na zajištění odvozu a uložení tuhého komunálního odpadu (TKO) a jeho složek od obyvatel města Čáslavi byla uzavřena mezi městem a AVE CZ odpadové hospodářství s.r.o. v prosinci r. 2004 na služby od ledna 2005. Smlouva nahradila předchozí smlouvu z r. 2004.

Předmětem smlouvy je pravidelný odvoz TKO od obyvatel Čáslavi a zajištění jeho likvidace dle platných právních předpisů. Předmět je specifikován v tabulce a to na svoz TKO, sběr z ulice, kontejnery na papír, plast a sklo, odpadové koše + ozdobné odpadkové koše a koše

na psí exkrementy. Ve smlouvě není provedena žádná přesnější specifikace jednotlivých služeb. Není zřejmé, co konkrétně znamená sběr z ulice a pro jaké komodity se provádí. U TKO, což je zřejmě v praxi směsný komunální odpad, je uveden pouze počet obyvatel a nikoliv rozsah služby, např. počty a objemy svážených nádob a frekvence svozu.

U svozu kontejnerů je uveden počet nádob a počet výsypů v roce (kontejnery na tříděný odpad 52 svozů, koše 104 svozů). U jednotlivých služeb jsou vždy uvedeny jednotkové a celkové ceny. Ceny jsou uvedeny bez DPH,

Smlouva neobsahuje žádný popis konkrétních povinností dodavatele služby, Nejsou obsaženy žádné kontrolní nástroje ze strany města, sankce při neplnění předmětu smlouvy apod.

Povinnosti objednatele se vztahují k provozu sběrných nádob (přístup k nádobám, složky odpadů, které nelze odkládat). Poměrně zajímavé je ustanovení, že se objednatel zavazuje k tomu, že se kolem nádob při dohodnutém rozsahu svozu nebude hromadit odpad. Není jasné, jak toto město zajišťuje a co dělá v případě, že je kolem nádob odložený odpad. Také u ustanovení o zmrzlých nebo zhutněných nádobách, které dodavatel ponechá na místě, není jasné, jak se s takovými nádobami dále naloží a kdo je za tyto nádoby odpovědný.

Smlouva je uzavřena poměrně neobvykle na dobu neurčitou s výpovědní lhůtou na 3 měsíce a to 1x ročně vždy k 30. 9. kalendářního roku. Smlouva tedy není vůči potřebám objednatele příliš flexibilní.

Ke smlouvě jsou uzavírány každoročně dodatky, kterými se upravuje rozsah svozu a cena služeb. Dodatky č. 27 a 28 z novějšího období (r. 2018, r. 2019) obsahují počty kontejnerů na tříděný sběr (papír, plast, sklo, nápojový karton), frekvence svozu a soupis jednotlivých stanovišť i podle frekvence svozu 1x týdně a 2x týdně pro plasty a papír. Jsou uvedeny jednotkové ceny za výsyp a celková cena.

Do služeb přibyl sběr a svoz bioodpadů – služba ale není opět nikde specifikována. Lze se domnívat, že sběr probíhá do nádob o objemu 240 l, kterých může být maximálně 1500, a dále do kontejnerů 1100 l, kterých je 21 a v dodatku je uveden soupis stanovišť, kde jsou tyto kontejnery umístěny. Dodatek ovšem neuvádí počet instalovaných nádob 240 l a jejich umístění u konkrétních nemovitostí. Cena je stanovena paušálem bez ohledu na počet nádob a množství sebraných odpadů.

U svozu TKO (zřejmě SKO) není opět uvedena žádná specifikace o počtu a objemu nádob. Je uveden pouze počet obyvatel města a frekvence svozu 1x týdně. Cena služby je tedy paušální bez ohledu na počet nádob a množství vyprodukovaných odpadů. Je to poměrně nestandardní a to zejména s ohledem na to že náklady spojené s nakládáním s SKO tvoří obvykle mezi 50 - 60 % celkových nákladů obce na OH a mělo by být tedy zájmem města vědět, z čeho se náklady skládají. Zajímavé je to zejména v případě Čáslavi, kdy město má skládku přímo na svém území (dojezdová vzdálenost je tedy minimální) a město neplatí za odpady uložené na této skládce skládkovací poplatek. Dle informací města byl paušál probíráán se zástupci města někdy kolem r. 2011, od té doby žádná specifikace ceny neproběhla.

Stejně zůstala nespecifikovaná služba „svoz z ulice – separát“. Není jasné, o co se jedná. Svozů je podle dodatku plánovaných 15 za rok s odkazem na platný jednotkový ceník. U služby ale není uvedena předpokládaná celková cena za rok pro město. Stejně tak chybí celková cena u svozu nebezpečných odpadů a svozu objemných odpadů. Dle sdělení města se cena odvíjí od množství svezovaných odpadů a není stanovena maximální možná cena. Náklady na „separát“, tj. sběr papíru, plastů a skla z ulice nejsou městu údajně účtovány.

V dodatcích jsou uvedeny jednotkové ceníky služeb, které poskytuje AVE svým zákazníkům – cena práce jednotlivých mechanismů, Kč/km apod.

Je uveden také ceník likvidace odpadu, kde ovšem není jasné, zda se jedná o cenu za tunu. Není také zřejmé, proč je zde tento ceník uveden, když v ceně služeb, které jsou předmětem smlouvy, není množství odpadů nijak zohledněno. Dle sdělení zástupců města se jedná o ceny, které jsou používány pro sběr z ulice, úklid stanovišť nádob a dále u sběru na sběrném dvoře.

Kromě zajištění svozu a nakládání s odpady, poskytuje firma AVE CZ odpadové hospodářství městu Čáslav další služby jako sekání trávy, nárazově úklid veřejných ploch, např. po konání akcí, 2x ročně blokové čištění ulic a zimní údržbu chodníků a komunikací.

Shrnutí

Stávající smlouva s hlavním dodavatelem služeb v odpadovém hospodářství je zastaralá a nedostatečně definuje služby a jejich ceny. Po revizi celého systému OH ve městě je vhodné zásadně změnit stávající smlouvu (pokud tedy město nebude uvažovat o změně dodavatele).

Je potřeba:

- Vymezit řádně předmět smlouvy (definice jednotlivých aktivit, jejich přesné vymezení, tj. popis služby, počty nádob a sběrných prostředků, frekvence svozu, svozové trasy apod.) a to s použitím termínů dle současného zákona o odpadech
- Stanovit povinnosti dodavatele služby při výkonu jednotlivých druhů služby a vymezit jeho činnost při nestandardních situacích (odkládání odpadů mimo nádoby, obsluha nádob v zimním období apod.) nebo službách mimo svoz odpadů (údržba sběrných nádob apod.)
- Stanovit kontrolní postupy ze strany objednatele
- Vymezit cenu jednotlivých služeb bez použití paušálů, pokud nejsou nezbytně nutné. Cenu volit jako kombinaci obsluhy a údržby nádob a množství sebraných odpadů.
- Stanovit maximální celkovou cenu služby v kalendářním roce
- Vymezit ve smlouvě způsoby nakládání s jednotlivými druhy odpadů s ohledem na potřeby města při plnění cílů POH na využití a recyklaci KO.
- Změnit dobu trvání smlouvy (obvykle 3-5 let) a výpovědní dobu (kdykoliv, 6 měsíců výpovědní lhůta)

5.1.2 Čáslavská servisní. s.r.o.

Je organizací vlastněnou městem Čáslav. Jedná se o servisní organizaci, která zajišťuje správu, údržbu, provoz a rozvoj teplárny, sportovišť, kulturních objektů, bytových a

nebytových prostor v objektech města. V oblasti odpadového hospodářství má na starosti svoz odpadů z pouličních odpadkových košů. Odpad z košů je soustředěn do velkoobjemového kontejneru a 1x měsíčně odvážen na skládku, je evidován odděleně jako SKO.

5.1.3 Ostatní smlouvy z oblasti nakládání s odpady a zpětného odběru

Smlouva o poskytnutí služeb Libor Černohlávek

Jedná se o smlouvu, na základě které výše uvedená firma zajišťuje ve městě sběr a následné nakládání s jedlými tuky a oleji (20 01 25). Na 5 místech ve městě jsou umístěny na pozemcích města uzamykatelné nádoby o objemu 240 l na sběr olejů. Vývoz olejů je bezplatný a probíhá 1x měsíčně, případně dle dohody s městem. Sběr u občanů je prováděn do uzavíratelných plastových lahví, které jsou vyhazovány do otvoru v nádobě.

Smlouvy s kolektivními systémy na zpětný odběr vybraných výrobků

Město má uzavřenou od r. 2012 smlouvu se společností ELEKTROWIN a.s. o zajištění zpětného odběru elektrozařízení. Místem zpětného odběru je sběrný dvůr AVE.

Od r. 2007 je uzavřena smlouva o spolupráci při zajištění zpětného odběru elektrozařízení prostřednictvím stacionárních kontejnerů se společností ASEKOL, a.s. Na základě smlouvy je ve městě umístěno 16 červených kontejnerů na sběr drobných elektrozařízení od občanů města.

Město má uzavřenou smlouvu také se společností ECOBAT s.r.o. o zajištění zpětného odběru baterií.

Drobná elektrozařízení a baterie jsou, kromě stacionárních kontejnerů, sběrného svora a na prodejních místech, rovněž sbírány ve 3 základních školách v Čáslavi.

Smlouva s EKO-KOM, a.s.

Město má od r. 2003 uzavřenou smlouvu o zajištění zpětného odběru a využití odpadů z obalů s Autorizovanou obalovou společností EKO-KOM, a.s. Smlouva byla nahrazena v r. 2014 aktuálním zněním. Na základě smlouvy dostává město odměnu za třídění a zajištění využití obalové složky komunálních odpadů.

Město má dále s AOS uzavřené smlouvy o výpůjčce nádob z roku 2007 a r. 2012, na jejichž základě má město bezplatně zapůjčené nádoby na sběr papíru (10 nádob), plastů (16 nádob) a nápojových kartonů (6 nádob).

Smlouva s DIMATEX CZ, spol. s r.o.

V roce 2013 uzavřelo město se společností DIMATEX CS nájemní smlouvu, jejímž předmětem je umístění 4 kontejnerů na textil na pozemcích města. Za celoroční provoz každého kontejneru zaplatí firma městu 1500 Kč bez DPH. Firma zajistí nakládání s textilem na vlastní náklady.

Ze smlouvy není zřejmé, zda se jedná o nakládání s odpady podle zákona o odpadech, nebo o aktivity v oblasti předcházení vzniku odpadů. Počet kontejnerů byl dodatkem z r. 2015 rozšířen o 7 nádob, tj. na celkový současný počet 11 kontejnerů.

Smlouva s DIAKONIE Broumov s.r.o.

V r. 2013 uzavřelo město smlouvu o poskytnutí služeb na sběr použitého textilu a obuvi také s firmou Diakonie Broumov. V rámci smlouvy je na pozemku města (v ul. Žitenická) umístěn 1 kontejner. Provozovatel zajišťuje bezplatný odvoz sesbíraného textilu. Má poskytnout 1x ročně informace o množství vysbíraného materiálu.

5.2 Organizační zajištění OH ve veřejné správě města

Správa odpadového hospodářství na MěÚ spadá pod **Odbor životního prostředí**. Ten zajišťuje zejména výkon státní správy v oblasti odpadového hospodářství nejen jako obecní úřad, ale také jako obecní úřad obce s rozšířenou působností. Odbor kontroluje zajištění provozu odpadového hospodářství (smlouvy s oprávněnými osobami). Dále také navrhuje změny systému OH a to zejména rozsahu třídění odpadů. Vykonává také kontrolní činnost (např. kontrola skládky, živnostníků apod.) ve spolupráci s ČIŽP.

Pokud dojde k zásadnějším změnám v nastavení systému hospodaření s odpady ve městě a realizaci aktivit s tím spojených, pak je oblast odpadů v odboru personálně velmi podhodnocená.

Agendu spojenou s místním poplatkem a jeho výběrem zajišťuje Odbor financí.

Systém odpadového hospodářství a jeho zásadnější změny řeší samospráva města a její odpovědní radní. V minulosti ale nebyly provedeny žádné úpravy systému, který vyplývá z historických zvyklostí a původního nastavení smlouvy s hlavním dodavatelem služeb, tj. firmou AVE CZ odpadové hospodářství.

Ve městě byla zřízena v únoru 2019 Pracovní skupina Životní prostředí. Je složená z místních občanů. Jedním z cílů je pro oblast odpadů „dostatek kontejnerů na tříděný odpad, využití aplikací pro zefektivnění svozu odpadů“. Skupina se zabývala také řešením situace ohledně předpokládaného ukládání nebezpečných kalů na skládce, způsobem provozování skládky apod.

5.3 Smlouvy s ostatními původci odpadů

Poměrně značnou část produkce komunálních odpadů v ČR představují odpady produkované podnikajícími fyzickými nebo právníckými osobami, tj. ostatními původci podle zákona o odpadech. Stávající zákon umožňuje uzavřít původcům smlouvu s obcí na využití systému OH obce, stejně tak obce mohou systém pro živnostníky stanovit a uzavírat s nimi smlouvu o využití systému při stanoveném rozsahu služby a ceny za tuto službu.

V praxi velká část měst a obcí (cca 2/3) vstup živnostníků do obecního systému OH neumožňuje. Dle různých průzkumů se ale ukazuje, že řada živnostníků využívá veřejný

systém sběru a svozu odpadů bezplatně a v rozporu se zákonem o odpadech. Podnikající fyzické a právnické osoby musí mít zajištěné nakládání odpady, které produkují, a to dohodou s oprávněnou osobou (odpadovou firmou) nebo musí prokázat, že odpad oprávněně osobě předali (např. do zařízení pro sběr a výkup odpadů).

Město Čáslav nemá stanovená pravidla pro zapojení živnostníků do systému odpadového hospodářství. Všichni původci by tak měli mít uzavřenou smlouvu s odpadovou firmou. Město pak může v rámci svých pravomocí kontrolovat plnění povinností původců podle zákona o odpadech.

Město nezajišťuje pravidelné a systematické kontroly živnostníků v oblasti nakládání s odpady. Kontroly ze strany odboru životního prostředí jsou sporadické na základě podnětů (cca 5-6 ročně). Pro systémovou kontrolu chybí městu dostatečné personální obsazení odboru.

5.4 Informování a vzdělávání veřejnosti

Informování veřejnosti v oblasti odpadového hospodářství není městem nijak systematicky řešeno. Přitom právě účast informovaných obyvatel je jedním ze základních faktorů, který ovlivňuje výsledky a efektivitu celého systému hospodaření s komunálními odpady. Vhodná komunikace a osvěta by zlepšila aktivní přístup obyvatel k systému nakládání s odpady s cílem odpady třídit a využívat.

Město má uvedeny na webových stránkách www.meucaslav.cz základní informace, jako jsou obecně závazné vyhlášky, harmonogram svozu tříděného odpadu z ulice včetně informací, co do odpadu patří, interaktivní kalendář svozu 2020 (stejný jako harmonogram svozu). V sekci Životní prostředí jsou uvedeny v části Odpady základní informace o povinnostech původce odpadů podle zákona o odpadech. Pro původce jsou také k dispozici formuláře pro vedení průběžné evidence pro původce a informace k ohlašování odpadů.

Informačním kanálem je také TV Čáslav - <https://www.youtube.com/user/tvcaslav/>. Zde jsou k dispozici videa ze zasedání zastupitelstva, kde je řešena také otázka odpadového hospodářství (např. prosinec 2019 – diskuze ke znovuzavedení poplatku za odpady).

K informování obyvatel a dalších účastníků systému nakládání s odpady mohou sloužit také Čáslavské noviny, internetový měsíčník městského úřadu (<https://www.meucaslav.cz/caslavske-noviny/>).

Dalším komunikačním médiem je na facebooku Čáslavský zpravodaj <https://www.facebook.com/caslavsky.zpravodaj/>

Na dostupných informačních kanálech (internetové stránky města, ostatní média) nejsou pro občany k dispozici ucelené informace o jednotlivých prvcích celého městského systému – o způsobu sběru a využití složek KO (papír, plast, sklo, nápojový karton), o možnostech sběru kovových odpadů, textilu, bioodpadů, objemných odpadů, nebezpečných odpadů, o systému sběru a svozu SKO, zpětném odběru elektrozařízení, baterek, pneumatik atd.

Kromě výše uvedených informací o systému OH ve městě nejsou k dispozici mapy nebo přehled míst, kde jsou umístěna stanoviště pro třídění jednotlivých složek KO, Chybí také údaje o produkci odpadů a výkonu tříděného sběru, nákladovosti celého systému.

Informace o systému OH v Čáslavi a o tříděném sběru komodit jsou uvedeny na webových stránkách, které spravuje společnost EKO-KOM, a.s. a to na adrese <http://stredocesky.trideni.cz/kam-s-odpadem-caslav>. Město poskytlo v r. 2016 na výzvu EKO-KOM, a.s. základní informace o organizaci odpadového hospodářství a uvedlo odkaz na server v Čáslavských novinách. Od té doby ale nebyly informace aktualizovány. Město tento informační server nepoužívá, nemá na něj odkaz na svých webových stránkách ani ostatních informačních kanálech. Pokud by měl být odkaz městem využíván, pak je nutné dohodnout s EKO-KOM, a.s. pravidelnou aktualizaci.

Celkově je ale způsob informování obyvatel o systému odpadového hospodářství města nedostatečný. Chybí také osvěta a výchova veřejnosti k předcházení vzniku odpadů a správnému nakládání s odpady.

5.5 MVE PLUS, s.r.o.

Město Čáslav je spoluvlastníkem firmy MVE Plus s.r.o., která je oprávněnou osobou podle zákona o odpadech. Firma byla založena v r. 1997 a navázala na činnost firmy MVE Čáslav, která provozovala skládku v lokalitě Hejdof v Čáslavi, kterou využívalo také město Kutná Hora. Město Čáslav ale kvůli finančním problémům pronajalo skládku firmě REO RWE, která následně prodala práva na provozování skládky firmě AVE CZ odpadové hospodářství s.r.o. Město Čáslav pak v r. 2012 prodalo skládku za symbolickou cenu právě firmě AVE.

MVE PLUS jako nástupnická firma měla zajišťovat svoz odpadů pro města. Vlastníky MVE PLUS jsou město Čáslav (50 %) a město Kutná Hora (50 %). Sídlo firmy je umístěno historicky v areálu skládky Hejdof. Firma MVE PLUS spolupracuje s firmou AVE, využívá skládku pro odstranění SKO a také částečně techniku pro sběr odpadů.

MVE PLUS má oprávnění k provozu zařízení (sběrný dvůr Kutná Hora), nakládá s nebezpečnými odpady. Disponuje k tomu potřebnou technikou. Kromě toho pro potřeby města Kutná Hora provozuje služby pro zimní stadion, koupaliště a bytové hospodářství. Firma také zajišťuje provoz Kutnohorského psiho útulku, Ranče Karlov (dětské hřiště, zookoutek, jízdárna).

V současné době využívá služeb firmy pouze město Kutná Hora. Město Čáslav uzavřelo smlouvu na komplexní služby v odpadovém hospodářství s firmou AVE CZ. Do vedení MVE PLUS město Čáslav nominovalo zaměstnankyni firmy AVE. Jedná se o poměrně paradoxní situaci, kdy o odpadovém hospodářství města Kutná Hora spolurozhoduje zaměstnanec konkurenční firmy. Navíc MVE PLUS je částečně na AVE CZ závislá, ať už využíváním skládky v Čáslavi, tak i umístěním firmy v areálu skládky, kterou koupila firma AVE, a využíváním některé techniky ke sběru a svozu odpadů patřící AVE.

Z pohledu obou měst, zejména ale Kutné Hory, je situace neudržitelná a je potřeba ji řešit. Není zřejmé, proč má město Čáslav spolurozhodovat o rozsahu služeb a hospodaření firmy,

která působí pouze v Kutné Hoře. Na druhou stranu MVE PLUS je zavedenou organizací, zajišťující nakládání s odpady, a je otázkou, proč město Čáslav nevyužilo a nevyužívá jejích služeb.

S případnou výměnou dodavatele odpadových služeb pro Čáslav, které v současné době zajišťuje AVE CZ, může dojít ke změnám podmínek služeb poskytovaných městu, tj. odlišné náklady spojené se skládkováním SKO, omezení využití sběrného dvora pro občany města, nutnost vybavení města sběrnou sítí pro využitelné složky KO apod.

Možnosti řešení jsou uvedeny v návrhové části studie.

6. Produkce a nakládání s odpady

Údaje o produkci odpadů města Čáslav pocházejí z ročních hlášení o produkci a nakládání s odpady dle zákonné evidence odpadů a to za období 2014 až 2019. Přehled produkováných odpadů evidovaných ve městě je uveden v tabulce 5.

Tabulka 5.: Produkce odpadů města Čáslav v letech 2014 - 2019 v tunách.

kód	kat.	název odpadu	2014	2015	2016	2017	2018	2019
150101	O	papírové a lepenkové obaly	1,36	1,29	1,67	1,08	3,27	2,81
150102	O	plastové obaly	2,25	2,28	2,33	1,99	1,83	1,89
150105	O	Kompozitní obaly	11,22	9,70	10,34	11,00	10,62	10,30
150110	N	Obaly obsahující zbytky nebezpečných látek nebo obaly těmito látkami znečištěné	0,08	0,10	0,08	0,12	0,08	0,08
160103	O	Pneumatiky	4,04	3,20	6,60	6,38	4,26	4,50
170107	O	směsi nebo oddělené frakce betonu, cihel, tašek	0,00	2410,00	4,76	0,00	2156,00	0,00
170405	O	železo a ocel	0,42	1,20	2,88	2,84	7,44	4,34
170601	N	Izolační materiál s obsahem azbestu	0,14	0,12	0,28	0,80	0,08	1,34
170605	N	stavební materiály obsahující azbest	0,20	1,32	1,04	0,86	0,74	0,60
180103	N	Odpady, na jejichž sběr a odstraňování jsou kladeny zvláštní požadavky	0,01	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00
200101	O	Papír a lepenka	86,68	82,84	87,73	109,92	127,31	137,00
200102	O	Sklo	87,57	99,58	95,31	98,96	101,25	103,55
202010	O	Oděvy						3,95
200111	O	textilní materiály	8,79	0,00	33,65	41,83	29,18	21,20
200125	O	jedlý olej a tuk	0,00	0,00	0,00	0,06	0,61	0,71
200127	N	Barvy, tiskařské barvy, lepidla a pryskyřice obsahující nebezpečné látky	1,46	1,68	2,72	2,34	1,62	4,16
200136	O	vyřazené elektrické a elektronické zařízení neuvedené pod čísly 200121, 200123 a 200135					0,04	0,00
200139	O	Plasty	90,78	95,41	99,30	109,93	117,91	125,90
200201	O	Biologicky rozložitelný odpad	1016,82	924,59	901,56	947,70	789,39	894,19
200203	O	jiný biologicky nerozložitelný odpad	99,00	128,22	131,60	119,48	132,42	141,0
200301	O	Směsný komunální odpad	1984,77	1915,73	1959,72	2072,69	2109,73	2187,61
200303	O	uliční smetky	115,66	106,06	62,05	0,00	0,48	0,00
200307	O	Objemný odpad	88,96	91,80	96,50	130,64	158,30	186,82
		Celkem	3600,21	5875,12	3500,12	3658,62	5752,57	3832,16
		<i>V kg/ob./rok</i>	<i>350,59</i>	<i>569,40</i>	<i>337,30</i>	<i>352,84</i>	<i>555,32</i>	<i>371,12</i>
		z toho KO	3580,50	3445,91	3470,14	3633,55	3568,24	3806,30
		<i>V kg/ob./rok</i>	<i>348,67</i>	<i>333,97</i>	<i>334,41</i>	<i>350,42</i>	<i>344,46</i>	<i>368,61</i>
		Z toho KO + 1501	3595,32	3459,18	3484,48	3647,62	3583,97	3821,30
		<i>V kg/ob./rok</i>	<i>350,11</i>	<i>335,26</i>	<i>335,79</i>	<i>351,78</i>	<i>345,98</i>	<i>370,07</i>

Zdroj: Roční hlášení o produkci odpadů města

Celková evidovaná produkce odpadů v Čáslavi byla v r. 2019 kolem 3,8 tis. odpadů ročně. V letech 2015 a 2018 byla nestandardně vykázána také produkce stavebních odpadů (17 01 07), tyto odpady vznikly při stavení činnosti města a nepocházejí z produkce občanů. V r. 2018 byla díky tomu průměrná produkce odpadů kolem 555 kg/obyvatel, v r. 2019, kdy stavební odpady nebyly v takové míře evidovány, byla produkce 370 kg/obyvatel.

Produkce komunálních odpadů (skupina 20) představuje 99,3 % z celkové produkce odpadů ve městě (99,7 % včetně tříděných obalových odpadů).

Při porovnání vývoje produkce KO ve městě od r. 2011 (POH města) se evidovaná produkce odpadů nijak zásadně nemění, a to ani např. v souvislosti se zavedením zákonné povinnosti sběru bioodpadů, kdy většina obcí v ČR zaznamenala velký nárůst produkce KO celkem. V Čáslavi k ničemu takovému nedošlo. K zásadnějšímu růstu došlo až v r. 2019, což bylo způsobeno zejména růstem produkce směsných KO a také objemných odpadů.

Největší podíl na produkci KO má směsný komunální odpad (20 03 01), představuje 57,5 % všech komunálních odpadů (a také celkové produkce odpadů ve městě). Kromě let 2012 a 2013 byla produkce víceméně ustálená, v posledních 3 letech mírně roste.

Produkce objemných odpadů je tvořena odpady, které občané odevzdají v tzv. sběru z ulice, který se koná několikrát ročně, a také odpady, které jsou občany města odevzdávány do sběrného dvora (zařízení firmy AVE). Množství takto evidovaných objemných odpadů má rostoucí tendenci, pohybuje se kolem 187 t/rok (r. 2019), tj. cca 18,9 kg/obyvatel.

Dle sdělení města je potřeba do produkce objemných odpadů započítat také odpad evidovaný jako 20 02 02 (jiný biologicky nerozložitelný odpad), který představuje objemný odpad odevzdaný do uvedeného sběrného dvora firmy AVE. Při započtení těchto odpadů se produkce pohybuje kolem 328 t (r. 2019), tj. 38,1 kg/obyvatel, což odpovídá republikovému průměru (30 – 80 kg objemných odpadů na obyvatele za rok).

Celkově ale produkce objemných odpadů narůstá a to zejména v posledních 2 letech.

Využitelné složky komunálních odpadů (papír, plasty, sklo) jsou řazeny do skupiny 20, což odpovídá řazení odpadů v souladu se stávajícími i připravovanými právními normami (POH ČR, věcný záměr zákona o odpadech). Produkce využitelných obalových odpadů podsk. 15 01, která se započítává do využitelných KO ve městě, je minimální (kromě nápojových kartonů, které jsou evidovány jako kompozitní obaly). Ve městě nejsou (kromě sběru z ulice) sbírány kovové odpady, ani není do evidence města zařazován kovový odpad, který mohou občané odložit ve výkupnách na území města.

Produkce využitelných odpadů z odděleného sběru (papír, plasty, sklo, nápojový karton) v posledních třech letech narůstá. Oddělený sběr těchto komodit tvoří ale jen 10 % (r. 2019) z celkové produkce KO (včetně obalů) a tento poměr se oproti předcházejícím letům nijak nemění. Měrná produkce se pohybuje kolem 37 kg/obyvatel (r. 2019), což je výrazně méně než srovnatelná skupina měst v ČR (průměr cca 53,2 kg/obyvatel, 77,3 kg/obyvatel včetně kovů – údaje 2018).

K využitelným složkám KO lze řadit také použitý **textil**. Ten je sbírán na území města společností DIMATEX CS, spol. s r.o. a Diakonie Broumov. Dimatex vykazuje sebraná množství textilu městu podle zákona o odpadech a jejich produkce je součástí evidence odpadů.

Ve městě je sbíráno poměrně značné množství **biologicky rozložitelného odpadu**. Produkce se pohybuje v posledních 3 letech mezi 790 – 950 t, tj. 76 – 91 kg/obyvatel. Evidované množství představuje 22 – 26 % produkovaných KO (včetně obalů). Dle sdělení města je v tomto množství zahrnut odpad ze sběrných nádob, odpad dovezený do sběrného dvora AVE a také odpad z údržby městské zeleně. Město však nemá přehled, kolik odpadů je sbíráno v rámci tříděného sběru od obyvatel.

Produkce nebezpečných odpadů ve městě je velmi nízká, zahrnuje zřejmě pouze odpad ze svozu z ulice (6,2 t/rok, tj. 0,6 kg/obyvatel). Nebezpečné odpady tvoří jen cca 0,2 % z celkové produkce odpadů.

Produkce ostatních druhů odpadů (především skupiny 15, 16, 17) tvoří ve standardním období kolem 0,2 % produkce všech odpadů ve městě. V r. 2018, kdy byly do evidence uvedeny také stavební odpady ze stavební činnosti města, se podíl těchto skupin zvýšil na 38 % z celkové produkce odpadů. V rámci města je vykazován i sběr pneumatik, přestože tyto lze odevzdat na místa zpětného odběru mimo OH města.

V posledních 3 letech není zaznamenána produkce uličních smetků, lze se domnívat, že jsou evidovány jako součást SKO.

Město Čáslav umožňuje občanům **zpětný odběr použitých výrobků** (elektrozařízení, baterie), a to na základě smluv s kolektivními systémy ASEKOL, ELEKTROWIN, ECOBAT. Na území města jsou rozmístěny sběrné nádoby společnosti ASEKOL, a.s., v areálu skládky na sběrném dvoře AVE jsou kontejnery ostatních společností. Sběr drobných elektrozařízení a baterií probíhá také v základních školách ve městě.

Přehled hlavních skupin produkovaných odpadů a vývoj jejich produkce je uveden v tabulce 6.

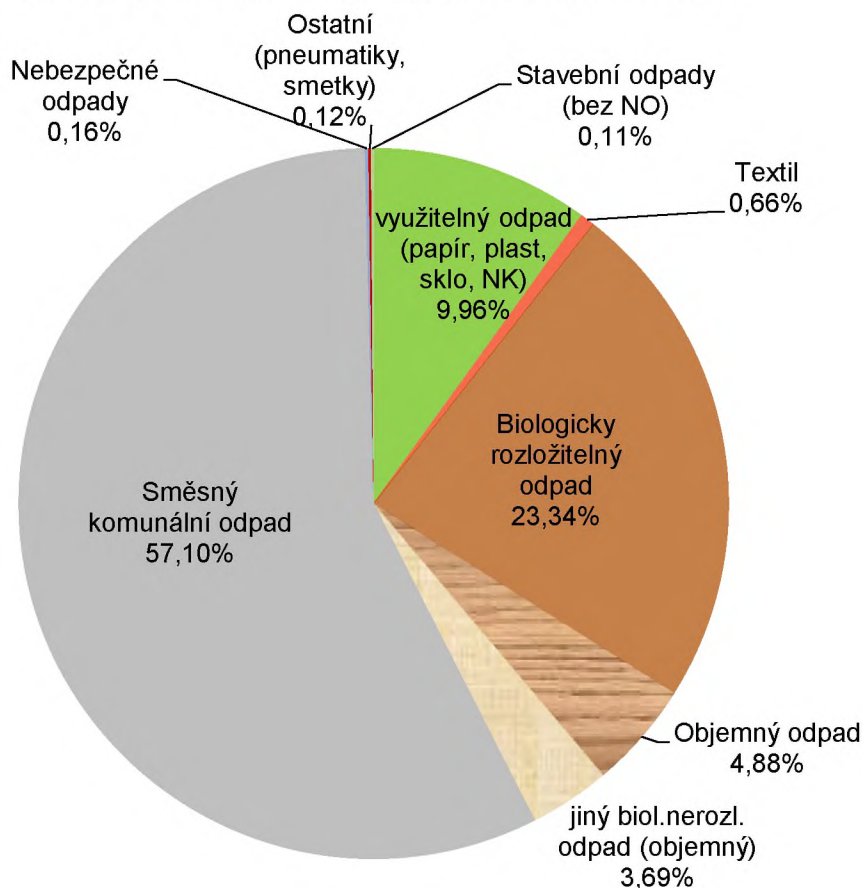
Tabulka 6.: Přehled produkce hlavních skupin odpadů v Čáslavi v letech 2014 – 2019 (kg/obyvatel a rok)

skupina odpadů	2014	2015	2016	2017	2018	2019
využitelný odpad (papír, plast, sklo, NK, kov)	27,3	28,2	28,6	32,1	35,0	36,9
Textil	0,9	0,0	3,2	4,0	2,8	2,4
Biologicky rozložitelný odpad	99,0	89,6	86,9	91,4	76,2	86,6
Objemný odpad	8,7	8,9	9,3	12,6	15,3	18,1
jiný biol.nerozl. odpad (objemný)	9,6	12,4	12,7	11,5	12,8	13,7
Směsný komunální odpad	193,3	185,7	188,9	199,9	203,7	211,9
Nebezpečné odpady	0,2	0,3	0,4	0,4	0,2	0,6
Ostatní (pneumatiky, smetky apod.)	11,7	10,6	6,6	0,6	0,5	0,4
Stavební odpady (bez NO)	0,0	233,7	0,7	0,3	208,8	0,4
Celkem	350,6	569,4	337,3	352,8	555,3	371,0

Zdroj: Roční hlášení o produkci odpadů města

Podíly jednotlivých skupin odpadů na celkové produkci pak ukazuje graf 2. Nejvýznamnější složkou všech produkovaných odpadů je směsný komunální odpad, který tvoří více než 57 % z celkové produkce odpadů.

Graf 2: Složení produkovaných odpadů, město Čáslav, v % hmotn., r. 2019

Zdroj: Roční hlášení o produkci odpadů města

Způsoby nakládání se všemi produkovanými odpady na území města byly odhadnuty. V tabulce 7 je uveden vývoj nakládání se všemi produkovanými odpady (tedy včetně stavebních odpadů a dalších skupin odpadů), v tabulce 8 pak vývoj způsobů nakládání s komunálními odpady (včetně obalových).

Tabulka 7: Způsoby nakládání s produkovanými odpady celkem

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Materiálové využití	36,4%	20,8%	35,5%	36,4%	20,7%	34,2%
V kg/obyv.	127,6	118,2	119,6	128,4	115,2	126,9
Skládkování	63,6%	79,2%	64,5%	63,6%	79,3%	65,8%
V kg/obyv.	223,0	451,2	217,7	224,4	440,1	244,2

Zdroj: Roční hlášení o produkci odpadů města, vlastní odhad

Tabulka 8: Způsoby nakládání s produkovanými komunálními odpady (včetně obalových)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Materiálové využití	36,0%	34,9%	35,1%	36,0%	32,7%	34,1%
V kg/obyv.	125,7	116,5	117,3	126,2	112,5	126,0

Skládkování	64,0%	65,1%	64,9%	64,0%	67,3%	65,9%
V kg/obyv.	223,0	217,4	217,1	224,2	231,9	244,0

Zdroj: Roční hlášení o produkci odpadů města, vlastní odhad

Díky vysoké produkci bioodpadů, které se dále zpracovávají a využívají, je podíl využitých komunálních odpadů ve městě kolem 34 %. Jinak město málo třídí a využívá základní složky odděleného sběru (papír, plast, sklo, kov).

Převažujícím způsobem nakládání s odpady a s komunálními odpady z Čáslavi je jejich skládkování. Vysoká míra skládkovaných KO znemožňuje městu plnit nové cíle oběhového hospodářství, zaměřené na vysokou míru recyklovaných KO (viz dále).

Shrnutí:

- Celková produkce odpadů ve městě se pohybuje kolem 3 832 t (r. 2019). Z toho tvoří více než 99 % komunální odpad.
- Hmotnostně nejvýznamnější složkou komunálního odpadu je směsný komunální odpad (57,5 % z produkce KO a celkové produkce odpadů ve městě). Produkce v roce 2019 byla 212 kg na obyvatele, což je nižší hodnota než průměr Středočeského kraje, ale vyšší, než je průměr ČR (viz dále)
- Podle evidence města bylo v roce 2019 vytríděno 36,9 kg využitelných složek komunálního odpadu (papír, plasty, sklo, NK) na obyvatele. Využitelné složky získané odděleným sběrem představují pouze 10 % z produkce odpadů města. Ve srovnání s průměrem ČR a obdobně velkými městy je produkce v Čáslavi výrazně nižší.
- Významná je produkce odděleně sbíraných bioodpadů, která se pohybuje kolem 87 kg/obytel, což odpovídá průměru Středočeského kraje.
- Poslední 3 roky významně vzrostla produkce objemných odpadů (cca 31,8 kg/obytel), Objemný odpad je nestandardně evidován.

6.1 Směsný komunální odpad (SKO)

Směsný komunální odpad tvořil v Čáslavi v roce 2019 cca 57,1 % z celkového množství všech odpadů produkovaných ve městě. Do množství evidovaného směsného komunálního odpadu je zahrnuta také produkce odpadů z pouličních odpadkových košů na veřejných prostranstvích. V posledních 3 letech jsou zřejmě do produkce SKO započítávány také uliční smetky vznikající při čištění komunikací ve městě. Není tedy možné přesně stanovit množství tohoto odpadu přímo z domácností.

Evidovaná celková produkce SKO v posledních 3 letech narůstá. V tabulce 9 je uvedeno porovnání měrné produkce v kg/obyvatel v Čáslavi, v kraji, ČR a velikostní skupině obcí.

Tabulka 9.: Vývoj produkce směsného komunálního odpadu (v t)

Rok	Město Čáslav		Vel. skupina měst 5-12 tis. obyv.	Středočeský kraj	ČR
	t/rok	kg/obyv./rok	kg/obyv./rok	kg/obyv./rok	kg/obyv./rok
2014	1984,8	193,3	190,9	238,5	195,8
2015	1915,7	185,7	185,6	234,3	190,7
2016	1959,7	188,9	188,6	230,2	213,4
2017	2072,7	199,9	198,2	223,7	195,4
2018	2109,7	203,7	199,4	220,6	196,4
2019	2187,6	211,9	*	*	*

*nejsou dostupné údaje

Zdroj: Roční hlášení o produkci odpadů města, EKO-KOM a.s., IURMO

SKO je sbírán do nádob 80, 120, 240 a 1100l s horním výsypem. Nádoby jsou ve vlastnictví občanů a majitelů objektů. Město nemá žádný přehled o počtu instalovaných a obsluhovaných nádob na SKO. S tím je spojené, že město nekontroluje náklady na sběr, svoz a odstranění SKO a rovněž tak nijak neovlivňuje nastavení celého systému a případnou motivaci obyvatel ke snižování produkce SKO.

Svoz SKO zajišťuje na základě smlouvy firma AVE CZ odpadové hospodářství. Veškerý odpad je ukládán na skládku na území města Čáslav v lokalitě Hejďof. Převážná vzdálenost SKO na skládku je tak minimální. Město také není podle zákona o odpadech plátcem poplatku za ukládání svého odpadu na skládku na svém území. Obě tyto skutečnosti by se měly projevit v nákladech za SKO (viz kap. 7.1.1).

Shrnutí:

- Směsný komunální odpad tvoří více než 57 % z celkového množství produkovaných odpadů. Evidovaná produkce směsného komunálního odpadu v roce 2019 činila cca 2,19 tis. tun.
- Průměrná produkce SKO na jednoho obyvatele města v roce 2019 byla cca 212 kg/obyvatele/rok, což je méně, než je průměrná produkce obcí Středočeského kraje (220,6 kg/obyv. r. 2018), ale více než je průměr ČR (196,4 kg/obyv. v r. 2018) a srovnatelných měst (199,4 kg/obyvatele/rok v r. 2018).

- Směsný komunální odpad je sbírán do sběrných nádob ve vlastnictví občanů nebo majitelů objektů. Město nemá žádný přehled o konkrétních počtech nádob, jejich objemu a svozu.
- Směsný komunální odpad je výhradně odstraňován skládkováním na skládce AVE CZ odpadové hospodářství v Čáslavi.

6.2 Biologicky rozložitelné odpady (bioodpady)

Biologicky rozložitelné odpady produkované městem jsou tvořeny bioodpady z odděleného sběru od obyvatel, dále bioodpady, které mohou občané města odložit ve sběrném dvoře společnosti AVE CZ, a dále bioodpady z údržby veřejné zeleně.

Oddělený sběr rostlinných bioodpadů pro obyvatele je prováděn formou nádobového sběru. Dle smlouvy s firmou AVE CZ se jedná o 1500 nádob o objemu 240 l, které mají být umístěny u rodinných domků, a dále 21 kontejnerů o objemu 1100 l u bytových domů. V dodatku č. 28 ke smlouvě s AVE CZ je uveden přehled domů, u kterých jsou instalovány kontejnery 1100 l. Město ale nemá žádný přehled o konkrétním umístění nádob u rodinných domů, ani skutečném počtu instalovaných nádob.

Svoz nádob je podle zveřejněného harmonogramu 1x týdně v období duben – listopad. Co se děje s nádobami v zimním období, není známo.

Občané mají kromě toho možnost odložit bioodpad do sběrného dvora firmy AVE CZ.

Část produkovaných bioodpadů pochází z údržby veřejné zeleně, kterou zajišťuje AVE CZ a odběr majetku města.

Sběr bioodpadů je hrazen městem v rámci paušálního poplatku (viz. kapitola 5.1.1).

Vývoj produkce všech bioodpadů ve městě Čáslav ukazuje tabulka 10.

Tabulka 10.: Vývoj produkce odděleně sbíraných bioodpadů (v t/rok)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
produkce celkem v t	1016,8	924,6	901,6	947,7	789,4	894,2
produkce v kg/obyv./rok	99,0	89,6	86,9	91,4	76,2	86,6

Zdroj: Hlášení o produkci a nakládání s odpady města

Produkce bioodpadů je stabilní, pohybuje se kolem 90 kg/obyvatel/rok. Veškerý bioodpad je svážen na skládku v lokalitě Hejdof, kde je provozována firmou AVE CZ kompostárna.

Město zatím nijak nepodporuje aktivity v předcházení vzniku odpadů.

Shrnutí:

- Ve městě probíhá oddělený sběr bioodpadů v období duben – listopad do nádob, které poskytla firma AVE CZ k rodinným domkům a bytovým domům. Město nemá přehled, kde konkrétně jsou nádoby umístěny u rodinných domů a v jakém počtu.

- Město nezajišťuje sběr bioodpadů v zimním období, byť je to zákonná povinnost od r. 2019.
- Občané mohou bioodpad odevzdat také ve sběrném dvoře firmy AVE CZ (zdarma do množství 20 kg, nad toho množství je odpad zpoplatněn).
- Sebraný bioodpad je odvážen na skládku AVE CZ, kde je provozována kompostárna.
- Množství biologicky rozložitelného odpadu je poměrně vysoké, produkce byla v r. 2019 kolem 894 t, tj. cca 87 kg/obyvatel.
- Město nerozvíjí žádné aktivity na podporu předcházení vzniku bioodpadů (domácí kompostování).

6.3 Objemný odpad

Objemný odpad je sbírán podle vyhlášky města formou sběru z ulice. Dle zveřejněného harmonogramu se jedná o 6 termínů sběru ročně. Občané v určený den odloží před dům nebo ke sběrným nádobám na ulici objemný odpad, kterého se chtějí zbavit. Firma AVE CZ pak objíždí město a odložený odpad z ulice naloží na svozový automobil a odveze jej do svého sběrného dvora. V r. 2019 bylo sebráno prostřednictvím sběru z ulice 167,7 t objemných odpadů, tj. cca 90 % evidovaných objemných odpadů (51 % včetně započtení tzv. biologicky nerozložitelných odpadů, které jsou jako objemné odpady sbírány ve sběrném dvoře AVE CZ).

Kromě toho mají občané města možnost využít sběrný dvůr AVE CZ, kde mohou bezplatně odevzdat množství do 60 kg/rok. Takto sbíraný objemný odpad ve sběrném dvoře je z nepochopitelných důvodů evidován jako jiný biologicky nerozložitelný odpad (20 02 03).

Veškerý objemný odpad je ukládán na skládku v Čáslavi, zřejmě bez předchozího dotřídění na využitelné složky.

Vývoj produkce objemných odpadů je uveden v tabulce 11.

Tabulka 11.: Vývoj produkce objemného odpadu (v t/rok)

Produkce	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Objemný odpad v t/rok	88,96	91,80	96,50	130,64	158,30	186,82
v kg/obyv./rok	8,7	8,9	9,3	12,6	15,3	18,1
Biolog. nerozložitelný odpad v t/rok	99,0	128,2	131,6	119,5	132,4	141,2
V kg/obyv./rok	9,6	12,4	12,7	11,5	12,8	13,7
Celkem v t/rok	188,0	220,0	228,1	250,1	290,7	328,0
V kg/obyv./rok	18,3	21,3	22	24,1	28,1	31,8

Zdroj: Hlášení o produkci a nakládání s odpady města

Produkce objemného odpadu každoročně narůstá. Pohybuje se ale na kolem dolní hranice průměrných hodnot, které jsou dosahovány v ČR.

Shrnutí:

- Produkce objemného odpadu ve městě v roce 2019 dosahovala 328 t, tj. cca 31,8 kg/obyvatel (včetně objemných odpadů sbíraných ve sběrném dvoře a evidovaných jako biologicky nerozložitelný odpad). Měrná produkce objemných odpadů (v kg/obyvatel) je ve srovnání s běžně dosahovanými hodnotami v obcích nižší.
- Objemný odpad je sbírán 6x ročně sběrem z ulice (cca 51 % všech objemných odpadů). Další možností je odložení odpadů do sběrného dvora firmy AVE CZ, kde je ale odpad evidován z nejasných důvodů jako jiný biologicky nerozložitelný odpad (kód 200203).
- Objemný odpad je bez dalšího dotřídění skládkován.

6.4 Nebezpečné odpady (NO)

Sběr nebezpečných složek komunálních odpadů, příp. dalších druhů nebezpečných odpadů je městem zajištěn formou sběru z ulice, který dle zveřejněného harmonogramu probíhá 2x ročně. Občané obdobně jako v případě objemných nebo využitelných odpadů odloží odpad na ulici před dům nebo do blízkosti sběrných nádob a firma jej při svozu přemístí do svozového automobilu.

Oba sběrné dvory, které jsou na území města provozovány soukromými subjekty, přijímají dle provozního řádu nebezpečné složky komunálních odpadů a další nebezpečné odpady.

Produkce nebezpečných odpadů ve městě je velmi nízká. Nebezpečné odpady jsou tvořeny zbytky barev a lepidel, obaly s nebezpečnými látkami a stavebními odpady s obsahem azbestu.

Vývoj produkce NO je ukázán v tabulce 12.

Tabulka 12.: Vývoj produkce nebezpečných odpadů

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
produkce celkem v t	1,89	3,22	4,12	4,12	2,53	6,18
produkce v kg/obyt./rok	0,18	0,31	0,40	0,40	0,24	0,60

Zdroj: Hlášení o produkci a nakládání s odpady

Nebezpečný odpad je skládkován na skládce AVE CZ.

Část potenciálně nebezpečných odpadů je obsažena ve výrobcích s ukončenou životností (především elektrospotřebiče), které jsou sbírány v rámci zpětného odběru a kolektivními systémy, s nimiž má město smlouvu, bezplatně přebírány k dalšímu využití nebo odstranění.

Shrnutí:

- Město zajišťuje sběr nebezpečných 2x ročně (minimální rozsah dle zákona o odpadech) formou sběru z ulice. Odkládání nebezpečných odpadů na ulici je však nestandardní a mělo by být nahrazeno kontrolovaným mobilním sběrem s odpovídajícím vybavením a vyškolenou obsluhou.
- Nebezpečné odpady přijímají oba sběrné dvory provozované na území města soukromými subjekty

- Produkce nebezpečných odpadů je velmi nízká, v roce 2019 činila 0,6 kg na obyvatele (celkem cca 6 tun). Z hlediska celkové produkce komunálních odpadů je produkce nebezpečných odpadů zanedbatelná.

6.5 Materiálově využitelné složky komunálního odpadu

Pro hodnocení produkce materiálově využitelných, resp. recyklovatelných složek KO byly využity informace ze zákonné evidence odpadů vedené městem a dále pak z údajů poskytovaných v hlášeních o produkci odpadů z obalů pro AOS EKO-KOM.

Do čtvrtletních hlášení o produkci odpadů z obalů mohou města uvádět i odpady, které byly občany sebrány mimo veřejnou sběrnou síť prostřednictvím tzv. ostatních způsobů sběru (např. školní sběry, výkupny a sběry surovin). Výkupna může být součástí systému určeného městem v OZV. Je pak ale nutné, aby město mělo s výkupnami písemnou dohodu zejména o způsobu vedení evidence odpadů. Město Čáslav však smlouvy s výkupnami nemá. Odpady, které jsou vykazovány do EKO-KOMu, jsou odpady sebrané do nádob na tříděný sběr, odpady z tzv. sběru z ulice a dále pak odpady ze škol (údaje o odpadech ze škol poskytuje městu firma Recycling kovové odpady). Množství vytríděných recyklovatelných složek KO ukazuje tabulka 13.

Tabulka 13: Produkce recyklovatelných složek KO v Čáslavi

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
papír	88,04	84,13	89,40	111,00	130,58	139,81
<i>papír ze škol</i>	*	55,36	65,88	77,41	65,17	63,02
plast	93,03	97,69	101,63	111,91	119,74	127,79
sklo	87,57	99,58	95,31	98,96	101,25	103,55
nápojový karton	11,22	9,70	10,34	11,00	10,62	10,30
kov	0	0	0	0	0	3,14
<i>kov ze škol</i>	*	2,97	2,99	4,64	2,80	7,59
Celkem	279,86	349,43	365,55	414,92	430,16	455,20
<i>Celkem bez škol</i>		<i>291,10</i>	<i>296,68</i>	<i>332,87</i>	<i>362,19</i>	<i>384,59</i>

*údaje nejsou k dispozici

Zdroj: údaje města

Školní sběry jsou pro město důležité. Papír sbíraný ve školách tvoří 33 % - 42 % z celkového množství papíru sebraného ve městě. Kovy nejsou z jiných způsobů sběru (sběrný dvůr apod.) téměř vykazovány a školy jsou zásadním evidovaným sběrem kovů. Město ale nemá školy začleněné do systému OH, ani s nimi nemá žádnou smlouvu.

Pro porovnání účinnosti, resp. výkonu tříděného sběru se používá ukazatel měrné hmotnosti v kg/obyvatel/rok celkem a případně pro jednotlivé komodity (tzv. výtěžnost tříděného sběru). Výkon tříděného sběru (včetně školního sběru) v Čáslavi v porovnání s průměrem ČR, Středočeského kraje a velikostní skupiny měst ukazuje tabulka 14.

Tabulka 14.: Porovnání výtěžnosti sběru recyklovatelných složek KO (kg/obyvatel/rok)

rok	Čáslav		Vel.. skup. 10 - 20 tis. obyv.		Středočeský kraj		ČR	
	celkem	celkem bez kovů	celkem	celkem bez kovů	celkem	celkem bez kovů	celkem	celkem bez kovů
2014	27,3	27,3	80,4	44,1	47,9	42,4	58,6	40,5
2015	33,9	33,6	69,5	45,8	48,9	44,3	53,9	42,3
2016	35,2	34,9	71,2	47,5	49,6	45,6	55,7	44,7
2017	40,0	39,6	75,4	48,8	54,4	49,6	59,9	46,9
2018	41,5	41,3	77,3	53,2	57,5	52,3	62,9	49,0

Zdroj: evidence města, podklady a prezentace EKO-KOM, a.s.

Výkon tříděného sběru ve městě se každoročně zvyšuje, Z tabulky je ale zřejmé, že výkon tříděného sběru v Čáslavi je slabý a nedosahuje hodnot žádné srovnávací skupiny.

6.5.1 Sběrná síť na materiálově využitelné složky KO

Hlavním způsobem sběru jsou nádoby na oddělený sběr, Jedná se o kontejnery s horním výsypem o objemu 1100 l. Město není vlastníkem sběrné sítě, většinu nádob vlastní firma AVE CZ a menší část nádob má město bezplatně zapůjčeno od EKO-KOM, a.s. Přehled nádob uvádí tabulka 15.

Tabulka 15: Počet nádob na oddělený sběr v Čáslavi dle vlastnictví (stav 2019)

	AVE CZ	EKO-KOM	celkem
papír	57	10	67
plast	58	16	74
sklo směs	50		50
NK	23	6	29
kov	2		2
celkem	190	32	222

Zdroj: údaje města

Přehled sběrných hnízd, resp. stanovišť s nádobami na oddělený sběr je uveden v Dodatku č. 28 ke smlouvě s AVE CZ. V dodatku je rovněž uveden přehled stanovišť podle frekvence svozu. Souhrn uvádí tabulka 16.

Tabulka 16: Přehled sběrných stanovišť a frekvence svozu

Č.	ulice	PLAST	PAPÍR	SKLO	Nápoj. karton
1	28. října	3	2	1	1
2	Ant. Dvořáka	1	1	1	-
3	B. Němcové	1	1	1	1
4	B. Němcové (pod Billou)	1	1	1	-
5	B. Němcové (ve dvoře)	1	1	1	-
6	Bojovníků za svobodu	1	1	1	1
7	Bojovníků za svobodu (za MŠ)	1	1	1	-
8	Čeplova (nad bytovkou dole)	1	1	1	1

Optimalizace odpadového hospodářství města Čáslav

9	Čeplova (nahore)	1	1	1	-
10	Družstevní	1	1	1	1
11	Družstevní (křižovatka se Žitenickou)	1	1	1	-
12	Dusíkova	2	1	1	-
13	Filipovská	2	2	1	1
14	Gen. Eliáše	2	1	1	1
15	Gen. Eliáše (u školy)	-	1	-	-
16	Havlenova x Žitenická	1	1	1	-
17	Chotusická – Silnice Čáslav	1	1	-	-
18	J. Kollára	1	1	1	1
19	Jablonského	1	-	-	-
20	Jablonského – ve dvoře u Jehovistů	1	1	1	-
21	Jahodová	1	1	-	-
22	Jeníkovská (Kreml - u hřiště)	1	1	1	-
23	Jeníkovská (Kreml - vjezd)	1	1	1	1
24	Jeníkovská (Kreml - za bránou)	1	1	1	1
25	Jeníkovská (u kina)	1	1	1	-
26	Jetelová	2	1	1	-
27	Jetelová x Žitná	1	-	-	-
28	Jilmová X Topolová	1	1	-	-
29	Komenského nám.	1	2	-	1
30	Kostelní náměstí	2	4	1	-
31	Koželuhy	1	1	1	-
32	Lipová	2	1	1	-
33	Lísková	2	2	1	1
34	Lochy	1	-	1	-
35	Ludmily Formanové	2	2	1	1
36	Masarykova (ostrý roh)	1	1	1	1
37	Modřínová	1	1	1	1
38	Nad Budínem	2	1	1	1
39	Pod Pilou	1	1	-	-
40	Potoční	1	1	-	-
41	Pražská (ostrý roh)	1	1	1	1
42	Prokopa Holého	1	1	1	1
43	Prokopa Holého (vzadu)	1	1	1	-
44	Prokopa Holého (za Kremlem)	1	1	1	-
45	Růžová	1	1	1	-
46	Těsnohlídkova (mezi čp 1515 - 1521)	1	1	1	1
47	Těsnohlídkova (mezi čp 1521 - 1526)	1	1	1	1
48	Těsnohlídkova (mezi čp 1526 - 1538)	1	1	1	1
49	Těsnohlídkova (naproti MŠ)	1	1	1	1

50	Těsnohlídkova (nad Penny)	-	1	-	-
51	Trnková	1	-	-	-
52	Tyršova x Pod Zahradami	2	2	1	1
53	V Břízkách – u garáží	1	-	-	-
54	Za Grandem	1	1	1	1
55	Zahradní	1	1	1	-
56	Žacká (cesta ke koupališti)	3	3	1	1
57	Žacká (naproti pivovaru)	1	1	1	-
58	Žacká (u 2 bytovky)	1	1	1	1
59	Žitenická (nad kotelnou)	1	1	1	1
60	Žitenická (pod Penny)	1	1	1	1
61	Žitenická (za bytovkami)	1	1	1	1
62	Filipov	1	-	1	-
		74	67	50	29

Zdroj: Dodatek ke smlouvě s AVE CZ

Celkem je na území města instalováno 62 stanovišť. **Modře** jsou označena stanoviště s frekvencí svozu 2x týdně. Jedná se asi o polovinu všech stanovišť

Stanoviště nejsou rovnoměrně vybavena. 14 stanovišť ve městě (v tabulce označena **barevně** v prvním sloupci tabulky) nemá vybavení nádobami pro sběr základních komodit (papír, plast, sklo). Na některých stanovištích je umístěna pouze 1 nádoba a to na plast nebo na papír. Taková stanoviště nemají v praxi žádný význam a neplní roli plnohodnotného sběrného místa.

Aby stanoviště sběrných nádob na třídění odpadů byla dostupná a využívaná obyvatelstvem, je nutné dodržet několik pravidel.

- Nádoby by měly být umístěny v zástavbě s vysokou hustotou osídlení
- Je vhodné volit místo na trase pohybu obyvatel (k obchodům, zastávkám MHD apod.), důležitá je i blízkost nebo směr k nádobám na SKO (aby občan nechodil s odpady na opačné strany)
- Nádoby musí být dobře viditelné
- Na stanovišti by měly být umístěny nádoby na co nejvíce běžně sbíraných komodit (v případě Čáslavi min. papír, plast, sklo).
- Sběrná síť musí být také bezpečná a dobře přístupná, aby užití sběrných nádob neohrožovalo obyvatele např. střetem s jedoucím autem (umístění mimo frekventované komunikace), nebezpečím úrazu (nádoby umístěné na zpevněné ploše), znečištěním (nádoby se neumísťují do těsné blízkosti kvetoucích stromů)

Stanoviště nádob musí být vždy přístupná pro svozovou techniku a pro manipulaci s nádobami, což může být v praxi zásadním limitujícím faktorem. Nevhodná stanoviště mohou být příčinou poškození nádob (ulomení koleček při přejezdech vysokých obrubníků, nebo při vytahování nádob z nezpevněných povrchů, poškození dna při přimrzání nádob k podkladu apod.)

Na následujících obrázcích jsou uvedeny příklady stanovišť z Čáslavi. Na obrázku 1 a 2 jsou příklady stanovišť, které jsou dobře umístěny v zástavbě bytových domů, jsou dobře dostupná pro obyvatele a svozovou techniku, jsou zde umístěny nádoby na sběr hlavních komodit, zde doplněné nádobou na sběr drobných elektrospotřebičů. U prvního stanoviště by bylo vhodné zvážit přemístění nádob na SKO.

Obrázek 1: Stanoviště v ulici Družstevní

Obrázek 2: Stanoviště v ulici Jetelová

Obrázek 3: Stanoviště v ulici Masarykova

Stanoviště na obrázku 3 je sice dobře dostupné a vybavené nádobami na sběr všech komodit, ale je neuspořádané, nádoby jsou nevhodně umístěny na trávníku.

Ve městě jsou také neúplná stanoviště. Jako příklad jsou uvedena stanoviště na obrázcích 4 a 5. Nádoby jsou nevhodně umístěny na trávníku, na pokraji zástavby. Z hlediska dostupnosti sběrných míst pro obyvatele nemají význam.

Obrázek 4: Stanoviště Jetelová x Žitná

Obrázek 5: Stanoviště V Břízkách u garáží

Dostupná sběrná síť je základním předpokladem pro aktivní zapojení obyvatel do třídění odpadů. Pro porovnání se používá ukazatel tzv. hustoty/dostupnosti sběrné sítě, který se stanoví jako počet obyvatel/sběrné hnízdo s tím, že průměrné sběrné hnízdo se vypočte jako třetinový podíl součtu počtu nádob na sběr papíru, plastů a skla. Ukazatel je také jednou z podmínek pro část odměny ze systému EKO-KOM. Pokud je tedy proveden výpočet, pak se dostupnost sběrné sítě pohybuje v Čáslavi kolem 162 obyvatel/průměrné sběrné místo. Podle skutečného počtu sběrných stanovišť (i když je pětina z nich neúplná) se dostupnost sběrné sítě pohybuje kolem 167 obyvatel na 1 sběrné místo. Pro srovnání: dostupnost sběrné sítě ve Středočeském kraji byla v r. 2018 kolem 110 obyvatel/sběrné místo, v ČR pak kolem 120 obyvatel/sběrné místo a ve srovnatelné skupině měst se pohybuje kolem 115 obyvatel.

Sběrná síť ve městě má dobrý základ. Celkově by bylo ale vhodné doplnit neúplná stanoviště a instalovat další nová stanoviště (min. 15-20), aby byla síť pro obyvatele dostupnější.

6.5.2 Papír

Vývoj výtěžnosti odděleně sbíraného papíru (v kg/obyvatel/rok) v Čáslavi je uveden v tabulce 17.

Tabulka 17: Porovnání výkonu tříděného sběru papíru (v kg/obyv. /rok)

rok	Čáslav	Vel. skup. 5 - 20 tis. obyv.	Středočeský kraj	ČR
2014	14,2	23,1	16,9	18,5
2015	13,6	23,4	17,4	19,1
2016	14,6	24,1	17,2	19,9
2017	17,7	24,1	19,4	20,7
2018	18,1	25,8	21,5	22,6

Zdroj: evidence města, EKO-KOM, a.s., IURMO

Výkon tříděného sběru papíru je v Čáslavi dlouhodobě nižší než ve srovnávacích skupinách. Velikostní skupina podobných měst má vyšší výkon třídění zejména z důvodů zapojení výkupen do systému OH města, což není v Čáslavi realizováno.

Většina papíru v Čáslavi je sbírána v nádobách, tj. 67 kontejnerech s horním výsypem (1100 l), z nichž je 10 je v bezplatné výpůjčce od EKO-KOM, a.s. a zbytek kontejnerů jsou vlastnictvím firmy AVE CZ. Z nádobového sběru pochází většina sebraného papíru (67 %). Papír je sbírán také 4x ročně sběrem z ulice, kdy občané odloží odpad na ulici a svozová firma jej posbírá a odveze. Množství takto sebraného papíru je zanedbatelné a tento způsob sběru nemá žádný praktický význam.

Významným zdrojem jsou školní sběry. Údaje o sběru ze 3 základních škol vykazuje pro potřeby města firma Recycling kovové odpady (odpad je zahrnut do výkazu pro EKO-KOM, ale nikoliv do zákonné evidence produkovaných odpadů).

Město nevykazuje žádný papír ze sběrných dvorů provozovaných na území města, ani z výkupen. Způsoby sběru papíru ukazuje tabulka 18.

Tabulka 18: Způsoby sběru papíru v Čáslavi (r. 2019)

	nádoby	sběr z ulice	školy	celkem
t/rok	131,42	1,3	63,02	195,74
kg/obyt./rok	12,73	0,13	6,10	18,96
Podíl v %	67,1%	0,7%	32,2%	

Zdroj: evidence města

U měst podobné velikosti tvoří papír ze sběrných dvorů kolem 8 % produkce, z výkupen pak kolem 23 %.

Papír z nádobového sběru je odvážen na linku v areálu skládky Hejdof, kde je zřejmě dotříděn a dále obchodován.

V případě hodnocení plnění cíle POH ohledně recyklace KO nelze v současné době započítat papír ze školních sběrů v Čáslavi, protože není součástí zákonné evidence města.

6.5.3 Plasty

Vývoj výtěžnosti odděleného sběru (v kg/obyvatel/rok) plastových odpadů v Čáslavi a porovnání se srovnávacími skupinami ukazuje tabulka 19.

Tabulka 19: Porovnání výkonu tříděného sběru plastů (v kg/obyv. /rok)

rok	Čáslav	Vel. skup. 5 - 20 tis. obyv.	Středočeský kraj	ČR
2014	8,9	10,5	13,4	10,5
2015	9,4	11,2	14,2	11,2
2016	9,5	11,7	15,0	12,2
2017	10,4	13,2	16,2	13,2
2018	11,2	15,1	17,3	14,1

Zdroj: evidence města, EKO-KOM, a.s., IURMO

I když se výkon sběru plastů v posledních dvou letech zvyšuje, přesto je výrazně nižší, než je tomu ve srovnávacích skupinách. Největší rozdíl je při porovnání s průměrem Středočeského kraje, v kraji je výtěžnost o cca 54 % vyšší než v Čáslavi.

Plasty jsou sbírány do 74 nádob s horním výsypem (1100 l), frekvence svozu je u cca poloviny sběrných stanovišť 2x týdně. 12 stanovišť (z celkových 66) je vybaveno 2 nebo 3 nádobami. Podobně jako u papíru, plasty jsou sbírány tzv. sběrem z ulice, podle harmonogramu svozu 4x ročně. Výnos sběru z ulice je naprosto zanedbatelný (1,8 % z celkového množství sbíraných plastů).

Plasty nejsou sbírány ve školách. Rovněž není vykazován sběr plastů ze sběrných dvorů provozovaných na území města. Způsob sběru plastových odpadů ve městě ukazuje tabulka 20.

Tabulka 20: Způsoby sběru plastů v Čáslavi (r. 2019)

2019	nádob	sběr z ulice	školy	celkem
t/rok	122,181	2,22	0,00	124,40
kg/obyv./rok	11,83	0,21	0,00	12,05
Podíl v %	98,2%	1,8%	0,0%	

Zdroj: evidence města

6.5.4 Sklo

Sklo je sbíráno jako směsné (směs barev). Vývoj výtěžnosti sběru skla (v kg/obyvatel/rok) ve městě ukazuje tabulka 21.

Tabulka 21: Porovnání výkonu tříděného sběru směsného skla (v kg/obyvatel/rok)

rok	Čáslav	Vel. skup. 5 - 20 tis. obyv.	Středočeský kraj	ČR
2014	8,6	10,2	11,7	11,1
2015	9,8	10,9	12,2	11,6
2016	9,1	11,4	12,9	12,2
2017	9,5	12,7	13,5	12,6
2018	9,7	13,7	14,2	13,2

Zdroj: evidence města, EKO-KOM, a.s., IURMO

Sběr skleněných odpadů v Čáslavi je dlouhodobě nižší, než je tomu ve srovnávacích skupinách. Ve srovnání s průměrem Středočeského kraje je sběr v Čáslavi o 46% nižší.

Sklo je sbíráno do 50 kontejnerů s horním výsypem (1100l), přičemž na 16 stanovištích není umístěn žádný kontejner. Pro sběr skla jsou doporučovány kontejnery se spodním výsypem a to pro vyšší kvalitu tříděného skla (méně nežádoucích příměsí, menší rozbitnost při svozu), které je pak také lépe prodejné úpravcům skla na druhotnou surovinu. Tento typ kontejnerů vyžaduje svozový automobil vybavený hydraulickou rukou.

Podobně jako ostatní komodity je také sklo sbíráno tzv. sběrem z ulice a to 4x ročně. Výnos tohoto sběru je minimální, kromě toho není takový sběr skla vhodný pro možnost rozbití skleněných lahví na ulici. Způsoby sběru ukazuje tabulka 22.

Tabulka 22: Způsoby sběru skleněných odpadů v Čáslavi (r. 2019)

	nádoby	sběr z ulice	školy	celkem
t/rok	98,493	4,18	0,00	102,67
kg/obyv./rok	9,54	0,40	0,00	9,94
	95,9%	4,1%	0,0%	

Zdroj: evidence města

6.5.5 Nápojový karton

Je minoritní komoditou, které se vyskytuje v komunálním odpadu. Sběr ve městě je velmi účinný (viz. tabulka 23).

Tabulka 23: Porovnání výtěžnosti tříděného sběru nápojových kartonů

	kg/obyv./rok
Město Čáslav	1,0
vel. skupina 5001 – 15000 obyv.	0,4
Středočeský kraj	0,5
ORP Čáslav	0,8
ČR	0,4

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

Nápojové kartony (kombinované obaly – krabice na mléko a nápoje) jsou sbírány do 29 kontejnerů s horním výsypem (1100 l) se svozem 1x měsíc (dle smlouvy s AVE CZ se jedná o 13 svozů/rok). Odpady nejsou součástí sběru z ulice. Rovněž tak nejsou vykazovány do systému OH města z jiných zdrojů (sběrné dvory, školy).

6.5.6 Kovy

Další komoditou, pro kterou je město povinno zajistit oddělený sběr, jsou kovové odpady. V případě komunálních odpadů se v praxi jedná o kovové obaly, plechovky, drobné kovové předměty. Výskyt takových odpadů je velmi malý. Kovy se mohou objevit také v objemném odpadu jako součást vybavení domácností či domů. Výkon třídění kovových odpadů v Čáslavi je ukázán v tabulce 24.

Tabulka 24: Porovnání výkonu tříděného sběru směsného skla (v kg/obyvatel/rok)

rok	Čáslav	Vel. skup. 10 - 20 tis. obyv.	Středočeský kraj	ČR
2014	0,1	42,8	5,5	18,1
2015	0,4	36,8	4,6	11,6
2016	0,6	36,3	4,0	11,0
2017	0,7	24,8	4,8	13,1
2018	1,0	24,1	5,2	13,9

Zdroj: evidence města, EKO-KOM, a.s., IURMO

Hlavním zdrojem odděleně sbíraných kovových odpadů jsou dlouhodobě výkupny, kde je odpad většinou vykupován za pozitivní cenu. Proto většina měst a obcí s výkupnami spolupracuje a zapojuje je do svého systému OH - viz produkce ve velikostní skupině. Středočeské obce obecně takové možnosti často nevyužívají, proto je celkový výkon sběru kovových odpadů v kraji velmi nízký ve srovnání s průměrem ČR. Výtěžnost sběru kovových odpadů v Čáslavi je nesrovnatelně nižší oproti všem srovnávacím skupinám.

V Čáslavi je sběr kovů organizován pouze prostřednictvím tzv. sběru z ulice. Kovové odpady jsou takto sbírány 4x ročně. Výnos ze sběru je minimální. Od pol. r. 2019 město má instalované 2 kontejnery s horním výsypem na sběr kovových odpadů (1100 l), zatím ale nejsou vykázány žádné sbírané odpady.

Hlavním zdrojem kovových odpadů je školní sběr, který, podobně jako u papíru, vykazuje pro potřeby města firma Recycling kovové odpady. Tyto odpady však nejsou započteny do zákonné evidence města, ale údaje o nich jsou poskytovány do systému EKO-KOM. Podíl způsobů sběru kovových odpadů ukazuje tabulka 25.

Tabulka 25: Způsoby sběru kovových odpadů v Čáslavi (r. 2019)

	nádoby	sběr z ulice	školy	celkem
t/rok	0	3,14	7,59	10,73
kg/obyv./rok	0,00	0,30	0,74	1,04
	0,0%	29,3%	70,7%	

Zdroj: evidence města

Čáslav nemá do systému OH zapojené žádné výkupny, nemá ani údaje o množství kovových údajů ze sběrných dvorů provozovaných na území města soukromými subjekty.

6.6 Zpětný odběr vybraných výrobků

Město má v současné době uzavřenou smlouvu s kolektivními systémy Asekol, Elektrowin a Ecobat, které zajišťují na území zpětný odběr použitých elektrospotřebičů a baterií. Kromě standardních míst zpětného odběru (červené kontejnery ASEKOL, wintejnery na sběrných dvorech) probíhá sběr drobných elektrospotřebičů a baterií také ve základních školách a v prodejní síti. Podrobnější informace o jednotlivých smlouvách jsou uvedeny v kap. 5.1.3.

Údaje o množství zpětně odebraných výrobků jsou uvedeny v tabulce 26.

Tabulka 26: Přehled o zpětném odběru elektrozařízení (t/rok)

KS	2016	2017	2018	2019
Asekol	7,193	3,654	5,539	
Elektrowin	93,231	86,492	81,647	85,535
Ekolamp	0,911	0,578		

Zdroj: POH města, údaje KS

6.7 Pneumatiky

Povinnost zpětného odběru se vztahuje také na pneumatiky. V ČR je největším funkčním systémem ELTMA (www.eltma.cz), který zajišťuje zpětný odběr použitých pneumatik v síti smluvních autoservisů a pneuservisů. Na území města Čáslav se nachází 6 servisů, kde mohou občané bezplatně odevzdat pneumatiky bez vazby na předchozí nákup v daném servisu (viz mapa sběrných míst ELTMA).

Přesto jsou pneumatiky přijímány na sběrném dvoře AVE CZ a vykazovány městu. Produkci odpadních pneumatik ukazuje tabulka 27. Likvidace pneumatik v režimu odpadů není na rozdíl od zpětného odběru bezplatná a město za ni platí.

Tabulka 27: Produkce pneumatik v Čáslavi (t/rok)

rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Pneumatiky (t/rok)	4,04	3,20	6,60	6,38	4,26	4,50

Zdroj: evidence města

Město by mělo své občany informovat o možnostech zpětného odběru pneumatik a jejich sběr v režimu odpadů omezit.

7. Ekonomická analýza odpadového hospodářství města

7.1 Náklady na odpadové hospodářství města

Údaje o nákladech na odpadové hospodářství města byly převzaty z ročního dotazníku, které město pravidelně zasílá do systému EKO-KOM. Dalším zdrojem byl POH města a údaje zástupců města. Některé ukazatele jsou porovnány v rámci srovnávacích skupin. Náklady obcí na odpadové hospodářství jsou vyjádřeny cenami, které obce platí za poskytované služby a to včetně DPH (většina obcí není plátcem DPH v této oblasti).

Hlavní objem nákladů města vychází ze smlouvy mezi městem a firmou AVE CZ odpadové hospodářství, která zajišťuje pro město komplexní služby při hospodaření s odpady. Základní nákladové položky jsou uvedeny v tabulce 28.

Tabulka 28: Hlavní nákladové položky OH města Čáslav (v tis. Kč)

	2015	2016	2017	2018	2019
SKO	6535	6523	6483	6539,2	6424,9
tříděný sběr	2060	2074	2504	2728,6	2765,9
bioodpady	948	924	883	941,3	961,7
objemný odpad	185	113	165	243,2	231,8
NO	50	85	63	54,5	60
koše	675	600	510	563,2	589,8*
ostatní	1	1	-	-	191,3
celkem	10454	10320	10608	11070	11225,4
Kč/obyvatel	1013	995	1023	1069	1087

*v nákladech je započteno 22,7 tis. na likvidaci SKO

Zdroj: údaje města

Náklady na směsný KO tvoří 57 % všech nákladů na OH, na využitelné složky (tříděný sběr a bioodpad) 33 % nákladů.

Porovnání s průměrnými náklady obcí Středočeského kraje, ČR a obdobné velikostní skupiny je uvedeno v tabulce 29.

Tabulka 29: Porovnání celkových nákladů na OH v Čáslavi v Kč/obyvatel

	Čáslav	Vel. skup. 5 - 20 tis. obyv.	Středočeský kraj	ČR
2016	995	927	1 084,0	900,0
2017	1 023	963	1 107,0	938
2018	1 069	961	1 189,0	978
2019	1 087	*	*	*

*údaje nejsou k dispozici

Zdroj: IURMO, EKO-KOM, a.s.

Ze srovnání nákladů města s ostatními skupinami z předchozích let vyplývá, že celkové náklady města na odpadové hospodářství roku jsou mírně nadprůměrné, jsou o cca 9 % vyšší než průměrný náklad obcí v ČR. Při srovnání se Středočeským krajem jsou náklady

Čáslavi o 11 % nižší. Obecně ale platí, že náklady obcí na OH ve Středočeském kraji patří dlouhodobě mezi nejvyšší v ČR.

V dalším přehledu je ukázán vývoj nákladů (cen) za nakládání s hlavními skupinami odpadů ve městě. V tabulce 30 je uveden vývoj jednotkových cen v Kč/t. V případě využitelných složek se jedná o náklad za průměrnou tunu vytríděných odpadů, které město sbírá ve svém systému a jsou s nimi spojené náklady (nejsou tedy započtena množství kovových odpadů a papíru sbíraných ve školách).

Tabulka 30: Vývoj nákladů (cen) u hlavních skupin odpadů v Čáslavi v Kč/t

odpady	2015	2016	2017	2018	2019
využitelné (pa, pl, sk, NK)	7077	6991	7522	7534	7251
bioodpad	1025	1025	932	1192	1075
SKO	3411	3329	3128	3100	2947
objemný odpad	2015	1171	1263	1536	1241

Zdroj: údaje města

Ceny za využitelné odpady v Čáslavi se nijak zásadně v posledních 5 letech nemění a to přesto, že došlo ke změnám cen za prodej druhotných surovin, které se z vytríděných odpadů získávají (např. v r. 2018 došlo k poklesu výkupních cen za plasty, v r. 2019 se jejich cena dostala do záporných hodnot, přesto se to v průměrné ceně za tříděný odpad nijak neprojeví).

U objemných odpadů není v některých letech zřejmě do celkových nákladů promítnuta cena za objemný odpad přijímaný ve sběrném dvoře a účtovaný městu jako jiný biol. nerozložitelný odpad.

V tabulce 31 je uveden vývoj nákladů spojených s SKO a tříděným odpadem. Tyto položky tvoří dohromady 82 % všech nákladů města na OH. Náklady jsou uvedeny v Kč/obyvatel v jednotlivých letech.

Tabulka 31: Vývoj nákladů (cen) u vybraných skupin odpadů v Čáslavi v Kč/obyvatel

	2015	2016	2017	2018	2019
využitelné (pa, pl, sk, NK)	200	200	241	263	268
SKO	633	629	625	631	624

Zdroj: údaje města

Náklady na tříděný odpad narůstají s rostoucím množstvím vytríděných odpadů. U SKO jsou náklady na obyvatele víceméně neměnné.

V tabulce 32 jsou uvedeny pro srovnání průměrné ceny (náklady obcí včetně DPH) za nakládání s SKO a s tříděnými odpady v ČR od r. 2015 do r. 2018.

Tabulka 32: Vývoj nákladů (cen) u vybraných skupin odpadů v obcích ČR

rok	Využitelné složky		SKO	
	Kč/obyv.	Kč/t	Kč/obyv.	Kč/t
2015	153	4477	518	2640
2016	166	4552	525	2670
2017	182	4728	532	2739

2018	199	4862	536	2764

Zdroj: IURMO, EKO-KOM, a.s.

Při srovnání tabulek 30-32 je zřejmé, že náklady města (resp. ceny vycházející ze smlouvy s AVE CZ odpadové hospodářství) jsou u SKO a tříděného sběru využitelných odpadů v celém pětiletém období výrazně vyšší, než je obvyklé. Náklady na obě skupiny odpadů jsou rozebrány v následujících kapitolách.

7.1.1 Směsný komunální odpad

Nejvýznamnější nákladovou položkou v OH města (57%) jsou náklady spojené se sběrem, svozem a odstraněním SKO. Produkce SKO se meziročně nijak zásadně nemění, k nárůstu došlo v r. 2019. Měrná produkce v kg/obyvatel se pohybuje na lehce nadprůměrných hodnotách ve srovnání v rámci ČR (viz tabulka 9). Do produkce SKO města je započtená produkce od občanů a produkce z odpadkových košů a zařízení města. Náklady spojené s SKO se pohybují kolem 6,5 mil ročně (včetně DPH). V tabulce 33 je uvedeno porovnání základních ukazatelů se srovnávacími skupinami. Všechny údaje v Kč vycházejí z konečných cen, které obce platí za službu, tj. včetně DPH.

Tabulka 33.: Porovnání jednotkových nákladů a produkce SKO (r. 2018)

	Čáslav	Vel. skup. 5 - 20 tis. obyv.	Středočeský kraj	ČR
Kč/obyvatel	631	499	581	536
kg/obyvatel/rok	204	203	220	194
Kč/t celkem	3 100	2 515	2 645	2 764
<i>Kč/t skládka</i>	1 190	1 229	1 142	1 144

Zdroj: údaje města, EKO-KOM, a.s.

Při porovnání s referenčními skupinami město Čáslav má výrazně vyšší jednotkové náklady v Kč/obyvatel a v Kč/t. Vzhledem k průměrné produkci v kg/obyvatel a průměrné ceně za vlastní skládkování má Čáslav dražší službu spojenou se sběrem a svozem SKO ve městě, než srovnávací skupiny. Je to paradoxní a to zejména s ohledem na skutečnost, že SKO se z Čáslavi nepřeváží na žádné dlouhé vzdálenosti, nejsou zde náklady na přepravu odpadů na skládku (skládka se nachází přímo na území města). Dalším paradoxem je, že město, na jehož území skládka leží, neplatí zákonný poplatek za skládkování vlastních odpadů na takovém zařízení (500 Kč/t pro ostatní odpady). Naopak je příjemcem výnosu z poplatku za všechny odpady, které byly na skládku uloženy a pro které byl vyměřen zákonný poplatek. To znamená, že samotné skládkování by pro město mělo být výrazně levnější, než je standardní cena pro ostatní původce, kteří skládku využívají.

Jedním z důvodů je zcela jistě paušální platba, kterou město historicky platí na základě smlouvy firmě AVE CZ odpadové hospodářství. Pro rok 2019 byla platba stanovena na 540 Kč/obyvatel bez DPH. Tato cena je neměnná min. od r. 2017. Město za rok 2019 celkem zaplatilo 6,425 mil. Kč za SKO.

Dle vyjádření zástupců města nemá město v posledních letech žádný přehled o způsobu výpočtu paušálu a neví tedy, z čeho je cena odvozena. Je to zarážející, protože kdyby měla

Čáslav jednotkovou cenu v Kč/t např. jako je stejné velikostní skupině, pak by náklady na SKO byly cca o 1,3 mil. ročně nižší.

V praxi by cena za nakládání s SKO měla být složena z ceny za obsluhu nádob a svoz (vychází z počtu obslužených nádob) a ceny za odstranění odpadů (vychází z množství odpadů v t). Předpokladem je znalost sběrné sítě ve městě. V ceně za odstranění odpadů by měly být zohledněny výše uvedené skutečnosti (cena bez poplatku za skládkování).

Shrnutí:

- Ve srovnání s městy stejné velikostní skupiny i průměrnými hodnotami kraje a ČR má město výrazně vyšší náklady v Kč/obyvatel a vyšší náklady v Kč/t SKO.
- Je nutné udělat podrobný rozbor nákladů spojených s SKO a zásadně změnit stanovení ceny služby (včetně DPH) ve smlouvě s dodavatelem.

7.1.2 Odděleně sbírané využitelné složky komunálního odpadu

Náklady na tříděný sběr využitelných složek jsou tvořeny náklady na sběr, svoz, přepravu a předání odpadů k jejich úpravě na druhotnou surovinu. V případě Čáslavi se jedná o náklady na papír, plast, sklo a nápojový karton. Sběr kovů ve městě je zanedbatelný a jeho největší část tvoří sběr ve školách, který nepředstavuje pro město žádné náklady. U obcí jsou do nákladů započteny pouze ty odpady, u kterých je pro obec stanovena cena (většinou nejsou tedy zahrnuty odpady sebrané ve školách a ve výkupnách).

Porovnání nákladů města (resp. cen s DPH) s referenčními skupinami za rok 2018 ukazuje tabulka 34.

Tabulka 34: Porovnání jednotkových nákladů a produkce využitelných složek KO z tříděného sběru (r. 2018)

	Čáslav	Vel. skup. 5 - 20 tis. obyv.	Středočeský kraj	ČR
Kč/obyvatel	263	176	251	199
kg/obyvatel/rok	35	42	47	41
Kč/t celkem	7534	4202	5295	4862

Zdroj: údaje města, EKO-KOM, a.s.

Při porovnání je zřejmé, že město Čáslav má nejnižší výtěžnost tříděného sběru využitelných složek v kg/obyvatel, ale naopak nejvyšší jednotkové náklady (ceny) za zajištění služeb spojených s nakládáním s těmito odpady v Kč/t, a tím i při nízké výtěžnosti jsou náklady v Kč/obyvatel nejvyšší ve srovnávacích skupinách.

Obdobně jako u SKO jsou tyto ceny nestandardní a to zejména s ohledem na skutečnost, že AVE CZ odváží vytríděné odpady na úpravu do zařízení na skládce Hejdoř na území města, takže přepravní náklady jsou zanedbatelné. Rovněž tak firma AVE CZ patří mezi významné producenty druhotných surovin a má tedy lepší pozici při prodeji surovin než menší odpadové firmy. Cena za prodej druhotných surovin není v ceně služby zřejmě vůbec zohledněna, o čemž svědčí i skutečnost, že se cena za průměrnou tunu tříděného odpadu z města v čase téměř nemění, i když dochází ke změnám cen druhotných surovin.

Vývoj nákladů (cen) pro jednotlivé komodity odpadů sbírané v rámci tříděného sběru v Kč/t jsou ukázány v tabulce 35.

Tabulka 35: Vývoj nákladů (cen) za jednotlivé komodity v tříděném sběru využitelných KO (v Kč/t) v Čáslavi

komodita	2016	2017	2018
papír	9284	8676	7853
plast	8167	10071	9518
sklo	3379	3254	3113
nápojový karton	8897	8364	8932
celkem	6991	7522	7534

Zdroj: údaje města

V tabulce 36 jsou pro porovnání uvedeny průměrné náklady (ceny) v obcích pro jednotlivé komodity sbírané v rámci tříděného sběru. Jsou použity údaje za r. 2017, ale pro rok 2018 s ohledem na celkové náklady na tříděný sběr k žádným zásadním změnám nedošlo (viz tabulka 32).

Tabulka 36: Porovnání nákladů (cen) jednotlivých komodit tříděného sběru v Kč/t (r. 2017)

komodita	ČR	Středočeský kraj	vel.sk. 5-20 tis. obyv.
papír	4614	4448	3455
plast	7290	7110	6153
sklo	1992	1709	1732
nápojový karton	13076	10639	7629
celkem	4862	5295	4202

Zdroj: IURMO

Při porovnání údajů v tabulce 35 a 36 je zřejmé, že náklady na tříděný sběr papíru, plastů a skla jsou výrazně vyšší v Čáslavi oproti všem referenčním skupinám. U nápojových kartonů je náklad rovněž vyšší ve srovnání s velikostní skupinou měst.

Jednou z příčin může být, podobně jako u SKO, stanovení paušálních cen za 1 výsyp kontejneru na tříděný odpad. Není zřejmé, z čeho cena vychází a jak byla stanovena.

Shrnutí:

- Ve srovnání s městy stejné velikostní skupiny i s průměrnými hodnotami obcí Středočeského kraje a ČR má město výrazně vyšší náklady na zajištění tříděného sběru využitelných složek KO.
- Cena za tříděný sběr je stanovena paušálně za výsyp kontejneru, přičemž pro sběr papíru a plastů je shodná 180 Kč/výsyp, pro sklo a nápojový karton 220 Kč/výsyp. V ceně nejsou zohledněny rozdíly v nákladech na sběr a využití jednotlivých komodit. Není rovněž známo, jakým způsobem se ceny stanovují.

7.2 Příjmy a bilance odpadového hospodářství města

Celkové příjmy do odpadového hospodářství města Čáslav jsou tvořeny příjmem z poplatků od obyvatel a odměnou AOS EKO-KOM, a.s. Město je rovněž příjemcem výnosu ze zákonných poplatků za ukládání odpadů na skládky, tyto příjmy ale nesouvisí s odpadovým hospodářstvím města a proto nejsou do celkové bilance hospodaření započítány.

Přehled příjmů do odpadového hospodářství města ukazuje tabulka 37. V r. 2019 nebyl zaveden ve městě poplatek pro občany. Jeho zrušení bylo reakcí vedení města na situaci kolem předpokládaného skládkování nebezpečných kalů z ostravských lagun, které firma AVE CZ hodlala na skládce v Čáslavi uložit. Zrušení poplatku mělo být kompenzací pro občany ve spojení s touto kauzou.

Tabulka 37: Přehled příjmů do odpadového hospodářství města Čáslav

příjmy	2016	2017	2018	2019
poplatek od občanů	4 830 000	4 871 392	4 982 524	0
odměna EKO-KOM	876 192	961 905	1 109 615	1 086 854
celkem	5 706 192	5 833 297	6 092 139	1 086 854
výnos ze skládky	17 345 000	13 546 797	13 854 656	

Zdroj: údaje města

V tabulce 38 je provedena celková bilance ekonomiky odpadového hospodářství města, tj. porovnání výdajů (nákladů) a příjmů.

Tabulka 38: Bilance výdajů a příjmů do odpadového hospodářství města Čáslav

	2016	2017	2018	2019
náklady (tis. Kč)	10 320	10 608	11 070	11 225
Kč/obyvatel	995	1 023	1 069	1 087
příjmy (tis. Kč)	5706	5833	6 092	1 087
Kč/obyvatel	550	563	588	105
rozdíl	4 614	4 775	4 978	10 139
Kč/obyvatel	445	460	481	982

Zdroj: údaje města

Podle údajů za rok 2018 poplatek od občanů ve výši 550 Kč/obyvatel pokryje pouze 45 % z celkových nákladů města na OH. Veškeré příjmy pak pokryjí 55 % nákladů města. Zbytek město doplácí ze svého rozpočtu (45 %, tj. 481 Kč/obyvatel).

Shrnutí:

- Bilance příjmů a nákladů města je záporná, náklady města na odpadové hospodářství se v roce 2018 pohybovaly zhruba na úrovni 11,07 mil. Kč, příjmy byly v roce 2018 okolo 6,09 mil. Kč.
- Příjmový deficit v bilanci odpadového hospodářství je zhruba 4,98 mil. Kč, což je průměrně 481 Kč na obyvatele. Město tedy doplácí cca 45 % nákladů na OH ze svého rozpočtu.

8. Shrnutí analytické části

Analytická část popsala systém nakládání s odpady ve městě Čáslav ke konci roku 2019. Některé charakteristiky OH vycházejí z dat roku 2018 (případně let předcházejících) a to zejména pro možnost porovnání města s referenčními skupinami v ČR.

Celkově lze hodnotit systém odpadového hospodářství města Čáslavi jako funkční a vyjma drobných nedostatků také odpovídající zákonných požadavkům dle zákona o odpadech a jeho prováděcích předpisů. Nedostatkem systému je menší efektivita vynaložených nákladů a nižší účinnost třídění a využívání komunálních odpadů.

Čáslav měla v době zpracování studie 10 326 obyvatel, přičemž kolem 43 % obyvatel žije v rodinných domech.

Systém odpadového hospodářství

- Systém shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálního odpadu je upraven obecně závaznou vyhláškou č. 1/2016. Vyhláška má nedostatky, je potřeba ji uvést do souladu s požadavky zákona o odpadech
- Občané jsou za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů zpoplatněni místním poplatkem, který je pro rok 2020 opětovně stanoven a činí 550 Kč/obyvatel (obecně závazná vyhláška č. 2/19).
- Na území města Čáslav je provozováno několik zařízení pro nakládání s odpady, provozovaných na základě souhlasu dle zákona o odpadech. Nejvýznamnějším zařízením je skládka ostatních a nebezpečných odpadů (S-OO, S-NO) v lokalitě Hejdoř, jejímž vlastníkem a provozovatelem je firma AVE CZ odpadového hospodářství s.r.o. V areálu skládky je provozován sběrný dvůr, kompostárna, dotřídňovací linka na využitelné odpady a další zařízení. Na území města je provozováno několik výkupen a sběrů odpadů (především kovy, papír apod.).
- Město není zřizovatelem ani neprovozuje žádný sběrný dvůr. Město nemá smlouvu s privátními sběrnými dvory na svém území

Organizace odpadového hospodářství v Čáslavi

- Systém odpadového hospodářství je většinou zajišťován subdodavatelsky.
- Zásadním dodavatelem služeb je firma AVE CZ odpadové hospodářství s.r.o.. Město má s firmou uzavřenou smlouvu od r. 2004 a smlouva je upravována dodatky. Smlouva je zastaralá a vykazuje celou řadu nedostatků a omezení pro město.
- Město používá na provoz pouličních košů vlastní organizaci Čáslavská servisní s.r.o.
- Město má smlouvu s firmou Libor Černošlávek, který zajišťuje sběr a využití odpadních olejů a tuků, smlouvy s Dimatex CZ, spol. s r.o. a Diakonie Broumov s.r.o na sběr použitého textilu
- Město neumožňuje právníkům a podnikajícím fyzickým osobám zapojení do systému svého OH. Město neprovádí systematickou kontrolu, jak tito původci nakládají se svým odpadem
- Není prováděna cílená informační a osvětová kampaň na zvýšení účasti obyvatel na třídění a využívání odpadů ve městě
- Nejsou organizovány (kromě sběru textilu) žádné aktivity na předcházení vzniku odpadů

MVE PLUS s.r.o.

- Jedná se o společnou firmu měst Kutná Hora a Čáslav, která byla založena za účelem poskytování služeb v odpadovém hospodářství pro obě města. Firma je oprávněnou osobou podle zákona o odpadech. Poskytuje služby pouze městu Kutná Hora, Čáslav žádných služeb nevyužívá. Město Čáslav však spolurozhoduje o rozsahu služeb a hospodaření firmy MVE PLUS i přesto, že se na činnosti firmy nijak nepodílí.
- Situaci je nutné řešit z hlediska dalšího rozvoje odpadového hospodářství v obou městech a případně v širším regionu

Produkce a nakládání s odpady

- Čáslav produkuje cca 3,8 tis t odpadů ročně, tj. 370 kg/obyvatel (stav 2019). Komunální odpady (sk. 20 + tříděné obalové odpady podsk. 15 01) přitom představují 99,7 % z celkové produkce.
- 57,5 % veškeré produkce představuje směsný komunální odpad (SKO), 23 % vytríděný bioodpad, 10 % využitelné odpady z tříděného sběru (papír, plast, sklo, nápojový karton, kovy), 8,6 % objemný odpad
- 66 % všech produkovaných odpadů se skládkuje, materiálově se využívá (recyklace, kompostování) jen kolem 34 % odpadů
- Produkce SKO v roce 2019 činila cca 2,19 tis. tun, tj. 212 kg/obyvatel (průměr Středočeského kraje 220,6 kg/obyv., ČR 196,4 kg/obyv., srovnatelná města 199,4 kg/obyvatele/rok).
- SKO je sbírán do sběrných nádob ve vlastnictví občanů nebo majitelů objektů. Město nemá žádný přehled o konkrétních počtech nádob, jejich objemu a svozu. SKO je výhradně odstraňován skládkováním na skládce AVE CZ v Čáslavi.
- Množství odděleně sbíraného biologicky rozložitelného odpadu je poměrně vysoké, produkce byla v r. 2019 kolem 894 t, tj. cca 87 kg/obyvatel. Ve městě probíhá oddělený sběr bioodpadů v období duben – listopad do nádob, které poskytla firma AVE CZ k rodinným domkům a bytovým domům. Město nemá přehled, kde konkrétně jsou nádoby umístěny u rodinných domů a v jakém počtu. Město nezajišťuje sběr bioodpadů v zimním období, byť je to zákonná povinnost od r. 2019.
- Produkce objemného odpadu ve městě v roce 2019 dosahovala 328 t, tj. cca 31,8 kg/obyvatel (včetně objemných odpadů sbíraných ve sběrném dvoře AVE CZ a evidovaných jako biologicky nerozložitelný odpad). Objemný odpad je sbírán 6x ročně sběrem z ulice (cca 51 % všech objemných odpadů). Další možností je odložení odpadů do sběrného dvora firmy AVE CZ. Objemný odpad je bez dalšího dotřídění skládkován.
- Město nemá vlastní sběrný dvůr ani nemá žádnou smlouvou se sběrnými dvory, které jsou provozovány privátními firmami na území města
- Produkce recyklovatelných odpadů (papír, plast, sklo, nápojový karton, kov) byla v r. 2019 v Čáslavi kolem 455 t a to včetně odpadů papíru a kovů a sbíraných ve školách (385 t bez školních sběrů), tj. 44,1 kg/obyvatel (43 kg/obyvatel bez kovů)
Výtěžnost tříděného sběru (v kg/obyvatel/rok) ve městě je dlouhodobě nízká a nedosahuje průměrných hodnot v referenčních skupinách - velikostní skupina měst (celkem 77,3 kg/obyvatel, bez kovů 53,2 kg/obyvatel), obce Středočeského kraje (celkem 57,5 kg/obyvatel, bez kovů 52,3 kg/obyvatel), ČR (celkem 62,9 kg/obyvatel, bez kovů 49 kg/obyvatel).
Hlavním způsobem sběru je nádobový sběr do nádob s horním výsypem. Ve městě je na 66 stanovištích umístěno 222 nádob na tříděný sběr (67 papír, 74 plast, 50 sklo, 29

nápojový karton, 2 kov). Sběrné nádoby jsou vlastněny firmou AVE CZ (190 ks), část nádob (32 ks) má město bezplatně zapůjčeno od EKO-KOM, a.s..

Stanoviště nejsou rovnoměrně vybavena nádobami, nádoby nejsou v některých případech vhodně umístěny. Vybavenost sběrnými stanovišti (počet stanovišť) je nedostatečná.

Dalším způsobem sběr papíru, plastů a skla je poměrně nestandardní tzv. sběr z ulice, kdy občané odkládají v určených termínech (4x ročně pro každou komoditu) odpady přímo před dům nebo do blízkosti sběrných nádob a firma AVE CZ je naloží a odveze. Tento způsob sběru nemá žádný význam, výnos u jednotlivých komodit se pohybuje od 0,7 do 4,1 % z celkové produkce odděleně sbíraných komodit.

- Důležitým zdrojem papíru a kovů jsou školní sběry. Město ale nemá se školami žádnou smlouvu. Město nemá zapojené výkupny odpadů do svého systému OH.

Ekonomická analýza odpadového hospodářství města

- Roční náklady města na odpadové hospodářství se pohybují kolem 11 mil. Kč, V roce 2019 se jednalo o 11,23 mil Kč (1087 Kč/obyvatel)
- Největší část nákladů tvoří náklady spojené s SKO a tříděným sběrem využitelných odpadů (celkem 82 % nákladů města)
- Ve srovnání s referenčními skupinami jsou měrné náklady v Kč/obyvatel (1069 Kč/obyvatel v r. 2018) mírně nadprůměrné a to o 9 % vyšší než ČR, o 10% než velikostní skupiny).
- Náklady na sběr, svoz a odstranění SKO v Čáslavi představují cca 6,5 mil. Kč ročně, tj. 631 Kč/obyvatel a jsou výrazně vyšší, než průměrné náklady v referenčních skupinách.
- Náklady na SKO by měly zohledňovat skutečnost, že se skládka nachází na území města (zanedbatelné přepravní náklady, město neplatí zákonný poplatek za svoje odpady). Za SKO je podle smlouvy účtována paušální cena, přičemž městu není známo, jakým způsobem vzniká a jaké položky obsahuje.
- Nepřiměřeně vysoké jsou náklady spojené s tříděným sběrem využitelných složek. Cena za tříděný sběr je stanovena paušálně na výsyp kontejneru, V ceně nejsou zohledněny rozdíly v nákladech na sběr a využití jednotlivých komodit. Není rovněž známo, jakým způsobem se ceny stanovují.
- Bilance příjmů a nákladů města je záporná, náklady města na odpadové hospodářství se v roce 2018 pohybovaly zhruba na úrovni 11,07 mil. Kč, příjmy byly v roce 2018 okolo 6,09 mil. Kč.
- Příjmový deficit v bilanci odpadového hospodářství je zhruba 4,98 mil. Kč, což je průměrně 481 Kč na obyvatele. Město tedy doplácí cca 45 % nákladů na OH ze svého rozpočtu.

NÁVRHOVÁ ČÁST

9. Východiska pro úpravu odpadového hospodářství města Čáslav

V Návrhové části studie jsou opatření, která by měla vést k zefektivnění některých oblastí s důrazem na platnou hierarchii nakládání s odpady, tzn.

- Předcházení vzniku odpadů (prevence)
- Opětovné využití
- Materiálové využití (recyklace, kompostování)
- Energetické využití
- Skládkování

V oblasti komunálních odpadů je zapotřebí především sledovat cíle, které jsou dány směrnicemi ES pro oblast komunálních odpadů (recyklace KO, omezení a zákaz skládkování). Cíle jsou součástí nového zákona o odpadech, který by měl vstoupit v platnost v r. 2021.

Návrhová část shrnuje výchozí stav OH ve městě a rámcové podmínky pro jeho další rozvoj. Navrhuje technicko – organizační opatření, která by měla přispět ke zlepšení stavu OH ve městě a umožnit jeho další rozvoj

9.1 Výchozí stav odpadového hospodářství města

Jak již bylo řečeno ve shrnutí Analytické části studie, odpadové hospodářství města je funkční a odpovídá zákonným požadavkům. Systém nakládání s odpady má ale některé nedostatky, na jejichž řešení se zaměřuje Návrhová část studie. Nedostatky jsou následující:

Systém nakládání s odpady

- Nízká úroveň třídění využitelných složek KO
 - o nedostatečná dostupnost sběrné sítě pro sběr základních komodit papír, plast, sklo
 - o nadbytečný a nestandardní sběr odpadů z ulice
 - o město nemá zapojené výkupny a sběrný odpadů (zařízení na území města)
 - o město nemá se školami dohodu o školním sběru využitelných složek KO a jeho zapojení do systému OH města
 - o nedostatečné informování a osvěta obyvatel ke zvýšení aktivní účasti na třídění a využívání KO
- Nedostatečný systém sběru bioodpadů
 - o Město nemá zajištěný oddělený sběr bioodpadů celoročně (zákonná povinnost)
 - o Město nemá přehled o počtu a umístění nádob na bioodpady u rodinných domků
- Vysoká míra skládkovaných odpadů
 - o Město neplní a nebude plnit cíle pro recyklaci KO a omezení jeho skládkování

- Město nemá vlastní základní infrastrukturu pro nakládání s odpady a je plně závislé na dodavatelích služeb
 - o Městu nemá sběrný dvůr
 - o Město nevlastní sběrnou síť na využitelné složky KO, ani na bioodpady
 - o Město nemá přehled o počtu a objemu nádob na SKO
 - o Město spoluvlastní odpadovou firmu, kterou ale nijak nevyužívá
- Objemné odpady se nedotřídí a skládkují se
- Nebezpečné odpady se sbírají sběrem z ulice, který neodpovídá pravidlům pro nakládání s nebezpečnými odpady
- Město nevyvíjí žádné aktivity na předcházení vzniku odpadů (kromě sběru textilu)
- Město neřeší živnostenské odpady (možnost zapojení do systému OH města nebo jejich systematická kontrola)

Organizace odpadového hospodářství

- Nutná úprava vyhlášky o systému nakládání s odpady
- Zastaralá smlouva s hlavním dodavatelem služeb AVE CZ odpadové hospodářství s.r.o.
 - o není přesně vymezen předmět smlouvy a jeho dílčí částí
 - o chybí kontrolní mechanismy
 - o neopodstatněné použití paušálních cen
 - o chybí jasně stanovené povinnosti stran,
 - o některá plnění probíhají bez smlouvy – např. využití SD a účtování jeho služeb městu
- Velká závislost města na jednom dodavateli služeb
- Příliš vysoké náklady spojené s nakládáním s SKO a využitelnými složkami KO
 - o paušální ceny bez znalosti jejich stanovení
- Vysoká dotace města na provoz OH
 - o nízký poplatek pro obyvatele
- Spoluvlastnictví odpadové firmy MVE PLUS s.r.o. bez využití jejích služeb,
 - o nutnost řešení s Kutnou Horou

9.2 Předpokládané změny právní úpravy odpadového hospodářství ČR

V r. 2018 přijala EU novou strategii dalšího rozvoje – oběhové hospodářství. Principy této strategie jsou založeny na omezení vzniku odpadů, opakovaném použití výrobků, které lze po ukončení životnosti recyklovat, maximálním využití odpadů jako zdroje materiálů a energie a zásadním omezení skládkování především komunálních odpadů. Cílem je dlouhodobá surovinová bezpečnost Evropy s důrazem na ochranu životního prostředí, lidského zdraví a primárních zdrojů.

Nová strategie byla podpořena přijetím nových směrnic pro oblast odpadů a nakládání s nimi a vybraných výrobků, na které se vztahuje rozšíření odpovědnost výrobce, který participuje krom jiného na zajištění recyklace a využití odpadů z výrobků vznikajících. Řada cílů a opatření se vztahuje na komunální odpady (viz níže).

- **Omezení skládkování odpadů**
 - o od roku 2030 nebude přijímán na skládku žádný odpad vhodný k recyklaci nebo jinému využití, zejména komunální odpad,

- Cíl pro skládkování komunálních odpadů - 10% z produkce komunálních odpadů v roce 2035.
- **Cíl pro recyklaci komunálních odpadů**
 - 55% v roce 2025
 - 60% v roce 2030
 - 65% v roce 2035 (cíl bude předmětem revize).
- od 31. 12. 2023 - povinné třídění bioodpadu - (*revizní klauzule na stanovení cíle pro recyklaci bioodpadu*).
- od r. 2025
 - povinné třídění textilu
 - povinné třídění nebezpečných složek komunálních odpadů

Nové směrnice, resp. jejich cíle budou implementovány do českých právních norem. V době zpracování studie byly do Poslanecké sněmovny ČR předloženy návrhy nových nebo novelizovaných zákonů o odpadech, o výrobcích s ukončenou životností, o obalech a tzv. změnový zákon. Některé z těchto zákonů stanoví nové povinnosti obcím a městům v oblasti odpadového hospodářství. MŽP předpokládá schválení zákonů v průběhu r. 2020, účinnost pak od počátku r. 2021.

Hlavním předpisem pro obce jsou zákon o odpadech a změnový zákon. Některé principy a témata:

- Obec je i nadále původce odpadů (nově i občan - jen s obecnými povinnostmi)
- Původce musí předat odpad do zařízení (stanovení pravidel pro přechod vlastnictví odpadů)
- Změna koncepce skládkovacího poplatku a jeho zásadní zvýšení
- Zákaz skládkování (návrh od r. 2030, omezení výhřevností v sušině a parametrem biologické stability, recyklovatelnost)
- Černé skládky a jejich řešení
- Školní sběr
- Obchodník, dopravce odpadů, druhotná surovina
- Nová úprava poplatků za odpady od občanů (pouze 2 typy místních poplatků)

V následujícím textu jsou uvedena některá ustanovení nového zákona, které budou mít vliv na odpadové hospodářství obcí.

- Obec je povinna přebrat veškerý komunální odpad vznikající na jejím území při činnosti nepodnikajících fyzických osob
- Obec bude povinna určit místa pro oddělené soustředování komunálního odpadu, a to alespoň nebezpečného odpadu, papíru, plastů, skla, kovů, biologického odpadu, jedlých olejů a tuků a od 1. ledna 2025 rovněž textilu.

Návrh zavádí povinnost rozsahu třídění komunálních odpadů a to bez ohledu na to, že směrnice uvádí cíle pro recyklaci KO a nikoliv pro třídění. Návrh ale neřeší, co a jak budou obce s vytríděným odpadem dělat (možnosti recyklace některých složek KO jsou velmi omezené) a zda se lze vůbec vytrídit takový podíl KO. Chybí prováděcí předpis, návrh je pouze pro obce a nikoliv pro ostatní původce KO

- *Obec je povinna zajistit, aby odděleně soustředované recyklovatelné složky komunálního odpadu tvořily v **kalendářním roce 2025 a následujících letech alespoň 60 %**, v **kalendářním roce 2030 a následujících letech alespoň 65 %** a v **kalendářním roce 2035 a následujících letech alespoň 70 %** z celkového množství komunálních odpadů, kterých je v daném kalendářním roce původcem.*

Podíl vytríděných KO bude podmínkou pro uplatnění „třídící“ slevy na skládkovacím poplatku. Nově tedy vznikne ohlašovací povinnost (roční hlášení do ISPOP) pro všechny obce, které budou chtít uplatnit slevu na skládkovacím poplatku

Ke splnění povinností obec nastaví obecní systém odpadového hospodářství (dále jen „obecní systém“). Obecní systém může obec nastavit obecně závaznou vyhláškou

- Pokud obec nastaví obecní systém obecně závaznou vyhláškou, může touto vyhláškou zároveň určit i místa, ve kterých bude v rámci obecního systému přebírat:
 - o stavební a demoliční odpad vznikající na území obce při činnosti nepodnikajících fyzických osob,
 - o movité věci v rámci předcházení vzniku odpadu,
 - o komunální odpad vznikající na území obce při činnosti právnických a podnikajících fyzických osob, kteří se do obecního systému na základě písemné smlouvy zapojí; v takovém případě musí obec obecně závaznou vyhláškou, kterou nastaví obecní systém, stanovit alespoň druhy odpadu, které může právnická nebo podnikající fyzická osoba předávat do obecního systému, způsob určení výše úhrady za zapojení do obecního systému a způsob jejího výběru,
 - o výrobky s ukončenou životností v případě, pokud je přebírá v rámci služby pro výrobce podle zákona o vybraných výrobcích s ukončenou životností, nebo
 - o rostlinné zbytky z údržby zeleně, zahrad a domácností ke zpracování na kompost v rámci komunitního kompostování podle § 65.
- V okamžiku, kdy osoba zapojená do obecního systému odloží movitou věc nebo odpad, s výjimkou výrobků s ukončenou životností, na místě obcí k tomuto účelu určeném, stává se obec vlastníkem této movité věci nebo odpadu.
- Obec může ve vztahu k odpadům převzatým v rámci obecního systému poskytovat službu autorizované obalové společnosti k plnění povinností podle zákona o obalech.
- Obec může plnit své povinnosti podle tohoto zákona prostřednictvím dobrovolného svazku obcí podle zákona o obcích nebo prostřednictvím veřejnoprávní smlouvy uzavřené s jinou obcí.
- Obec je povinna informovat nejméně jednou ročně způsobem umožňujícím dálkový přístup o způsobech a rozsahu odděleného soustředování komunálního odpadu, využití a odstranění komunálního odpadu a o možnostech prevence a minimalizace vzniku komunálního odpadu. Nejméně jednou ročně obec zveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup kvantifikované výsledky odpadového hospodářství obce včetně nákladů na provoz obecního systému.

Návrh zákona upravuje povinnosti původců tzv. živnostenských odpadů (rozsah povinně tříděných komodit, vztah k obci). U obcí se v podstatě jedná o stávající řešení zapojení živnostníků od systému OH obce založené na mluvním vztahu mezi podnikající fyzickou

nebo právnickou osobou a obcí. Živnostník se může zapojit s komunálními odpady a obalovými odpady papíru, plast, skla a kovů

Zákon zavádí možnost sběru vybraných složek KO prostřednictvím tzv. školních sběrů.

- Škola může od žáků nebo studentů přebírat odpady papíru, plastů a kovů z domácností.
- V tomto případě se na školy nevztahují povinnosti provozovatele zařízení.
- Škola se okamžikem převzetí odpadu v rámci školního sběru stává jeho vlastníkem a obec, na jejímž území se škola nachází, jeho původcem.
- Škola plní ve vztahu k převzatým odpadům všechny povinnosti původce odpadu. Nepodává ale roční hlášení o produkci a nakládání s odpady. Poskytuje údaje o produkci obci.
- Na obec se ve vztahu k odpadu převzatému v rámci školního sběru nevztahují povinnosti původce odpadu

Obce již nebudou mít povinnost zpracovávat POH obce.

Další ustanovení zákona se týkají zásadní změny skládkování odpadů. V novém zákoně je navržen zákaz ukládání využitelných odpadů na skládku s posunem termínu od r. 2030 (stávající zákon stanoví zákaz skládkování SKO a využitelných odpadů od r. 2024).

§ 40 Zákaz ukládání využitelných odpadů na skládku

Provozovatel skládky nesmí od 1. ledna 2030 na skládku ukládat odpady,

- jejichž výhřevnost v sušině je vyšší než 6,5 MJ/kg,
- které překračují limitní hodnotu parametru biologické stability AT4 stanovenou v příloze č. 10 k tomuto zákonu, nebo
- které je za stávajícího stavu vědeckého a technického pokroku možné účelně recyklovat

V §41 jsou stanoveny další odpady, které nelze ukládat na skládky při překročení limitů (např. podsítná frakce z MBÚ).

§103 Poplatek za ukládání odpadů na skládce

Poplatníkem poplatku za ukládání odpadů na skládku je:

- ten, kdo pozbývá vlastnické právo k odpadu, při jeho předání k uložení na skládku,
- obec, pokud je původcem ukládaného komunálního odpadu, nebo
- provozovatel skládky, pokud uložil odpad na jím provozovanou skládku, nebo určil odpad při jeho uložení na skládku jako technologický materiál pro technické zabezpečení skládky.

§ 105 Osvobození od poplatku

- Od poplatku za ukládání odpadů na skládku se osvobozuje uložení odpadu na skládku v rámci řešení následků krizové situace podle krizového zákona.
- Od poplatku za ukládání odpadů na skládku se osvobozuje uložení odpadu na skládku určeného provozovatelem skládky při jeho uložení jako technologický materiál pro technické zabezpečení skládky až do 25 % celkové hmotnosti odpadů uložených na skládku v poplatkovém období

Významným ekonomickým nástrojem pro omezení skládkování odpadů se poplatek za ukládání odpadů na skládce (tzv. skládkovací poplatek). Návrh poplatku je uveden v tabulce 39.

Tabulka 39: Návrh skládkovacího poplatku v novém zákoně o odpadech

Dílčí základ poplatku za ukládání	Poplatkové období v roce									
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030 a dále
využitelného odpadu	800	900	1000	1250	1500	1600	1700	1800	1850	1850
zbytkového odpadu	500	500	500	500	500	600	600	700	700	800
nebezpečného odpadu	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000
vybraného technologického odpadu	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45

Zdroj: návrh zákona o odpadech

Návrh předpokládá zavedení možnosti slevy pro obce, které dosáhnou stanovené míry vytríděných KO (viz tabulka 40). Pokud obce vytrídí složky KO v dostatečném množství, pak budou platit za skládkovaný KO jako za zbytkový odpad. Obce Středočeského kraje nyní třídí v průměru kolem 34 % KO, Čáslav rovněž.

Slevu určí MŽP na základě evidence odpadů předminulého roku (tzn. např. pokud obec vytrídí v r. 2019 min. 35 % KO, pak v r. 2021 uplatní slevu a bude platit za skládkování KO i nadále 500 Kč/t). Způsob výpočtu není zatím přesně stanoven (bude určen prováděcím předpisem).

Tabulka 40: Návrh podílu vytríděných KO na uplatnění třídící slevy na skládkovacím poplatku

Rok	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Minimální podíl	35%	45%	55%	60%	65%	70%	70%	70%	75%

Zdroj: návrh zákona o odpadech

Sleva je navržena do r. 2029, od r. 2030 již bude platit zákaz skládkování. Podmínky pro dosažení slevy nebude cca od r. 2022 plnit většina obcí ČR. Je potřeba tedy počítat s tím, že se skládkovací poplatek velmi výrazně zdrazí. A to i pro Čáslav, protože v návrhu zákona není uvedeno, že obce, na jejichž území leží skládka, nebudou platit skládkovací poplatek. Tyto obce tedy budou poplatníkem poplatku. Na druhou stranu budou i nadále příjemcem částí výnosu ze skládkovacího poplatku. O výnos se budou dělit s SFŽP. Výnos pro obce se skládkou se má postupně snižovat.

Shrnutí:

Další rozvoj odpadového hospodářství města bude do značné míry určován změnou zákona o odpadech a dalších zákonů. Zákony v novém znění nejsou zatím schváleny, ale je jisté, že do nich budou implementovány nové cíle oběhového hospodářství EU pro oblast odpadů, Jsou to především:

- Cíle na recyklaci KO a s tím spojená zákonná povinnost obcí třídít v letech 2025 – 2035 a dále 60 % - 70 % komunálních odpadů a to bez ohledu na využitelnost vytríděných odpadů. S neplněním povinnosti jsou svázané peněžité sankce v zákoně.

- Zákaz skládkování využitelných odpadů včetně komunálních odpadů do r. 2030 (cíl na omezení skládkování max. 10 % KO v r. 2035)
- Tento cíl bude podpořen ekonomickým nástrojem v podobě skládkovacího poplatku, který se bude od r. 2021 výrazně zvyšovat z 500 Kč/t na 1850 Kč/t v r. 2029. Čáslav bude poplatníkem tohoto poplatku, což se projeví zvýšenou výslednou cenou za skládkování odpadů.
- Výnos z poplatků pro obce se skládkou na svém území se bude postupně snižovat na cca 350 Kč/t, zbytek výnosu bude příjmem SFŽP.

9.3 SWOT

Návrhová část vychází ze SWOT analýzy (tabulka 41), ve které jsou shrnuty na základě všech uvedených skutečností silné a slabé stránky odpadového hospodářství ve městě Čáslav. Uvedeny jsou také příležitosti k jeho dalšímu rozvoji a hrozby spojené se zachováním současného stavu bez reakce na zjištěné nedostatky a očekávané změny OH v ČR.

Tabulka 41: SWOT analýza OH města Čáslav

Silné stránky - Systém nakládání s odpady stanovený OZV splňuje většinu zákonných požadavků - Celkové náklady na odpadové hospodářství jsou jen mírně nadprůměrné ve srovnání s referenčními skupinami	Slabé stránky - Nízká míra třídění využitelných KO - Vysoká míra skládkovaných KO - Vysoké náklady na nakládání s SKO a tříděný sběr využitelných KO - Město nevlastní žádnou infrastrukturu pro nakládání s odpady ve městě (sběrné nádoby, sběrný dvůr) a nemá přehled o využití sběrných nádob - Vysoká závislost na 1 dodavateli služeb o zastaralá a nekontrolovatelná smlouva o paušály za služby
Příležitosti - změna systému OH ve městě o posílení tříděného sběru, řešení živnostníků, předcházení vzniku odpadů o změna smlouvy s dodavatelem nebo nové výběrové řízení - Spoluvlastnictví odpadové firmy MVE PLUS a její využití pro potřeby města - Spolupráce obcí v DSO Čáslavsko, spolupráce s Kutnou Horou a obcemi v ORP Čáslav a Kutná Hora o přeprava SKO k jeho využití o sdílené služby v OH	Hrozby - neplnění zákonných povinností a cílů v OH - významné zdražení OH při pokračování skládkování - změna podmínek služeb pro město(i pro MVE PLUS) v souvislosti se změnou vztahů s AVE CZ odpadové hospodářství

SWOT analýza se týká přednostně města Čáslav. Analýza OH širšího území v okolí města je řešena v samostatné části studie.

10. Možnosti řešení změn v odpadovém hospodářství města Čáslav

Návrhy na řešení jednotlivých dílčích oblastí odpadového hospodářství jsou popsány zejména pro:

- Systém odděleného sběru využitelných KO a bioodpady
- SKO
- Objemný odpad
- Ostatní druhy odpadů

Řešení se týká jak technického zajištění, tak vlastní organizace sběru a následného nakládání s odpady. Část opatření je směřována vlastnímu řízení odpadového hospodářství. Opatření jsou navržena jako krátkodobá (v období 1 roku), další jako střednědobá (období 2-5 let) a některá jako dlouhodobá (5-10 let).

Opatření jsou navrhována pro vlastní město. Některá opatření ale souvisí s rozvojem celého regionu a spolupráce obcí v odpadovém hospodářství. Zde jsou navržena z pohledu města, další podmínky takových opatření jsou uvedeny v samostatné části studie.

10.1 Krátkodobá opatření

Tato opatření je vhodné realizovat ještě v průběhu roku 2020. Nejsou nijak finančně náročná, ale umožní městu připravit zásadnější změny v systému OH. Při realizaci opatření a přípravě některých změn OH města je nutné sledovat vývoj kolem schvalování nového zákona o odpadech, i když níže uvedené oblasti nejsou většinou novým zákonem dotčeny.

Oddělený sběr využitelných složek KO

Jedná se o oddělený sběr komodit papír, plast, sklo a kovy, doplňkově nápojový karton. Využitelnou komoditou je také textil, který je ve městě řešen jako sběr použitého textilu smluvně se 2 firmami (jedná se částečně o předcházení vzniku odpadů). Další využitelnou složkou může být dřevo, které bývá dotřídřováno a sbíráno v rámci sběru objemných odpadů (viz opatření k objemným odpadům).

Ověření a vyhodnocení využití jednotlivých sběrných stanišť na tříděný odpad

Na území města je v současné době umístěno 62 stanišť, z toho 14 je neúplných (nejsou na nich nádoby na sběr všech základních komodit papír, plast, sklo). Některé nádoby na papír a plast (cca polovina stanišť) jsou vyváženy s frekvencí svozu 2x týdně. Pro úpravu a zefektivnění systému sběru je nutné vyhodnotit využívání stanišť obyvateli města a tím vhodnost jejich umístění nebo vybavenosti nádobami. Základem je sledování naplněnosti nádob při jejich svozu.

To lze udělat vážením nádob při svozu a sledování jejich zaplněnosti. K vážení nádob by bylo nutné označit kontejnery vhodnými čipy nebo čárovými kódy, je nutné mít k dispozici svozové auto vybavené vahou na nástavbě, která umožní vážení jednotlivých nádob při výsypu. Tato varianta je finančně poměrně náročná.

Lze ji ale nahradit sledováním zaplněnosti objemu jednotlivých nádob prostou kontrolou při svozu nádob (1/4, 1/2, 3/4 nádoby, plná nádoba, přeplněná nádoba). Kontrolu lze dohodnout se svozovou firmou, kdy posádka auta zaznamenává naplněnost nádob na každém stanovišti v den svozu dle komodit. Případně může kontrolu zajistit ve svozové dny pracovník pověřený městem. Pro vlastní vyhodnocení je vhodné provádět kontrolu alespoň po dobu vždy 1-2 měsíců ve dvou kalendářních čtvrtletích a následně kontrolu vyhodnotit. Výsledkem je výčet stanovišť, kde dochází k pravidelnému přeplňování nádob nebo naopak nejsou nádoby využity. Podle získaných informací lze stanoviště vhodně upravit (nebo vytipovat lokality s nutností posílení sběrné sítě) nebo přesunout na jiné místo, kde budou nádoby lépe využity.

Doplnění neúplných sběrných stanovišť nádobami na hlavní komodity (papír, plast, sklo)

Po vyhodnocení využití stávající sítě je nutné doplnit neúplná stanoviště (pokud zůstanou zachována) nádobami tak, aby na každém stanovišti byly nádoby na sběr všech hlavních komodit. Znamená to nyní dokoupení 2 nádob na plasty, 6 nádob na papír, 11 nádob na sklo. Vzhledem k tomu, že Čáslav je vybavena nádobami s horním výsypem (i když pro sběr skla by byly vhodnější spodní výsypy), jedná se o investici cca 100 tis. Kč. Bylo by vhodné zvážit dokoupení z vlastních zdrojů nebo požádat alespoň pro část nádob (sklo) o výpůjčku EKO-KOM, a.s.

Příprava na doplnění dalších nových stanovišť na tříděný odpad

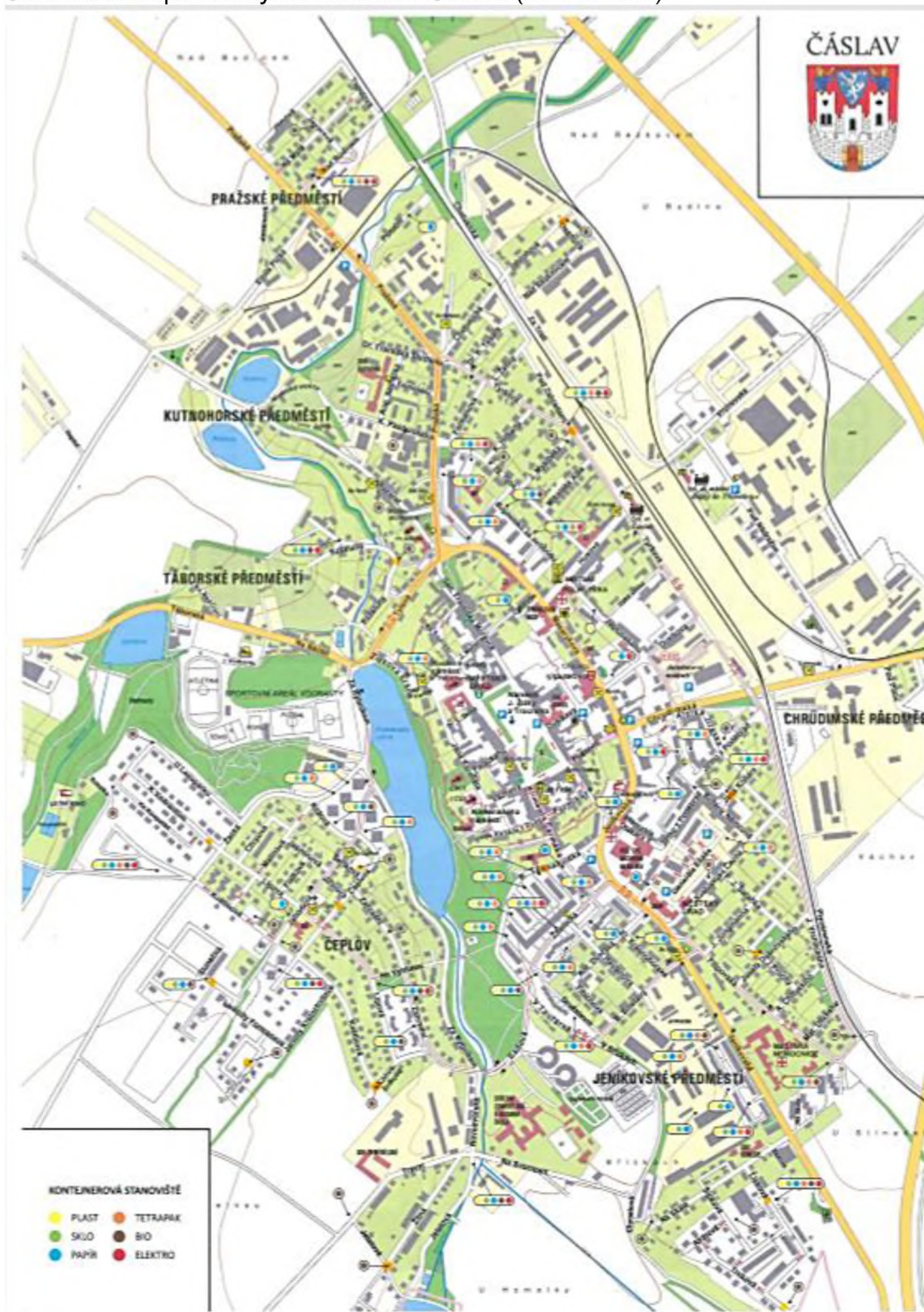
Aby byla síť dostupná a pohodlná pro obyvatele a umožňovala jim třídít odpad, bylo by vhodné rozšířit stávající síť o dalších cca 15-20 stanovišť. Podkladem pro vytipování stanovišť budou informace ze zhodnocení využití sběrné sítě (viz výše). Dalším možným zdrojem informací je vytvoření mapového podkladu s umístěním stanovišť (dle GPS souřadnic) ve vazbě na počet obyvatel v adresních bodech ve spádové oblasti stanoviště.

Město v současné době nemá k dispozici mapu rozmístění sběrných stanovišť. Přesto byla tato mapa zřejmě pro potřeby města vytvořena (viz obrázek 6), ale bližší informace k ní nejsou známy. Mapu je vhodné vytvořit znovu nebo aktualizovat. Lze ji pak využít při vlastní analýze sběrné sítě a rovněž pro informování obyvatel.

Návrh nových stanovišť by měl vycházet z pravidel uvedených v kapitole 6.5.1. Pokud by bylo instalováno celkem 20 nových stanovišť např. ve 2 následujících letech, pak se jedná o 60 nových sběrných nádob, tj. investici ve výši cca 300 tis. Kč (při zakoupení kontejnerů s horním výsypem). Město by mělo zvážit možnost vlastní investice a tím vytvoření základu pro sběrnou síť vlastněnou městem jako jednoho ze základních prvků infrastruktury města pro nakládání s odpady. Jinak investice do sběrných systémů obcí budou i nadále předmětem dotačních titulů v novém programovacím období OPŽP 2021+.

Na tuto vytvořenou základní síť pak mohou navazovat další možnosti jejího rozšíření např. sběru od domu pro zástavbu rodinných domků (informace jsou uvedeny v další kapitole 10.2).

Obrázek 6: Mapa sběrných stanovišť v Čáslavi (r. 2014 -16?)

Zdroj: OŽP města Čáslav

Doplnění a rozšíření sběrné sítě na využitelné složky je nutné upravit také ve smlouvě s dodavatelem služeb (AVE CZ).

Změna paušální platby za využitelné odpady ve smlouvě s AVE CZ

Náklady na tříděný sběr využitelných složek (papír, plast, sklo, nápojový karton) představují druhou největší nákladovou položku v nákladech města na OH. Cena za službu je stanovena ve smlouvě s AVE CZ (kap. 5.1.1) jako paušální, tedy jako cena za 1 výsyp kontejneru na třídění. Není ovšem zřejmé, z čeho se paušální cena skládá a jaké parametry jsou v ní zohledněny. Ve srovnání s referenčními skupinami se ukazuje, že cena za tříděný sběr je neúměrně vysoká, nejsou v ní zřejmě zohledněny ceny druhotných surovin a jejich změny na trhu v čase, rovněž zřejmě není zohledněno množství vytríděných odpadů. V ceně služby by měl být zohledněn i fakt, že se vytríděné odpady přepravují na dotřídňovací linku AVE na území města, přepravní náklady jsou tedy minimální.

Je nutné zahájit neprodleně jednání s firmou AVE CZ odpadové hospodářství o změně smlouvy minimálně ve věci cenových ujednání k jednotlivým složkám odpadů.

Začlenění výkupen odpadů a školních sběrů do systému OH města

Výkupny

Jak bylo uvedeno v analytické části, je možné zapojit do systému OH města také výkupny, resp. zařízení ke sběru a výkupu odpadů dle §14 odst. 1 zákona o odpadech, kam mohou odevzdávat občané odpady dle provozního řádu výkupny. V praxi se obvykle jedná o papír a kovy, tedy využitelné složky KO. Výkupny jsou uvedeny také jako možnost zajištění odděleného sběru složek KO obcemi dle vyhlášky č.321/2014 Sb. v pozdějším znění. Velká část měst obdobné velikosti jako Čáslav této možnosti využívá.

Obec stanoví systém shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů vznikajících na jejím katastrálním území obecně závaznou vyhláškou. Občané a další původci odpadů zapojení do systému odpadového hospodářství obce jsou pak povinni v souladu s obecně závaznou vyhláškou obce komunální odpad a odpad podobný komunálnímu odpadu třídit a odkládat odděleně na místa k tomu obcí určená

Obec může určit výkupnu jako místo pro odkládání odpadů s tím, že ji uvede do vyhlášky obce (podobně jako nádoby, sběrný dvůr apod.). Výhodou tohoto způsobu sběru je, že obec do něj nemusí nijak investovat ani nemá provozní náklady s ním spojené. Produkce takto sbíraných odpadů pak zlepšuje výsledek recyklace KO ve městě.

Obec je dle ustanovení § 4 odst. 1 písm. x) zákona o odpadech (viz výše) od okamžiku, kdy občan odpad odloží na místě k tomu určeném, původcem a současně vlastníkem tohoto odpadu, a je povinna s ním naložit v souladu se zákonem o odpadech. Pokud obec určí jako místo pro odkládání odpadů zařízení provozované oprávněnou osobou, pak musí zajistit, ať již smluvně či přítomností vlastních zaměstnanců, plnění povinností původce odpadu (zejména povinnost vedení evidence).

Dle sdělení Ministerstva vnitra (které se opírá o stanovisko Ministerstva životního prostředí) - jestliže obec v OZV stanoví jako místo pro odkládání komunálního odpadu sběrnou či výkupnu odpadů provozovanou třetí osobou, měla by tak činit jen pro místa, kde skutečně plní povinnosti původce odpadu. Plnění povinností původce ze strany provozovatele takového zařízení je pak optimální zajistit pomocí uzavření smluvního vztahu.

Tato smlouva by tedy měla obsahovat požadavek na zajištění povinností plynoucích ze zákona o odpadech – zejména vedení evidence a její poskytnutí obci. Je vhodné ve smlouvě uvést požadavek na včasnou informaci o případném ukončení činnosti, neboť v takovém případě musí obec zajistit sběr odpadů (obvykle kovy, papír) ze své pozice. Součástí by měl být požadavek na zajištění této služby bez ohledu na cenu dané komodity na trhu, aby nedošlo k situaci, kdy z důvodu nevýhodnosti výkupu předmětné suroviny, bude výkupna a sběrna občany obce odmítat. Vzor smlouvy je uveden jako Příloha 1 ke studii.

Výkupna pak eviduje odpad přijatý od občanů města pod kódem B00, evidenci předává v dohodnutých intervalech městu, město pak odpad uvádí do svojí průběžné evidence pod kódem nakládání A00. Ve smlouvě s výkupnou je možné upravit i případnou úhradu nákladů výkupny spojených s vedením evidence. Výhodou pro výkupnu ale je, že město informuje občany o její provozovně a možnosti jeho užití pro odložení odpadu.

Na území Čáslavi je provozováno několik výkupen, je vhodné je oslovit a dohodnout případnou spolupráci.

Školy

Škola je podle zákona o odpadech původcem odpadů a to i v případě, pokud je jejím zřizovatelem obec. Na školu (školské zařízení) se vztahují veškeré zákonné povinnosti, především pak ustanovení § 16. Škola je povinna zabezpečit nakládání s odpady, které vznikají při její činnosti, která souvisí s její vzdělávací funkcí a zajištěním provozu celého zařízení.

Škola nesbírá odpad od jiných subjektů mimo vlastní činnost. V praxi však školy v ČR (rovněž v Čáslavi) běžně organizují sběrové soutěže pro některé druhy odpadů (např. papír), které lze recyklovat. Žáci pak donášejí do školy určené druhy odpadů a jsou k této činnosti motivováni formou odměn v sběrových soutěžích.

Školní sběry jsou zdrojem poměrně velkého množství sběrového papíru (v podobě kvalitní druhotné suroviny), případně dalších komodit (některé druhy kovů, případně plastů apod.). Tyto odpady pocházejí většinou od občanů obce (žáci, příp. zaměstnanci školy a jejich rodiny). Jsou předávány k využití a nekončí na skládkách. Je tedy více než žádoucí začlenit takto sbírané komunální odpady do systému odpadového hospodářství obce. Obci se tak zvýší produkce recyklovatelných komunálních odpadů a s tím také míra využití komunálních odpadů.

Množství takto sebraných a využitých KO lze vykázat také do systému EKO-KOM, který stanovuje obcím odměnu rovněž za množství využitých odpadů ze školních sběrů. Pro město Čáslav poskytuje informace pro systém EKO-KOM firma Recycling kovové odpady. Školní sběry jsou jeden z hlavních zdrojů sbíraných kovových odpadů ve městě a také jsou významným zdrojem papíru.

Obec dle § 17 stanoví systém nakládání s KO obecně závaznou vyhláškou, která je závazná pro všechny obyvatele a subjekty zúčastněné na systému. Obec může po dohodě se školou určit školu (resp. jí určený prostor) jako místo k odkládání vybraných složek komunálních odpadů (např. papír), přičemž kontejner (nebo jiný určený sběrný prostředek) mohou využívat pouze žáci a zaměstnanci školy (dle konkrétních pravidel školy). Takový způsob

sběru uvede do OZV. Sebraný odpad je pak součástí komunálního odpadu, jehož původcem je obec.

V případě Čáslavi lze začlenit 3 základní školy, které takový sběr provozují, a to formou písemné dohody, která bude obsahovat ujednání způsobu a rozsahu sběru a o vedení evidence odpadů. Systém lze ponechat na dohodě škol s odpadovou firmou (oprávněnou osobou dle zákona o odpadech) o způsobu sběru a předání odpadů (včetně finančního vyrovnání). Firma by měla odpad ze škol evidovat, podobně jako výkupny, pod kódem B00, a vykazovat pak městu (nebo školám) množství sebraných odpadů s tím, že si město zahrne tyto odpady pod kódem A00 jako vlastní produkci. Původcem odpadů bude tedy město Čáslav a nikoliv konkrétní škola.

Příprava informační kampaně pro obyvatele města

Jedním z předpokladů funkčního systému odpadového hospodářství je jeho přijetí obyvateli města a jejich účast na něm. Jak bylo uvedeno v analytické části, informování a obyvatel o odpadovém hospodářství města není dostatečné a je nutné jej výrazně rozšířit a změnit.

Z obecných praktik vyplývá, že většina zástupců obcí či představitelů samosprávy komunikuje s občany a veřejností spíše pasivní formou jako je např. oznámení dané informace na webových stránkách či vystavení na obecní vývěsce. Tento způsob komunikace však nemusí být vždy dostačující. Proces informování veřejnosti totiž nemá analogii s uveřejňováním právních norem; neplatí zde domněnka, že zveřejněním dané informace je splněna „informační“ povinnost a dále je na občanovi, aby vyvinul vlastní úsilí a danou informaci si vyhledal, prostudoval, pochopil a zapamatoval.

Občany tedy nestačí jen informovat, ale je nutné předávané informace či aktivity v obyvatelích utvrzovat, prohlubovat a zároveň přesvědčovat o tom, že jsou pro jejich město potažmo pro ně samotné přínosné a mají váhu.

Je vhodné proto vypracovat jednoduchou komunikační strategii, jejímž obsahem bude:

- Přehled informačních sdělení a cílů komunikace (musí být ve vazbě na předpokládané změny a rozvoj celého OH města) pro delší období, které souvisí s přestavbou systému OH ve městě, příp. v regionu ve vazbě na zákonné cíle
- Vymezení cílových skupin, kterým budou určena informační sdělení (obvykle zástupci obce, veřejnost – obyvatelé obce, děti a mládež, občanské spolky apod., odborná veřejnost – odpadové firmy, zástupci DSO a dalších obcí v regionu)
- Návrh vhodných komunikačních nástrojů pro jednotlivé cílové skupiny (tisková a mediální kampaň, internet, direct mail, venkovní akce, besedy atd.)
- Návrh sdělení pro cílové skupiny a jejich správné načasování použití jednotlivých nástrojů ve vazbě na připravované změny – časový komunikační plán

V rámci informační kampaně lze doporučit následující typy informací (sdělení)

1. Popis městského systému odpadového hospodářství včetně zákonných povinností města pro tuto oblast a cíle města (omezit produkci odpadů, více třídit a recyklovat, odpad využívat, neskládkovat). Představit práci města v OH a vysvětlit roli občanů v OH

2. Pravidelné informování občanů o systému sběru a svozu odpadů, co a jak třídít a také o dalším toku odpadů a jejich využití nebo odstranění:
 - změna vyhlášky a její podrobné vysvětlení veřejnosti;
 - systém tříděného sběru odpadů
 - nová stanoviště na tříděný odpad ve městě;
 - změna či úprava svozového harmonogramu;
 - kde se odpad dotřídí; co se z něj vyrábí a kde se využívá;
 - co se děje s ostatními odpady (SKO, objemné odpady, dopady skládkování na ŽP)
 - vyvracení fám šířených mezi občany (např. „...ono se to stejně sype na jednu hromadu“ nebo „...když to platím, tak ať to za mě vytřídí město“).
3. Výsledky OH města a jeho občanů ve srovnání s vhodnými referenčními skupinami – produkce využitelných složek, bioodpadů, SKO, objemných odpadů
4. Vysvětlit občanům, jaké jsou náklady odpadového hospodářství města a co všechno do nich patří, kolik platí občan a kolik doplácí město, Jak je koncipován místní poplatek a co vše v něm občan získává
 - srovnání, kolik zaplatí denně za nakládání s odpady, např. ve srovnání s výrobky běžné denní spotřeby;
 - čím více vytřídí, o to méně se musí zaplatit za odstranění odpadů na skládkách a to větší je odměna města za třídění odpadů ze systému EKO-KOM.
5. Informace k předcházení vzniku odpadů
 - co může udělat každý
 - co dělá nebo připravuje město
6. Pochvala občanů a poděkování, že třídí odpad
 - občané třídí odpady, šetří tak primární zdroje surovin a přírodu;
 - jaké množství odpadů vytřídili za rok – přepočteno např. na plochu náměstí, fotbalové hřiště apod.;

Na základě komunikační strategie lze připravit zadání pro výběr realizátora/ů komunikační kampaně. U nástrojů je vhodné použít i takové, které má město k dispozici a běžně je využívá (webové stránky, TV města, zpravodaje města apod.). S aktivní komunikací je potřeba začít co nejdříve (i ve vazbě na znovuzavedení místního poplatku), minimálně v rozsahu základních informací o systému města a připravovaných změnách, o kterých bude město občany následně informovat.

Směsný komunální odpad

Směsný komunální odpad tvoří více než polovinu všech odpadů produkovaných městem. Vzhledem k podmínkám ve smlouvě s hlavním dodavatelem služeb pro OH města (AVE CZ odpadové hospodářství) představují náklady spojené s jeho sběrem, svozem a odstraňováním 57 % všech nákladů města na OH.

Zjištění počtu a objemu nádob na SKO

Jedná se o nádoby, které jsou používány občany a majiteli bytových objektů ke sběru SKO. Je potřeba zjistit, kolik takových nádob je obsluhováno při svozu SKO ve městě a v jaké frekvenci svozu. Možností o sdělení takových informací je požádat dodavatele služeb (počty

nádob, objemy a frekvence svozu na jednotlivých svozových trasách ve městě), ovšem bez možnosti ověření úplnosti poskytnutých informací.

Další, přesnější, možností je zjištění počtu a objemu nádob při svozu ve spolupráci s odpadovou firmou, kdy pracovník firmy nebo pracovník města zaznamená počet a objem nádob při samotném svozu nádob po městě.

Možností je také nahlášení počtu, objemu nádob a frekvence svozu samotnými poplatníky nebo plátcí místního poplatku při placení poplatku (k zaplacenému poplatku lze vydat nálepkou na označení zpoplatněných nádob).

Zjištění skutečného stavu nádob na SKO je zásadní podmínkou pro jakoukoliv úpravu systému OH ve městě a rovněž změnu nastavení plateb za službu.

Změna paušální platby za SKO ve smlouvě s AVE CZ

Měrné náklady na nakládání s SKO jsou ve městě výrazně vyšší, než u referenčních skupin. U používané paušální platby nejsou k dispozici relevantní informace, z čeho se platba skládá. Při zohlednění skutečnosti existence a použití skládky na území města je nutné, aby se v nákladech projevila úspora spojená s nízkými přepravními náklady při svozu odpadů na skládku a dále pak úspora ze skládkovacího poplatku, protože město není poplatníkem poplatku podle zákona za odpad, který uloží na skládku na svém území. Náklady na SKO v Čáslavi by měly být ve srovnání s referenčními skupinami minimálně o 20 % nižší.

Je nutné zahájit neprodleně jednání s firmou AVE CZ odpadové hospodářství o změně smlouvy minimálně ve věci cenových ujednání k jednotlivým složkám odpadů.

Ověření možnosti zajištění svozu a dalšího nakládání s SKO jiným dodavatelem služeb

V souvislosti s nutnou a podstatnou změnou celé smlouvy na zajištění provozu odpadového hospodářství města (viz kap. 5.1.1) je vhodné ověřit možnosti vypsání výběrového řízení s jasně definovaným předmětem smlouvy a jednotlivými druhy služeb (včetně samotného skládkování nebo využití SKO).

V této souvislosti je také nutné prověřit na jednání s Kutnou Horou, nakolik by město Čáslav mohlo případně použít MVE PLUS a za jakých podmínek (nutnost dovybavení firmy, vybavení sběrné sítě města apod.)

Je potřeba upozornit, že smlouvu s AVE CZ lze vypovědět 1x ročně a to vždy k 30. 9. s výpovědní dobou 3 měsíce. To znamená, že by město muselo zvládnout připravit a realizovat výběrové řízení na nového dodavatele během 3 měsíců. V takovém případě by bylo pohodlnější využít vlastní firmy, u které lze uplatnit in-house výjimku ze zákona o zadávání veřejných zakázek.

Bioodpady

Zjištění umístění a počtu nádob u rodinných domků

Obdobně jako v případě SKO je také u bioodpadů uplatňována podle smlouvy paušální sazba. Město přitom nemá přehled o umístění nádob 240 l na sběr bioodpadů u konkrétních rodinných domků a nemůže tedy systém spolehlivě vyhodnotit.

O informace o umístění nádob lze požádat AVE CZ nebo zvolit vlastní ověření při svozu bioodpadů přímo v terénu pracovníkem města.

Zajištění celoročního sběru bioodpadů

Podle zákona o odpadech má město povinnost od r. 2019 zajistit celoroční sběr bioodpadů, tj. i v období mezi listopadem a březnem. Po dohodě s AVE CZ lze rozšířit svoz bioodpadů (s frekvencí 1x měsíčně nebo méně) i na zimní měsíce, což by ale zřejmě znamenalo úpravu smlouvy.

Alternativou může být dohoda s AVE VZ na možnosti odkládat bioodpad od občanů celoročně do sběrného dvora v areálu skládky Hejřof. Dohoda ale souvisí s celkovým řešením využití sběrného dvora pro potřeby města (zasmluvnění).

Změna paušální platby za bioodpad ve smlouvě s AVE CZ

Obdobně jako u tříděných odpadů a SKO je nutné zahájit jednání s firmou AVE CZ o změně smlouvy nebo alespoň o cenových ujednáních i pro komoditu bioodpad. V ceně je potřeba zohlednit množství sebraných bioodpadů, minimální přepravní vzdálenost ke zpracování atd.

Objemné a nebezpečné odpady

Zapojení sběrných dvorů do systému OH města

Objemné odpady (rovněž nebezpečné složky KO) jsou dle vyhlášky sbírány prostřednictvím sběru z ulice. U nebezpečných odpadů je přitom takový způsob sběru zcela nevhodný. Dále je možné je odevzdat dle nepsané dohody na sběrném dvoře firmy AVE CZ.

Další nakládání s objemnými odpady není kontrolované, objemný odpad lze ale dotříditovat a u cca 1/3 odpadů zajistit jejich následné využití. Využití sběrných dvorů (na území města existují 2 – sběrný dvůr AVE CZ a sběrný dvůr Recycling kovové odpady) občany města není zřejmě řešeno žádnou písemnou dohodou nebo v rámci smlouvy s AVE CZ. Město rovněž nemá smlouvu na využití druhého sběrného dvora společnosti Recycling. Zmíněné privátní sběrné dvory nejsou oficiálně součástí systému města, tedy místem určeným městem, kam mohou občané odkládat odpad.

Aby mohly být sběrné dvory provozované na území města součástí systému OH města, je třeba se dohodnout s provozovateli a uzavřít s nimi písemnou smlouvu (s obdobným obsahem jako u smlouvy s výkupnami) s vymezením sbíraných komodit dle provozního řádu a stanovením jednoznačně vymezených cenových podmínek za poskytované služby. Pokud budou takové dohody uzavřeny, pak je možné uvést sběrný dvůr/dvory jako oficiální místo

k odkládání složek KO určené městem v obecně závazné vyhlášce. Takovou úpravu je potřeba udělat co nejdříve.

Zhodnocení možnosti vybudování vlastního sběrného dvora

Sběrné dvory jsou obecně důležitým prvkem základní infrastruktury města pro zajištění stabilního odpadového hospodářství. Je proto vhodné, či spíše nutné, aby vlastníkem a zřizovatelem sběrného dvora bylo město. Provozovatele lze vybrat ve výběrovém řízení nebo lze provozovat sběrný dvůr vlastní organizací. Sběrný dvůr slouží ke sběru jako hlavní způsob sběru pro objemné odpady a nebezpečné odpady (lze pak omezit nebo zrušit stávající sběr odpadů z ulice), dále pak doplňkově a celoročně pro bioodpady, celoročně pro využitelné složky, Sběrný dvůr může být také místem zpětného odběru elektrozařízení a baterií. Část sběrného dvora lze vymezit pro aktivity předcházení vzniku odpadů (zřízení RE-USE centra apod.). V rámci sběrného dvora lze provozovat další zařízení typu kompostárna, střepiště pro soustředování skla, mezideponii stavebních odpadů atd. Závisí to na velikosti vhodných ploch a také na záměrech města.

Sběrný dvůr zřízený jako zařízení podle §14 odst. 1 zákona o odpadech může přijímat odpad i od dalších původců včetně obcí a to za podmínek stanovených městem. Pro město velikosti Čáslavi je nutný alespoň 1 sběrný dvůr, doplněný 1-2 sběrnými místy (tzv. malý sběrný dvůr bez souhlasu k provozu zařízení, sloužící pouze občanům Čáslavi na odkládání složek KO). Sběrná místa zřízená městem lze nahradit smlouvami s privátními sběrnými dvory, provozovanými na území města.

Pro další rozhodnutí je vhodné zpracovat studii, která by vyhodnotila kapacitu a rozsah služeb sběrného dvora (nebo také centra pro komplexní nakládání s odpady včetně umístění překládací stanice – viz dále), navrhla jeho technické řešení, a případně její součástí může být i projekt pro stavební povolení nebo minimálně zadání pro takový projekt. Studii s projektem lze pak také použít jako podklad pro žádost o dotaci – výstavba sběrných dvorů v obcích bude podporována i v novém OPŽP 2021+.

Živnostenský odpad

Živnostenské odpady podobné komunálním odpadům mohou tvořit až třetinu komunálních odpadů produkovaných na území města. Část komunálních odpadů je dle zkušenosti většiny obcí a měst v ČR odkládána do sběrných prostředků v rámci obecního systému nakládání s odpady. Přitom živnostníci jsou původci odpadů podle zákona o odpadech a musí zajistit nakládání se svými odpady nebo se mohou po dohodě s obcí zapojit do systému OH obce. Město má základní informace pro živnostníky ohledně odpadů uvedeny na svých webových stránkách.

Kontrola živnostníků podle zákona o odpadech

V rámci svých pravomocí může město kontrolovat podnikající fyzické i právnické osoby, jak nakládají se svými odpady a zda je neodkládají do sběrných prostředků města. Pro zjištění stavu, jak živnostníci nakládají s odpady, je vhodné naplánovat a provést v průběhu roku vzhledem k počtu aktivních živností ve městě několik desítek kontrol. To bude ale vyžadovat personální posílení pro výkon kontrolní činnosti města v této oblasti.

Je vhodné také informovat živnostníky (informační sdělení v tisku nebo médiích používaných městem, sdělení na živnostenském úřadě), jaké povinnosti mají podle zákona o odpadech.

Vyhodnocení možnosti zapojení živnostníků do systému OH města

V průběhu roku je potřeba vyhodnotit, jak bude město dále postupovat a co by znamenala možnost zapojení živnostníků pro město. Zapojení bude možné v novém zákoně obdobným způsobem jako doposud, tzn. na základě smlouvy, na základě které město poskytuje původci službu, ve smlouvě je stanovená cena této služby (může se odvíjet od násobků místního poplatku nebo být stanovena na základě cen služeb nakládání s odpady pro město). Vlastníkem a původcem odpadu od živnostníků se pak stává město. Původce nevede pro „zapojené“ odpady evidenci.

Výhodou tohoto řešení je získání finančních prostředků za využívání systému (lze předpokládat, že část živnostníků nyní stejně systém využívá bez jakékoliv smlouvy). Využitelné odpady mohou zlepšit celkovou bilanci využití a recyklace KO města.

Nevýhodou je administrativa spojená s uzavíráním, výkonem a kontrolou smluv.

Předcházení vzniku odpadů

Během r. 2020 je nutné zpracovat program na předcházení vzniku odpadů, ze kterého by vyplynuly aktivity, na které se město zaměří a bude realizovat vlastními silami nebo podporou různých vhodných organizací.

Změna smlouvy s AVE na provoz OH

Zásadním opatřením, které je nutné realizovat, je změna smlouvy s hlavním dodavatelem služeb AVE CZ odpadové hospodářství. Podrobnosti k navrhovaným změnám jsou uvedeny v kap. 5.1.1. v analytické části.

Minimálně je třeba upravit cenová ujednání a nahradit sporné paušální ceny některých služeb (tříděný odpad, SKO, bioodpady) za ceny, ve kterých se doráží rozsah služby a množství produkováných odpadů. Smlouva je v části cenových ujednání pro město nevýhodná.

Vhodnější by bylo upravit celou smlouvu, protože smlouva je zastaralá a ne zcela funkční pro potřeby města. Otázkou ale zůstává, zda taková zásadní změna smlouvy nevyžaduje novou veřejnou soutěž. Není ani jasné, zda původní smlouva mezi městem a firmou, která je stále v platnosti, byla uzavřena na základě řádného výběrového řízení.

Změna obecně závazné vyhlášky o systému OH ve městě

Stávající obecně závazná vyhláška č. 1/2016 o systému nakládání s odpady ve městě je třeba doplnit především o chybějící informace o způsobu zajištění sběru olejů a tuků (ve městě probíhá) a celoročního sběru bioodpadů, což jsou povinnosti, které pro město

vyplývají ze zákona o odpadech. Dále je vhodné doplnit upřesnit některé pojmy. Nejedná se o zásadní změny, ale o uvedení systému OH města do souladu se zákonem o odpadech. Podrobnosti k úpravě vyhlášky jsou uvedeny v kap. 3.2 analytické části.

V průběhu r. 2020 je vhodné připravit znění vyhlášky na r. 2021, které bude reflektovat nový zákon o odpadech a také případné změny systému OH, pokud k nim město přistoupí.

Dohoda o MVE PLUS

Během roku 2020 (nejlépe v první polovině) by bylo vhodné dohodnout se spoluvlastníkem MVE PLUS alespoň rámcově další postup podle variant uvedených v kapitole 11 studie. Následně začít realizovat jednotlivé postupné kroky dle zvolené varianty tak, aby bylo na přelomu 2020/2021 zřejmé, jaká bude budoucnost firmy a role města Čáslav v ní.

Strategie spolupráce obcí

Během roku 2020 je nutné zahájit jednání s obcemi DSO Čáslavsko o možné spolupráci v odpadovém hospodářství a to zejména pro oblast řešení využití SKO, zvýšení recyklace využitelných složek a kontrolovatelné organizaci OH v celé oblasti při efektivně vynaložených nákladech.

Jednání o spolupráci je vhodné také zahájit s Kutnou Horou a obcemi ve správním území ORP Kutné Hory. Spojením obou měst a obcí z dotčených území ORP by vzniklo zajímavé území s dostatečnou produkcí odpadů, která představuje dobrou pozici na trhu odpadových služeb. Takové území je vhodné pro samostatný provoz některých zařízení (komplex sběrných dvorů, dotřídňovací linka na využitelné složky, kompostárna, překládací stanice na přepravu SKO a dalších odpadů k využití apod.).

Příležitostí pro společné řešení může být i firma MVE PLUS, která se může stát základem pro společnou obchodní korporaci obcí, která bude zajišťovat služby v odpadovém hospodářství pro svoje vlastníky obce.

Výsledkem jednání v r. 2020 by měl být návrh strategie společného postupu obcí v odpadovém hospodářství v zájmovém území.

10.2 Střednědobá opatření

Střednědobá opatření se vztahují na období 2021-2025. Opatření v tomto období musí zohlednit nové cíle a povinnosti obcí vycházejí z nového zákona o odpadech, který by měl být platný od r. 2021. Většina navržených opatření není zásadně novým zákonem a jeho ustanoveními dotčena.

Příprava a realizace změn systému odpadového hospodářství města

Zrušení sběru z ulice u využitelných složek

Opatření se týká sběru papíru, plastů a skla. Výnosy z tohoto způsobu sběru jsou naprosto minimální. Po doplnění a při postupném rozšiřování sběrné sítě je tento způsob zcela zbytečný.

Realizace od počátku r. 2021.

Zajištění sběru nebezpečných odpadů od občanů

Zrušit sběr nebezpečných odpadů z ulice a zajistit celoroční sběr ve sběrných dvorech nebo mobilní svoz alespoň 2x ročně (zákonný požadavek) profesionální firmou, která disponuje vhodným vozidlem. Vozidlo s vyškolenou obsluhou staví na předem určených zastávkách po městě v určené době a odebírá odpady od občanů.

Pokud město bude mít vlastní sběrný dvůr nebo uzavře smlouvy s privátními sběrnými dvory na území města o možnosti celoročního odevzdání nebezpečných odpadů od občanů města, pak není nutné mobilní sběr zavádět.

Realizace od r. 2020, nejpozději 2021.

Zřízení nových sběrných stanovišť na tříděný odpad

Nákup a instalace sběrných nádob na sběr papíru, plastů, skla dle připravených podkladů z r. 2020. Realizace 2020 – 2021 (2022). Nádobu je vhodné pořídit z prostředků města, aby město do budoucna vlastnilo sběrnou síť jako základní infrastrukturu nutnou pro stabilní hospodaření s odpady, případně lze využít dotačních titulů nového OPŽP.

V rámci instalace nových stanovišť je vhodné zvážit také pokračování samostatného sběru nápojových kartonů. Jde o minoritní komoditu, která má jen omezený výskyt. V praxi jej lze sbírat dohromady s plastovým odpadem (označené nádoby), protože na dotřídovací lince je pak nápojový karton z plastů vytríděn a předán k využití. Na případné změně systému sběru nápojových kartonů je nutné se dohodnout také s provozovatelem dotřídovací linky, kde je úprava tříděných odpadů prováděna (v současnosti AVE CZ).

Úprava systému sběru a svozu SKO

V zástavbě rodinných domků, které budou vybaveny nádobami na bioodpad a kde bude umístěn dostatek dostupných sběrných stanovišť na tříděné odpady, lze přistoupit k omezení svozu SKO na 1x za 14 dní. Při takové úpravě dochází k redukci produkovaného množství SKO. Pokud je systém dobře nastaven, může dojít ke snížení nákladů spojených se skládkováním SKO. Takové opatření přispěje k plnění zákonných cílů v oblasti recyklace KO a omezení jeho skládkování.

Systém se změnou svozu je vhodné vyzkoušet zkušebně ve vybraných částech města a po jeho vyhodnocení (min. 6 měsíců provozu) jej lze rozšířit jako standardní řešení. Obdobně lze ověřit takové řešení u bytových domů.

Realizace 2021-2023.

Příprava a realizace 1. fáze informační kampaně pro obyvatele

Na základě připravené komunikační strategie připravit návrh informační a vzdělávací kampaně na podporu změn v odpadovém hospodářství města.

Realizace: přelom 2020/2021.

Realizace první fáze kampaně s použitím vhodných nástrojů (využití standardních informačních kanálů, doplnění o venkovní akce, besedy, direct maily apod. – cíl – aktivní účast obyvatel na správném nakládání s odpady a předcházení vzniku odpadů

Výstavba sběrného dvora

Na základě připraveného hodnocení ve vztahu na vývoj organizace OH ve městě vybudovat sběrný dvůr pro potřeby města (případně i okolních obcí). Kapacita a rozsah činností sběrného dvora (včetně předcházení vzniku odpadů) bude záviset na přijaté strategii dalšího rozvoje OH ve městě či širším regionu.

Město by mělo zainvestovat sběrný dvůr z vlastních prostředků (případně lze využít dotační tituly nového OPŽP).

Realizace 2022-2023.

Realizace aktivit na předcházení vzniku odpadů

Postupná realizace aktivit navržených v r. 2020.

Realizace 2021 - 2025

Rozhodnutí o živnostenském odpadu

Město by se mělo rozhodnout, zda umožní zapojení živnostníků do systému. Pokud ano, pak systém realizovat od r. 2022 (po úpravě OZV v souvislosti s novým zákonem o odpadech)

Realizace změn v MVE PLUS dle dohodnutého postupu

Po dohodě s městem Kutná Hora zrealizovat změny, které vyjasní vztah Čáslavi k firmě.

Změna smlouvy s dodavatelem služeb nebo vypsání nového výběrového řízení

S ohledem na zastaralost a nevýhodnost smlouvy se stávajícím dodavatelem služeb je nutné uvažovat o změně a to buď:

- úplná změna smlouvy s dodavatelem služeb nebo vypsání nového výběrového řízení
- možnost využití „in house“ ve veřejné zakázce (vlastní firma pro zajištění služeb v OH města)

V obou případech je nutné změnu připravit zejména s ohledem na opatření realizovaná v předchozím období na úpravu celého systému OH města (viz. kap. 10.1) a přijatou strategii dalšího rozvoje OH města a případně širšího regionu. V případě výměny dodavatelské firmy (vlastní nebo jiný komerční dodavatel) by bylo nutné počítat minimálně s investicí do sběrné sítě, kterou město nevládní, do sběrného dvora. Bude také nutné nalézt další odběratele vytríděných odpadů (dotřídovací linky na úpravu papíru a skla, kompostárny na zpracování

bioodpadů) a ověřit možnosti skládkování na jiných provozovaných skládkách v okolí Čáslavi, pokud město nebude využívat služby AVE CZ. Skládky v okolí Čáslavi jsou uvedeny v tabulce

Tabulka 42: Provozované skládky v okolí Čáslavi

IČZ	umístění	provozovatel	ORP	vzdálenost
CZJ00061	Středisko odpadového hospodářství Rozinov	TBS Světlá nad Sázavou, p.o.	Světlá nad Sázavou	36 km
CZJ00062	Skládka Chotěboř-Lapíkov	Technická a lesní správa Chotěboř s.r.o.	Chotěboř	38 km
CZE00460	Zdechovice	Bohemian Waste Management a.s.	Přelouč	20 km
CZE00463	Nasavrky	AVE CZ odpadové hospodářství s.r.o.	Chrudim	41 km
CZS00752	k.ú. Radim u Kolína	Obec Radim	Kolín	37 km
CZS00806	Bláto	FCC HP, s.r.o.	Kutná Hora	30 km
CZS01168	Lhotská 372, Trhový Štěpánov	EKOSO Trhový Štěpánov, s.r.o.	Vlašim	41 km

Zdroj: VISOH

Dle uvedených dojezdových vzdáleností v tabulce je zřejmé, že kromě jedné skládky (Přelouč, skupina MP Group), která je v dojezdové vzdálenosti kolem 20 km, by město muselo se změnou skládky uvažovat také o vybudování překládací stanice ještě před změnou provozovatele skládky. Informace k překládací stanici jsou uvedeny v kap. 10.3.

Realizace: 2022-2024

Strategie o společném postupu v OH s obcemi a městy v mikroregionu a širším okolí města

Na základě připravené strategie z r. 2020 zahájit a realizovat postupné kroky pro zajištění společného postupu obcí v mikroregionu Čáslavsko s případným rozšířením spolupráce s obcemi na Kutnohorsku a městem Kutná Hora.

Realizace 1. fáze 2021-2023, následně v dalších letech rozšíření a zkvalitnění služeb pro obce

10.3 Dlouhodobá opatření

Opatření se vztahují k období 2025 – 2030. V tomto období bude nutné dořešit zejména nakládání s SKO a dalšími komunálními odpady, které nebude možné skládkovat, a pro které se dle návrhu k novému zákonu zvýší skládkovací poplatek v r. 2025 na trojnásobek dnešního poplatku (1500 Kč/t). Bude také potřeba zásadním způsobem posílit systém třídění a zajištění následné recyklace využitelných komunálních odpadů s ohledem na nové zákonné cíle, které mají být nově pod sankcí pro obce (viz. kap. 9.2).

Řešení využití SKO a dalších skládkovaných KO

SKO tvoří v Čáslavi (a okolních obcích) více než polovinu produkovaných komunálních odpadů. SKO se spolu s objemnými odpady skládkuje. S ohledem na očekávané zvýšení skládkovacího poplatku (nově jej budou platit i obce, které mají na svém území skládku) a zákaz skládkování KO v r. 2030 je třeba nalézt vhodný způsob nakládání s těmito odpady, tj. zejména jejich energetické využití ve vhodných zařízeních. Možností mnoho není. Nejbližší funkční ZEVO je ZEVO Pražské služby v Praze Malešicích (dojezdová vzdálenost cca 84 km), další pak je ZEVO SAKO Brno (dojezdová vzdálenost cca 140 km).

Středočeský kraj řeší možnosti využití SKO dlouhodobě. Na území kraje by mělo vzniknout ZEVO v Horních Počaplech v areálu stávající elektrárny EMĚ I-III. Investorem ZEVO je ČEZ, a.s.. Kapacita zařízení by měla být dostatečná k využití odpadů z obcí a měst Středočeského kraje. V současné době vypsala investor výběrové řízení na dodavatele stavby, uvedení do provozu se předpokládá mezi lety 2026 – 2028. Dalším potenciálním zařízením je ZEVO Elektrárny Opatovice, a.s. v Pardubickém kraji. Projekt je však zatím ve fázi studií a příprav, pokud by se realizoval, pak lze očekávat uvedení do provozu mezi lety 2028 – 2030.

Jiné technologické možnosti nepřipadají reálně v úvahu. Hovoří se o možnosti třídění SKO (mechanicko – biologická úprava, mechanické roztržení apod.) na vysokovýhřevnou frakci, ze které lze vyrobit paliva, a na podsítnou frakci, kterou je nutné po úpravách uložit na skládky. Spoluspalování paliv z odpadů je v ČR možné zatím jen v cementárnách, ty však vyžadují palivo s danými kvalitativními parametry, které je z SKO velmi obtížné (technologicky, ekonomicky) vyrobit. Nejbližší cementárna je v Prachovicích (Cemex CZ s.r.o.) s kapacitou cca 85 tis. spálených odpadů ročně. Cementárna však využívá paliva především z průmyslových zdrojů, nabídka paliv na trhu výrazně převažuje poptávku.

Spoluspalování paliv z odpadů v běžných teplárenských a energetických zařízeních je nemožné bez případných investic na čištění spalin a úprav spalovací technologie s ohledem na složení SKO. Současní provozovatelé teplárenských provozů se spoluspalováním paliv s odpadů ve větší míře nepočítají.

Možností pro město Čáslav bude tedy využití některého ze ZEVO, která budou k dispozici (tabulka 42).

Tabulka 43: Přehled ZEVO v využití SKO z Čáslavi

ZEVO	stávající kapacita	plánovaná kapacita	Dojezdová vzdálenost (km)
PS Malešice Praha	330	394	84
SAKO Brno	248	370	140
ČEZ Mělník - Horní Počaply	0	320	130
ZEVO EOP (Opatovice)	0	cca 200	52

Vzhledem k uvedeným vzdálenostem je nutné zajistit efektivní přepravu odpadů do ZEVO velkokapacitními kontejnery. K tomu je nutné vybudovat překládací stanici, kde bude probíhat překládka SKO a dalších vhodných odpadů. Studii o překládacích stanicích nechal vypracovat Středočeský kraj v r. 2014. Překládací stanice pro Čáslav a okolí byla navržena v základní variantě v Kutné Hoře, přičemž stanice měla sloužit pro 102 obcí (40 tis. t odpadů/rok). Podrobnosti lze nalézt na <https://www.kr-stredocesky.cz/web/zivotni->

[prostredi/studieodpady-prekladacky](#). Na internetových stránkách kraje lze nalézt také příručku pro obce o překládacích stanicích.

Pro město Čáslav bude vybudování překládací stanice stěžejní. Pokud nechce být město závislé na aktivitách privátních odpadových firem, pak je vhodné uvažovat o vybudování vlastní překládací stanice městem, případně ve spolupráci s obcemi v širším okolí Čáslavi a městem Kutná Hora.

Návrh opatření:

- Provéřit možnost vybudování překládací stanice v Čáslavi v souvislosti s přepravou odpadů do ZEVO tak, aby překládací stanice byla vybudována mezi r. 2026-2028 (pokud bude město uvažovat o změně provozovatele skládky mimo město Čáslav, pak je nutné udělat přípravné kroky dříve s ohledem na tuto skutečnost, tj. 2022-2023)
- Provéřit zájem obcí v mikroregionu Čáslavsko a případně obcí v ORP Kutná Hora na využití překládací stanice města Čáslavi, případně podle zájmu zvážit možnost společného financování zařízení.
- Připravit projekt překládací stanice jako podklad pro územní řízení a stavební povolení. Kapacita zařízení bude záviset na předpokládaném množství přepravovaných odpadů (město x širší oblast) a době realizace (přeprava SKO na jinou skládku x přeprava odpadů do ZEVO). V každém případě je vhodné koncipovat překládací stanici s ohledem na její možné rozšíření pro potřeby širšího regionu (mikroregion Čáslavsko, obce z ORP Kutná Hora apod.). Je potřeba také určit způsob přepravy odpadů – automobilová je nejpravděpodobnější (zejména v případě přepravy SKO na jiné skládky), železniční se uvažuje v rámci Středočeského kraje jako ekologická varianta přepravy do ZEVO Mělník.
- Technické řešení přepravy odpadů, které souvisí s vybavením stanice, stanovit na základě aktualizovaných informací ze Středočeského kraje, který jedná o možnosti železniční přepravy. Financování překládacích stanic by mělo být částečně podpořeno Středočeským krajem. Programy OPŽP nebudou zřejmě na podporu překládacích stanic zaměřeny.
Vlastní výstavba a uvedení stanice do provozu závisí na potřebách města – r. 2022-2023 v případě změny skládky. r. 2026-2027 v případě přepravy odpadů do ZEVO (případně dříve s využitím ZEVO Praha, Brno, pokud by tato varianta byla ekonomicky výhodnější než pokračování skládkování).
- Zahájit jednání se stávajícími i potenciálními provozovateli ZEVO o možnostech a podmínkách využití SKO a dalších odpadů z Čáslavi: Pro vyjednávání je samozřejmě vhodnější disponovat větším množstvím odpadů, proto se nabízí možnost společného řešení pro mikroregion nebo i širší oblast spolu s Kutnou Horou (viz dále).

Třídění a zajištění následné recyklace využitelných složek KO

Do r. 2025 bude muset město zajistit vytrídění 60 % z celkového množství produkovaných KO, přičemž stávající stav je 34 % vytrídění recyklovatelných složek KO a bioodpadů. Ke zvýšení množství vytríděných komunálních odpadů přispějí do určité míry opatření navržená v předcházejících kapitolách 10.1 a 10.2:

- zapojení výkupen, škol, živnostníků do systému města,
- dotřídění objemných odpadů na využitelné složky,

- zlepšení systému sběru bioodpadů včetně odpadů z veřejné zeleně, nárůst jejich produkce,
- doplnění a rozšíření sběrných stanovišť na tříděný odpad,
- vybudování vlastního sběrného dvora,
- snížení frekvence svozu SKO
- informační kampaň pro obyvatele.

V těchto opatřeních je potřeba pokračovat i nadále. Systém je třeba každoročně vyhodnocovat a podle jeho vývoje případně doplňovat další aktivity na podporu třídění odpadů.

Do nastavení základní struktury systému třídění a využívání složek KO není nutné zavádět žádné další podpůrné nástroje na motivaci obyvatel. Podle dostupných výzkumů a zkušeností se ukazuje, že jednoznačně největší motivací pro zlepšení výkonu tříděného sběru je dostupný, dobře vybavený a pohodlný systém sběru, který obyvatelé využívají. Nástroje vázané na finanční odměny např. v závislosti na hmotnosti odpadů konkrétních producentů nejsou v případě tříděného sběru funkční. Kromě toho při použití místního poplatku za OH (paušál na obyvatele) není možné finanční nástroje tohoto typu použít. Změna poplatku ve vazbě na produkci SKO (velikost nádob, frekvence svozu) je obtížně realizovatelná, protože více než polovina obyvatel žije v bytových domech s více bytovými jednotkami.

Spolupráce obcí v odpadovém hospodářství

Je nutné pokračovat v aktivitách, dohodnutých ve společné strategii odpadového hospodářství. Obce mikroregionu nebo i další okolní obce z ORP Kutná Hora budou muset řešit způsob nakládání s SKO a dalšími KO, které nebude možné skládkovat (viz text výše – řešení pro město Čáslav).

Pro zastupování obchodních zájmů obcí (společná výběrová řízení na provozovatele zařízení, poskytovatele služeb apod.) je vhodné založit společnou firmu, která bude mít některou z forem dle zákona o obchodních korporacích (nejvhodnější se jeví družstvo nebo s.r.o.). Firma bude 100 % vlastněná pouze obcemi. Výhody takového společného řešení jsou popsány v příručce pro obce, kterou vydal v r. 2017 Středočeský kraj <https://www.kr-stredocesky.cz/documents/20994/14967485/Komun%C3%A1ln%C3%AD%20odpad+po+roce+2024?version=1.4>.

Možnosti spolupráce jsou podrobněji řešeny v samostatné části studie.

11. Možnosti řešení MVE PLUS

Východiska

- rovné spoluvlastnictví firmy s Kutnou Horou
- firma poskytuje služby pouze městu Kutná Hora
- firma kromě nakládání s odpady zajišťuje specifické služby pouze pro město Kutná Hora, které nesouvisí s původním zaměřením firmy na odpadové hospodářství (psí útulek, farma apod.)
- Čáslav nevyužívá služeb firmy
- Nepružné rozhodování o firmě, obtížná dohoda zástupců obou měst o dalším směřování firmy
- Firma je závislá na zázemí a službách poskytovaných AVE CZ. V případě změny rozsahu služeb by bylo nutné řešit zřízení areálu, při změně skládky a dotřídění využitelných KO bude nutné nalézt jiná zařízení, případně vybudovat překládací stanici pro přepravu odpadů do vzdálenějších míst apod.)
- Nutnost investice do vozového parku a případně dalšího technického vybavení (v případě rozšíření služeb i pro Čáslav nebo další obce)

Varianty řešení

- 1) Odprodej obchodního podílu MVE PLUS městu Kutná Hora za tržní hodnotu se zohledněním majetkových vstupů obou měst
 - Výhody
 - ukončení vlastnictví firmy, kterou město Čáslav nevyužívá
 - odpadá nutnost podílet se na revitalizaci spoluvlastněné firmy včetně jednání s městem Kutná Hora
 - Nevýhody
 - ztráta výnosů z hospodaření firmy,
 - ztráta firmy, kterou město spoluovládá s dalším veřejným zadavatelem (ztráta možnosti in house výjimky při zajištění služeb pro OH města Čáslav)

Varianta s odkoupením celé firmy městem Čáslav je neschůdná – město Kutná Hora nemá jiného dodavatele služeb v OH.

- 2) Využití služeb MVE PLUS v OH Čáslavi – jednalo by se o zajištění části služeb (např. tříděný sběr, bioodpad apod.) nebo zajištění komplexních služeb v OH města. Podmínkou je, aby MVE PLUS poskytovalo pouze služby v odpadovém hospodářství a všechny ostatní stávající činnosti vykonávané pro Kutnou Horu byly převedeny na jinou organizaci města Kutná Hora. Tato podmínka platí i v případě varianty 3.
 - Výhody
 - město může ovládat a řídit nakládání s odpady a tím i cenu služeb zajišťovaných vlastní firmou,
 - město není závislé na privátním externím dodavateli služeb
 - město nemusí vypisovat výběrové řízení na dodavatele služeb (in house výjimka)

- řešení pro výběr firmy při výpovědi smlouvy s nynějším dodavatelem služeb
 - možnosti společného řešení SKO, bioodpadů, využitelných odpadů apod. s Kutnou Horou
 - Nevýhody
 - V případě zajištění některých služeb mimo komplexní službu vyžaduje změnu smlouvy s AVE CZ,
 - v případě tříděného sběru i bioodpadu je nutný nákup nádob městem, protože sběrná síť je vlastněna AVE CZ (např. s využitím výnosu ze skládkovacího poplatku, var. odkup od AVE za zůstatkovou cenu dle amortizace, využití dotací OPŽP apod.)
 - v případě SKO by byla zřejmě nutná změna skládky (nutnost poplatit okolní skládky. Vzhledem k větším přepravním vzdálenostem by bylo nutné vybudovat překládací stanici)
 - je nutné počítat s tím, že AVE nebude mít zájem nadále spolupracovat s MVE PLUS za stávajících podmínek (nutná změna provozovny a sídla MVE PLUS), dokoupení potřebné techniky pro zajištění svozu odpadů v obou městech
 - nutnost dohody o zaměření a rozvoje firmy s Kutnou Horou
- 3) Změna MVE PLUS na odpadovou firmu, poskytující služby většímu počtu obcí z okolních DSO a správních území Čáslav a Kutná Hora (celkem až 91 tis. obyvatel – cca 18 tis. t SKO, 4-5 tis. t využitelných odpadů, 8 tis. t bioodpadů)
- Spoluvlastnictví ostatních obcí (formou družstva nebo a.s.), využití in house výjimky pro OH obcí
 - Zázemí firmy na území Kutné Hory nebo Čáslavi (nebo v obou městech dle provozoven)
 - Vybudování společné překládací stanice
 - Společná výběrová řízení na koncovky (ZEVO, dotřídňovací linky, kompostárny apod.) případně vybudování vlastních zařízení
 - Jednotná síť sběrných dvorů
 - Jednotná síť na využitelné složky
 - Společná kampaň pro obyvatele
 - Společné aktivity na předcházení vzniku odpadů
 - Sdílená administrativa, sdílené náklady na různé studie a hodnotící materiály pro rozvoj OH

Je ale otázkou, nakolik by bylo možné stávající firmu zcela zásadně přebudovat, a nakolik by investice do jejího rozvoje byly efektivní. Možností pro obce a společné řešení OH je také založení zcela nové firmy s jasnou strategií rozvoje.

MOŽNOSTI SPOLUPRÁCE OBCÍ V ODPADOVÉM HOSPODÁŘSTVÍ

Odpadové hospodářství je jednou ze základních oblastí, kterou řeší obce ve své kompetenci. Zahrnuje celou řadu činností, které souvisí s udržením pořádku v obcích a také s plněním zákonných povinností, které vymezují, jakým způsobem s odpady nakládat. Většinu činností v OH zajišťují obce prostřednictvím specializovaných firem, které také provozují zařízení pro nakládání s odpady typu dotřídňovacích linek, skládek, spaloven, kompostáren, zpracovatelských zařízení druhotných surovin apod. Cena služeb je pak rozhodující pro výši nákladů na odpadové hospodářství každé obce. Rada obcí nedokáže porovnat ani ovlivnit cenu těchto služeb, což vede často v praxi k tomu, že odpadové hospodářství v obci nastavuje odpadová firma a obec jen platí.

Komunální odpadové hospodářství by nemělo být klasickou komerční činností s cílem zisku. Proto také ve většině států EU obce řeší nakládání s odpady prostřednictvím regionálních sdružení a svazků, které disponují odborným managementem, často společně vlastní některá zařízení pro nakládání s odpady a řídí OH jednotně v celém svazku. Výhodou je pak rovné postavení na trhu, svazek vyjednává podmínky a realizuje výběrová řízení pro celý svazek nebo zajišťuje služby prostřednictvím vlastní firmy.

V ČR existuje řada funkčních svazků obcí nebo obchodních firem, vlastněných více obcemi, které řídí a kontrolují nakládání s odpady pro všechny členské obce. Většina takových uskupení vznikla historicky s budováním některých klíčových zařízení (např. skládek), ale vznikají i nová uskupení, která si většinou zakládají společné firmy pro nakládání s odpady a případně i za účelem vybudování společného zařízení (např. kompostárna, systém třídění a úpravy využitelných KO apod.).

Spolupráce obcí na Čáslavsku a jeho širším okolí je logická jak z pohledu již existující spolupráce obcí v Mikroregionu Čáslavsko, tak z nutnosti řešit některé zásadní části odpadového hospodářství společně.

12. Charakteristika území

Spolupráce obcí v odpadovém hospodářství je založena na sdružení produkce odpadů, se kterými je nutné nakládat a sdružení prostředků. Sdružené obce pak mají větší možnosti, jak profesionálně řídit odpadové hospodářství a využívat významnější pozice na trhu s odpadovými službami nebo při společných investicích do potřebné infrastruktury pro nakládání s odpady.

Území pro možnou spolupráci obcí může být různě velké. Základem je Mikroregion Čáslavsko, dál pak celé správní území ORP Čáslav. Spolupracovat může město Kutná Hora a obce ve správním území Kutné Hory.

Mikroregion Čáslavsko

Mikroregion Čáslavsko (dále jen Mikroregion) byl městem Čáslav a 12 obcemi založen v r. 2007 jako dobrovolný svazek obcí podle zákona o obcích za účelem spolupráce, integrace a vytváření silnějších celků obcí. Dle Strategického rozvojového dokumentu pro období 2015-2021 je jednou z činností Mikroregionu také správa shromažďování a odvozu komunálních odpadů. V současné době je do činnosti Mikroregionu zapojeno 27 obcí s cca 23,1 tis. obyvatel. Přehled dle velikostních skupin obcí je uveden v tabulce 44.

Tabulka 44: Obce dle velikostních skupin v Mikroregionu Čáslavsko (r. 2019)

Vel. sk.	obce	obyvatelé
do 200	8	940
200-499	10	3205
500-999	5	3190
1000-1999	2	2415
2000-4999	1	2952
10000-19999	1	10326
celkem	27	23028

Zdroj: ČSÚ

Z toho je 25 obcí (21,7 tis. obyvatel) z ORP Čáslav – obce tvoří více než 2/3 obcí celého ORP a žije v nich 85 % obyvatel. 2 obce (3,1 tis. obyvatel) jsou z ORP Kutná Hora. Více než 60 % obcí celého Mikroregionu jsou malé obce do 500 obyvatel.

Správní území ORP Čáslav

Správní území ORP Čáslav má celkem 37 obcí s 25,6 tis. obyvateli. Patří počtem obcí mezi středně velká území ORP ve Středočeském kraji. Obyvatelé města Čáslav tvoří 40 % všech obyvatel ORP. 70 % obcí jsou malé obce do 500 obyvatel. Počet obcí dle velikostních skupin ukazuje tabulka 45.

Tabulka 45: Obce dle velikostních skupin v ORP Čáslav (2019)

Vel. sk.	obce	obyvatelé
do 200	13	1504
200-499	13	4342
500-999	8	5190
1000-1999	1	1338
2000-4999	1	2952
10000-19999	1	10326
celkem	37	25652

Zdroj: ČSÚ

Správní území ORP Kutná Hora

ORP Kutná Hora sousedí s ORP Čáslav. Vzhledem k umístění klíčových zařízení pro nakládání s odpady a nutných investic do OH je logické propojení obou území. Město Kutná Hora a Čáslav vlastní společně firmu MVE, které zajišťuje nakládání s odpady v Kutné Hoře.

Území ORP Kutná Hora patří co do počtu obcí a obyvatel ke středně velkým ORP Středočeského kraje. Celkem je v ORP 51 obcí (49,8 tis. obyvatel). Obyvatelé města Kutná Hora tvoří (podobně jako v ORP Čáslav) více než 41 % obyvatel celého území ORP.

Tabulka 46: Obce dle velikostních skupin v ORP Kutná Hora (2019)

Vel. sk.	obce	obyv
do 200	15	1914
200-499	16	5152
500-999	12	8273
1000-1999	5	5923
2000-4999	2	7876
20000-49000	1	20580
celkem	51	49718

Zdroj: ČSÚ

13. Stav OH v území

Hodnocení stavu OH je zaměřeno především na obce Mikroregionu, OH ostatních obcí je řešeno pouze v rámci celkové situace ve správním území ORP. Výchozím datovým zdrojem je krajská databáze o odpadech (z evidence odpadů v ISOH), dále pak odborné materiály, které byly prezentovány na seminářích pro obce pořádaných Středočeským krajem, konferenci v Čáslavi v r. 2019 a další odborné dokumenty.

Pro zhodnocení Mikroregionu jsou u některých obcí (na základě jejich souhlasu) použity údaje o obcích ze systému EKO-KOM. Dále byl použit pro obce Mikroregionu dotazník, který byl obcím rozeslán elektronicky k vyplnění. Dotazník je přílohou č. 2 ke studii. Dotazník nebo podklady pro jeho vyplnění zaslalo 13 obcí z Mikroregionu.

13.1 Území ORP Čáslav a ORP Kutná Hora

Produkce komunálních odpadů z obcí (včetně obalových odpadů v tříděném sběru) v obou územích ORP představuje 31,12 tis. t. což je cca 6,5 % z celkové produkce odpadů z obcí ve Středočeském kraji. Porovnání celkové i měrné produkce komunálních odpadů a jejich hlavních skupin ukazuje tabulka 47. Měrná produkce KO v kg/obyvatel je v obou ORP výrazně vyšší, než je průměr obcí Středočeského kraje. Je to způsobeno zejména vysokou produkcí SKO. Vyšší je také produkce odděleně sbíraných bioodpadů.

Tabulka 47: produkce KO a jeho hlavních složek v ORP Čáslav, Kutná Hora a ve Středočeském kraji (r. 2018)

	ORP Čáslav		ORP Kutná Hora		Středočeský kraj	
Počet obcí/obyvatel	37	25 652	51	49 718	1 144	1 369 332
produkce	t/rok	kg/ob	t/rok	kg/ob	t/rok	kg/ob
KO (sk. 20)	11 604,6	452,4	22 732,6	457,2	513 443,5	375,0
KO včetně obalů (sk. 20 + 1501)	11 630,4	453,4	23 489,8	472,5	539 967,9	394,3
využitelné složky	1 155,8	45,1	2 472,6	49,7	72 756,2	53,1
Z toho papír	299,5	11,7	739,2	14,9	22 932,7	16,7
plast	417,1	16,3	885,5	17,8	22 818,8	16,7
sklo	337,9	13,2	730,7	14,7	17 990,1	13,1
kov	9,8	0,4	16,3	0,3	1 425,1	1,0
bioodpad	3 364,5	131,2	4 480,8	90,1	108 716,9	79,4
SKO	6 326,2	246,6	14 712,7	295,9	300 476,0	219,4
objemný odpad	617,1	24,1	1 586,2	31,9	48 457,0	35,4

Zdroj: krajská databáze o odpadech

Produkce využitelných, resp. recyklovatelných složek, do kterých patří papír, plast, sklo, kovy, nápojové kartony (kompozitní obaly), textil a oděvy, dřevo, je v obou ORP nižší, než je průměr Středočeského kraje. Srovnatelná je produkce plastů a skla.

V případě užší spolupráce obcí z obou ORP se jedná o segment trhu s cca 23 tis. t energeticky využitelných KO (SKO, objemný odpad), 2,3 tis. t papíru a plastů, 1 tis. t sklo a 7,8 tis. t bioodpadů. To je důležité z hlediska využitelnosti a ekonomické udržitelnosti

jednotlivých zařízení pro nakládání s odpady (překládací stanice pro energeticky využitelné odpady, kompostárna, dotřídňovací linka pro papír, plast, prodej druhotných surovin). Je potřeba ale upozornit, že celková produkce KO a využitelných složek v regionu je vyšší cca o 25-30 %, tj. o odpady produkované ostatními původci

Překládací stanice, která byla navržena v Kutné Hoře ve studii Středočeského kraje (r. 2014) jako spádová pro obce min. ORP Kutná Hora a ORP Čáslav, měla mít kapacitu cca 40 tis. ročně pro přepravu odpadů do ZEVO (pro 102 obcí).

V obou územích převládá skládkování odpadů nad jejich využitím. Podíly skládkovaných a využitých KO ukazuje tabulka

Tabulka 48: Způsoby nakládání s KO z obcí (r. 2018)

Způsob nakládání	ORP Čáslav		ORP Kutná Hora		Středočeský kraj	
	celkem	kg/ob	celkem	kg/ob	celkem	kg/ob
využití	4520,3	176,2	6953,4	139,9	181473,0	132,5
v %	38,9%		29,6%		33,6%	
skládkování	7110,1	277,2	16536,3	332,6	358494,9	261,8
v %	61,1%		70,4%		66,4%	

Zdroj: krajská databáze o odpadech

V obcích ORP Čáslav je vyšší podíl materiálově využitých odpadů a to zejména díky vyšší produkci bioodpadů, které by se měly zpracovat kompostováním. Míra využití KO (resp. jeho třídění) dosahuje kolem 40 %. Nicméně pro dosažení cíle na třídění KO, který je navržen v novém zákoně o odpadech (60 % v r. 2025) to je nedostačující. Daleko hůře jsou na tom obce z ORP Kutná Hora, kde se míra využití KO pohybuje pod 30 % (zásadní podíl na tom má ale produkce KO z města Kutná Hora).

Porovnání výkonů tříděného sběru recyklovatelných složek KO a produkce SKO v kg/obyvatel/rok v jednotlivých ORP Středočeského kraje ukazuje tabulka 49. Údaje pocházejí z hlášení obcí do systému EKO-KOM, mohou se lišit od údajů v ISOH (odpady ze z výkupu a škol).

Tabulka 49: Výkon tříděného sběru v územích ORP Středočeského kraj, produkce SKO v kg/obyvatel/rok (r. 2018)

SO ORP	Papír	Plast	Sklo	NK	Kov	Celkem	SKO
Benešov	19	21,6	19,6	0,4	5,7	66,3	176,2
Beroun	23,4	15,2	13,3	0,1	22,1	74,1	211,6
Brandýs n. L. – St. Boleslav	21,5	17,6	13,8	0,6	1,1	54,6	212
Čáslav	15,8	16,4	13,2	0,8	1,1	47,3	222,7
Černošice	26,9	21,8	18,5	0,6	5	72,8	223,5
Český Brod	23,1	21,5	17,1	0,5	2,2	64,4	247,6
Dobříš	24,8	12,3	17,2	0,7	18,7	73,7	213
Hořovice	18,8	24	10,5	0,2	0,6	54,1	241,8
Kladno	21,8	14,6	10	0,2	1,2	47,8	189,6
Kolín	16,8	17,8	11,1	0,3	3,9	49,9	223,6
Kralupy nad Vltavou	23,5	16,8	13,2	0,6	11,5	65,6	200,1

Kutná Hora	16,2	18	14,8	0,8	6,4	56,2	290,9
Lysá nad Labem	19,8	14,4	10,2	0,7	2	47,1	191,8
Mělník	20,3	15,4	12,6	0,3	13,9	62,5	244,5
Mladá Boleslav	17,5	14,7	13,5	0,7	2	48,4	226,2
Mnichovo Hradiště	17	14,2	14,3	0,5	2,7	48,7	211,7
Neratovice	17,1	13,8	11,7	0,7	4,4	47,7	256,2
Nymburk	17,4	17,3	12	0,4	2,5	49,6	246,2
Poděbrady	18,4	17,8	13,7	0,1	2,5	52,5	235,6
Příbram	19,3	13,8	13,7	0,4	9,9	57,1	205,7
Rakovník	15,6	17,4	15	0,4	1,9	50,3	224,2
Říčany	25,7	23,7	16,9	0,7	1,6	68,6	197,1
Sedlčany	20,7	20,5	21,6	0,8	6,5	70,1	244,9
Slaný	19	15	13,2	0,2	4,5	51,9	219
Vlašim	13,1	9,5	15,2	0,8	13,1	51,7	271,8
Votice	13,6	14,3	14,8	0,6	1,8	45,1	280,9
Středočeský kraj	20,3	17,3	14,2	0,5	5,2	57,5	219,4

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

I z této tabulky je zřejmé, že ORP Čáslav patří mezi nejhorší ORP v kraji a to díky nižšímu výkonu tříděného sběru a vyšší produkci SKO. ORP Kutná Hora má nejvyšší měrnou produkci SKO v kraji.

V obou územích působí především velké privátní firmy AVE CZ Odpadové hospodářství a FCC Česká republika. Město Kutná Hora využívá služeb firmy MVE, která je spoluvlastněná městem Čáslav. Na území ORP Čáslav je skládka firmy AVE, na území ORP Kutná Hora skládka firmy FCC.

13.2 Mikroregion Čáslavsko

Pro charakteristiku území byly použity údaje se systému EKO.-KOM (produkce tříděného sběru, SKO), města Čáslavi a dotazníků obcí. Některé údaje byly dopočteny vzhledem k absenci dat z některých obcí a to na základě údajů z ORP. Pro zjednodušení byly vzaty průměrné údaje za ORP Čáslav (i pro 2 obce z ORP Kutná Hora).

Jedná se jen o základní vyhodnocení celého Mikroregionu, které vede k obecnějším závěrům, které jsou ale pro rozhodování o možnostech spolupráce obcí Mikroregionu v OH dostatečné. Pro bližší analýzu jednotlivých obcí by bylo nutné provést podrobné místní šetření v obcích, což ale nebylo účelem předkládané studie zadané městem Čáslav.

Produkce KO (včetně obalových odpadů podsk. 1501) byla dopočtena pro obce, které neposkytly údaje v dotazníku. Odhad produkce KO je uveden v tabulce 50.

Tabulka 50: Odhad produkce KO (včetně obal. odpadů 1501) v Mikroregionu Čáslavsko (r. 2018)

produkce KO+1501	obyvatel	t	kg/ob
město Čáslav	10 359	3 584,0	346,0

městys Bílé Podolí	623	574,7	922,5
obec Horky	405	177,6	438,6
obec Hostovlice	250	129,9	519,6
obec Starkoč	133	88,0	661,4
obec Šebestěnice	90	54,8	608,9
Obec Třebešice	280	95,5	341,2
Obec Tupadly*	663	396,2	597,6
Obec Vlkanec	611	382,9	626,6
Obec Vrdy	2 952	1 311,7	444,3
Obec Žáky	355	209,7	590,8
Obec Žleby	1 338	647,8	484,2
celkem	18 059	7 652,8	423,8
ostatní obce	5 022	2 620,2	523,8
celkem mikroregion	23 081	10 273,0	445,1

*údaj za r. 2019

Zdroj: dotazníky obcí, krajská databáze o odpadech

Produkce KO se pohybuje kolem 10,27 tis. t /rok, tj. cca 445 kg/obyvatel. Produkce v Mikroregionu představuje 88 % z celkové produkce komunálních odpadů v území ORP Čáslav. U jednotlivých obcí jsou velké rozdíly, které jsou způsobeny zejména rozdílnou produkcí SKO a především odděleně sbíraných a evidovaných bioodpadů (viz dále).

13.2.1 Tříděný sběr využitelných složek

V tabulkách 51 a 52 je přehled výkonů tříděného sběru recyklovatelných odpadů a rovněž tak produkce SKO a to jak v absolutních hodnotách, tak jako měrná produkce v kg/obyvatel pro srovnání jednotlivých obcí. Produkce vyříděných složek KO, které je možné dále recyklovat, byla v Mikroregionu v r. 2018 kolem 1,05 tis. t, tj. cca 45,7 kg/obyvatel. Ve srovnání se Středočeským krajem je to výkon o cca 11,8 kg/obyvatel nižší.

Tabulka 51: Produkce tříděného sběru složek KO a SKO v t/rok (r. 2018)

Obec	Počet obyvatel	Papír	Plast	Sklo	NK	Kov	TS celkem
město Čáslav	10 359	195,8	119,7	101,3	10,6	2,8	430,2
Městys Bílé Podolí	623	13,3	16,8	11,3	0,0	0,0	41,5
Městys Žehušice	789	19,5	16,8	17,9	1,9	0,6	56,8
Obec Bratčice	376	2,7	6,7	2,9	0,0	0,0	12,4
Obec Horky	405	8,7	8,8	4,6	0,5	1,0	23,7
Obec Hostovlice	250	1,1	2,7	1,5	0,0	0,0	5,3
Obec Hraběšín	107	1,0	3,6	1,5	0,3	0,0	6,4
Obec Kluky	504	10,9	12,5	7,8	0,3	0,0	31,4
Obec Krchleby	393	9,9	8,8	3,8	0,0	0,4	22,8
Obec Miskovice	1 077	12,7	21,4	13,8	1,5	0,0	49,4
Obec Močovice	400	11,1	5,7	9,3	0,5	0,0	26,5
Obec Semtěš	265	5,1	7,9	3,1	0,5	0,2	16,9
Obec Souňov	139	0,6	3,4	1,6	0,0	0,0	5,6

Optimalizace odpadového hospodářství města Čáslav

Obec Starkoč	133	2,7	3,6	1,6	0,1	0,0	7,9
Obec Šebestěnice	90	0,5	0,8	1,5	0,3	0,0	3,2
Obec Třebešice	280	3,3	4,6	3,1	0,0	0,0	11,1
Obec Třebonín	130	0,5	1,2	1,6	0,0	0,0	3,3
Obec Tupadly	663	11,4	13,7	15,9	0,0	0,0	40,9
Obec Vidice	235	2,2	8,2	5,4	0,4	0,0	16,2
Obec Vinaře	246	2,4	5,1	3,6	0,5	0,8	12,4
Obec Vlkanec	611	6,7	13,4	12,0	0,8	0,0	32,9
Obec Vrdy	2 952	24,6	50,1	40,6	0,8	3,4	119,5
Obec Žáky	355	4,5	5,3	4,6	0,0	0,2	14,6
Obec Žleby	1 338	12,7	21,7	14,3	0,3	0,0	49,0
celkem	22 720,0	363,7	362,7	284,7	19,3	9,5	1 039,8
<i>dopočet 3 obce</i>	341	3,0	7,2	4,4	0,3	0,0	15,0
celkem Mikroregion	23 061,0	366,7	369,9	289,1	19,6	9,5	1 054,8

Zdroj: EKO-KOM, a.s., vlastní dopočet

Tabulka 52: Produkce tříděného sběru složek KO a SKO v t/rok (r. 2018)

Obec	Počet obyvatel	Papír	Plast	Sklo	NK	Kov	TS celkem
město Čáslav	10 359	18,9	11,6	9,8	1,0	0,3	41,5
Městys Bílé Podolí	623	21,3	26,8	18,1	0,0	0,0	66,2
Městys Žehušice	789	25,2	21,8	23,2	2,4	0,8	73,4
Obec Bratčice	376	7,1	17,7	7,7	0,0	0,0	32,5
Obec Horky	405	21,0	21,4	11,2	1,3	2,5	57,4
Obec Hostovlice	250	4,3	11,1	6,2	0,0	0,0	21,6
Obec Hraběšín	107	9,2	32,8	13,2	2,4	0,0	57,6
Obec Kluky	504	22,2	25,4	15,9	0,5	0,0	64,0
Obec Krchleby	393	24,3	21,6	9,5	0,0	1,0	56,4
Obec Miskovice	1 077	11,7	19,8	12,8	1,4	0,0	45,8
Obec Močovice	400	29,2	14,9	24,4	1,4	0,0	70,0
Obec Semtěš	265	19,2	29,9	11,7	2,0	0,9	63,6
Obec Souňov	139	4,3	24,8	11,4	0,0	0,0	40,5
Obec Starkoč	133	19,6	26,3	12,0	0,5	0,0	58,5
Obec Šebestěnice	90	6,1	9,0	17,0	3,0	0,0	35,0
Obec Třebešice	280	11,7	16,2	10,9	0,0	0,0	38,7
Obec Třebonín	130	3,7	8,7	11,9	0,0	0,0	24,3
Obec Tupadly*	663	17,9	21,6	25,1	0,0	0,0	64,6
Obec Vidice	235	9,6	35,1	23,2	1,6	0,0	69,4
Obec Vinaře	246	9,5	20,6	14,4	2,2	3,3	49,9
Obec Vlkanec	611	10,8	21,8	19,4	1,3	0,0	53,4
Obec Vrdy	2 952	8,4	17,2	13,9	0,3	1,1	41,0
Obec Žáky	355	12,9	15,2	13,2	0,0	0,6	41,9
Obec Žleby	1 338	9,7	16,5	10,9	0,2	0,0	37,3
celkem	22 720	16,0	16,0	12,5	0,8	0,4	44,8
<i>dopočet 3 obce</i>	341	8,8	21,0	13,0	1,0	0,0	43,9

celkem Mikroregion	23 061	15,9	16,0	12,5	0,9	0,4	45,7
Středočeský kraj		20,3	17,3	14,2	0,5	5,2	57,5

Zdroj: EKO-KOM, a.s., vlastní dopočet

Výkon tříděného sběru v jednotlivých obcích Mikroregionu je rozdílný. Nejslabší výkony jsou ve sběru papíru, kde se celkově Mikroregion pohybuje o více než 4 kg/obyvatel pod průměrem Středočeského kraje a 14 obcí je pod průměrem sběru v mikroregionu. V menších obcích může být nižší výkon spojený i se spalováním papíru v lokálních topeništích. Podobně slabý je také výkon ve sběru skla – 11 obcí včetně města Čáslav je pod průměrem sběru v Mikroregionu. Výrazně lepší je výkon sběru plastů, kde se u nadpoloviční většiny obcí pohybuje nad průměrem kraje, slabé výkony má město Čáslav a dalších cca 5 obcí.

Nápojový karton je sbírán podle výkazů EKO-KOM v 15 obcích Mikroregionu. Sběr kovů vykazuje pouze 8 obcí. Sběr kovových odpadů je celkově na velmi nízké úrovni.

Oproti průměru Mikroregionu má 10 obcí (včetně města Čáslav) podprůměrnou výtěžnost tříděného sběru a celkem 15 obcí (včetně Čáslavi) je pod průměrem Středočeského kraje. Výkony jsou barevně rozlišeny v tabulce 52.

Jediným způsobem sběru využitelných složek KO v Mikroregionu je nádobový sběr. Není používán ani pytlový sběr, využitelné složky nejsou sbírány ani ve sběrných dvorech (vyjma Čáslavi). Na území Mikroregionu jsou pouze 2 sběrné dvory (dle §14 zákona o odpadech) v Čáslavi, přičemž sběrný dvůr firmy Recycling kovové odpady je využíván obcí Chotusice. Jeden sběrný dvůr (spíše zřejmě sběrné místo) je také evidován v obci Žehušice.

Obce včetně města Čáslav nemají zapojené výkupny. Výkupny jsou provozovány na území města Čáslav a v obcích Kluky a Žleby. Právě papír a kovové odpady sbírané ve výkupnách mohou přitom „vylepšit“ množství využitých KO v obcích.

Vybavenost obcí Mikroregionu sběrnými nádobami ukazuje tabulka 53. Jedná se ovšem o údaje za rok 2018, které byly poskytnuty ze systému EKO-KOM za obce, které poskytly souhlas v údajích.

Tabulka 53: Stav sběrných nádob na tříděný odpad v Mikroregionu (r. 2018)

Obec	Počet obyvatel	Papír	Plast	Sklo	NK	Kov	počet míst	hustota sběrné sítě	výtěžnost pa+pl+sk	výtěžnost celkem
město Čáslav	10 359	74	67	50	29	2	64	163	40,2	41,5
Městys Bílé Podolí	623	7	12	7	0	0	9	72	66,2	66,2
Městys Žehušice	789	9	12	9	7	2	10	79	70,2	73,4
Obec Bratčice	376	3	5	2	0	0	3	113	32,5	32,5
Obec Horky	405	5	7	3	2	0	5	81	53,6	57,4
Obec Hostovlice	250	1	2	1	0	0	1	188	21,6	21,6
Obec Hraběšín	107	1	4	1	1	0	2	54	55,2	57,6
Obec Kluky	504	7	11	6	1	0	8	63	63,5	64,0
Obec Krchleby	393	6	7	4	0	2	6	69	55,4	56,4
Obec Miskovice	1 077	12	21	16	10	0	16	66	44,4	45,8
Obec Močovice	400	5	5	3	2	0	4	92	68,6	70,0
Obec Semtěš	265	3	160	2	0	1	55	5	60,8	63,6
Obec Souňov	139	1	3	1	0	0	2	83	40,5	40,5

Obec Staroč	133	2	3	1	2	1	2	67	57,9	58,5
Obec Šebestěnice	90	1	1	1	1	0	1	90	32,1	35,0
Obec Třebešice	280	3	5	2	0	0	3	84	38,7	38,7
Obec Třebonín	130	1	1	1	0	0	1	130	24,3	24,3
Obec Tupadly	663	10	10	10	0	0	10	66	64,6	64,6
Obec Vidice	235	2	8	5	2	0	5	47	67,8	69,4
Obec Vinaře	246	3	4	2	2	4	3	82	44,5	49,9
Obec Vlkanec	611	6	11	4	3	0	7	87	52,1	53,4
Obec Vrdy	2 952	18	38	12	3	0	23	130	39,6	41,0
Obec Žáky	355	4	6	3	0	2	4	82	41,4	41,9
Obec Žleby	1 338	14	18	8	1	1	13	100	37,0	37,3
Mikroregion	2 2720	198	421	154	66	15			41,5	44,5

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

Dobrá vybavenost obce pro tříděný sběr je základním předpokladem, aby obyvatelé odpady třídili. Dostupnost sběrné sítě je založena především na donáškové vzdálenosti (čím menší, tím je síť lépe využívána) a vhodném počtu a objemu zvolených nádob. Jednoduše lze říci, že je vhodnější umístit v obci větší počet sběrných míst s nádobami na základní tříděné komodity (nejlépe 3-4 nádoby na každém místě), než menší počet míst s větším počtem nádob (2-3 nádoby pro každou komoditu). Sběrné místo (stanoviště) totiž využívají jen obyvatelé v dostupné vzdálenosti bez ohledu na to, kolik nádob je na stanovišti umístěno.

Pro porovnání vybavenosti nádobami se používá ukazatel hustoty sběrné sítě. S celkového součtu nádob na papír, plast a sklo směsné děleného 3 se stanoví počet tzv. průměrných sběrných míst. Podílem počtu obyvatel a sběrných míst se určí počet obyvatel na průměrné sběrné místo. V tabulce 53 jsou žlutě vyznačeny obce s nízkým výkonem tříděného sběru KO. Ve sloupci hustota sběrné sítě jsou červeně označeny hodnoty, které jsou nejhorší, vybavenost obcí je tedy nedostatečná.

Průměr hustoty sběrné sítě byl ve Středočeském kraji 110 obyvatel/sběrné místo (r. 2018). Je potřeba si uvědomit, že hodnoty hustoty sběrné sítě jsou vyšší v případě větších měst (vysoký podíl obyvatel v bytových domech, menší možnosti umístění sběrných nádob), u obcí s menším počtem obyvatel a převahou zástavby rodinnými domky jsou hodnoty hustoty sběrné sítě nižší. Průměrné hodnoty v ČR ve velikostních skupinách obcí (r. 2017) ukazuje tabulka 54, v současné době jsou hodnoty ještě nižší vzhledem k dalšímu zahušťování sběrné sítě v obcích ČR.

Tabulka 54: Hustota sběrné sítě na tříděný sběr KO v obcích ČR (2017)

Velikostní skupina	Obyvatel/ sběrné místo
<500	57
501-1 000	68
1 001-2 000	71
2 001-5 000	82
5 001-10 000	92
10 001-20 000	137

Zdroj: IURMO

V tabulce 55 je uvedeno porovnání vybavenosti nádobami (obyvatel/nádoba) a výtěžnosti tříděného sběru papíru a plastů (v kg/obyvatel/rok).

Tabulka 55: Vybavenost pro tříděný sběr papíru a plastů v obcích Mikroregionu (2018)

název	Počet obyvatel	papír			plast		
		Ks nádob	Ob./nád.	Kg/ob.	Ks nádob	Ob./nád.	Kg/ob.
město Čáslav	10 359	67	155	18,9	74	140	11,6
Městys Bílé Podolí	623	7	89	21,3	12	52	26,8
Městys Žehušice	789	9	88	25,2	12	66	21,8
Obec Bratčice	376	3	125	7,1	5	75	17,7
Obec Horky	405	5	81	21,0	7	58	21,4
Obec Hostovlice	250	1	250	4,3	2	125	11,1
Obec Hraběšín	107	1	107	9,2	4	27	32,8
Obec Kluky	504	7	72	22,2	11	46	25,4
Obec Krchleby	393	6	66	24,3	7	56	21,6
Obec Miskovice	1 077	12	90	11,7	21	51	19,8
Obec Močovice	400	5	80	29,2	5	80	14,9
Obec Semtěš	265	3	88	19,2	160	2	29,9
Obec Souňov	139	1	139	4,3	3	46	24,8
Obec Staroč	133	2	67	19,6	3	44	26,3
Obec Šebestěnice	90	1	90	6,1	1	90	9,0
Obec Třebešice	280	3	93	11,7	5	56	16,2
Obec Třebonín	130	1	130	3,7	1	130	8,7
Obec Tupadly	663	10	66	17,9	10	66	21,6
Obec Vidice	235	2	118	9,6	8	29	35,1
Obec Vinaře	246	3	82	9,5	4	62	20,6
Obec Vlkaneč	611	6	102	10,8	11	56	21,8
Obec Vrdy	2 952	18	164	8,4	38	78	17,2
Obec Žáky	355	4	89	12,9	6	59	15,2
Obec Žleby	1 338	14	96	9,7	18	74	16,5

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

Obce vyznačené zeleně mají vysokou výtěžnost sběru dané komodity, naopak nejhorší hodnoty jsou vyznačeny červeně. Stejně tak jsou vyznačeny obce s nedostatečným počtem nádob na sběr komodity. Z uvedených tabulek 53 a 55 je zřejmé, že obce s vyšším výkonem tříděného sběru mají lépe dostupnou sběrnou síť pro svoje obyvatele, tedy více sběrných míst a kratší donáškové vzdálenosti.

Specifickou obcí je Semtěž, která má umístěné nádoby na sběr plastů ke všem rodinným domkům (/jedná se o tzv. individuální sběr, door to door). Výkon sběru plastů v obci patří k nejvyšším v Mikroregionu. Nicméně vysokého výkonu je dosahováno i v obcích, které takový způsob sběru nepoužívají.

Obecně lze říci, že úspěšnost systému třídění KO závisí na dostupnosti sběrné sítě a dobré komunikaci s obyvatelstvem, které se pak aktivně na třídění odpadů podílí. Doporučení jsou uvedena v kap. 14.

Lze předpokládat, že většina vytríděných odpadů je odvezena na dotřídovací linku firmy AVE CZ do Čáslavi, kde je odpad dále upraven a předán k využití.

13.2.2 Produkce SKO

Směsný komunální odpad je hlavní složkou produkovaných komunálních odpadů. V obcích Mikroregionu ho odhadem vzniká kolem 5,3 tis. t, tj. cca 231 kg/obyvatel. Produkce SKO je uvedena v tabulce 56. SKO tvoří cca 52 % všech produkovaných KO v Mikroregionu a představuje 84 % veškerého SKO v území ORP Čáslav. Pro srovnání – průměrná produkce SKO byla ve Středočeském kraji 219,4 kg/obyvatel. Produkce v Mikroregionu je vyšší.

Tabulka 56: Produkce SKO v Mikroregionu (2018)

Obec	Počet obyvatel	t	kg/obyv.
město Čáslav	10 359	2 109,7	203,7
Městys Bílé Podolí	623	196,1	312,7
Městys Žehušice	789	177,4	229,6
Obec Bratčice	376	86,9	228,6
Obec Horky	405	82,5	200,2
Obec Hostovlice	250	61,2	247,8
Obec Hraběšín	107	40,4	363,9
Obec Kluky	504	134,0	272,8
Obec Krchleby	393	90,1	222,4
Obec Miskovice	1 077	285,7	264,8
Obec Močovice	400	138,9	366,5
Obec Semtěš	265	71,1	268,3
Obec Souňov	139	46,9	342,5
Obec Starkoč	133	33,8	250,1
Obec Šebestěnice	90	16,2	180,2
Obec Třebešice	280	69,6	242,4
Obec Třebonín	130	42,6	315,9
Obec Tupadly	663	130,5	205,9
Obec Vidice	235	58,9	252,8
Obec Vinaře	246	80,1	321,6
Obec Vlkaněč	611	149,5	242,2
Obec Vrdy	2 952	577,0	198,0
Obec Žáky	355	94,2	270,7
Obec Žleby	1 338	448,7	341,2
<i>celkem</i>	<i>22 720,0</i>	<i>5 221,9</i>	<i>229,8</i>
<i>dopočet 3 obce</i>	<i>341</i>	<i>102,4</i>	<i>300,4</i>
celkem Mikroregion	23 061,0	5 324,4	230,9

Zdroj: EKO-KOM, vlastní dopočet

Evidovaná produkce SKO je min. v polovině obcí Mikroregionu neúměrně vysoká. Může to být částečně způsobeno vyšším počtem rekreatantů a chatařů, kteří v některých obcích pobývají delší část roku a produkují SKO (měrná produkce v kg/obyvatel se stanovuje na

trvale bydlicího obyvatele). Další možností může být špatně nastavený systém sběru SKO, kdy občané nemají limitované počty a objemy nádob na SKO. Důvodem může být i nesprávně vedená evidence odpadů a přepočítání svážených odpadů z více obcí na jednotlivé obce. Skutečně produkované množství odpadů lze zjistit vážením (při vjezdu a odjezdu svozového auta v obci, nebo vážením nádob, nebo kontrolou naplněnosti a počtu svážených nádob při jednotlivých svozech).

Veškerý SKO je skládkován převážně na skládce AVE CZ v Čáslavi.

13.2.3 Produkce bioodpadů a objemných odpadů

Produkce objemných odpadů a bioodpadů je uvedena u konkrétních obcí, které vyplnily dotazník. Celková produkce za Mikroregion je dopočtena. Produkce obou druhů odpadů je uvedena v tabulce 57.

Tabulka 57: Produkce bioodpadů a objemných odpadů v obcích Mikroregionu (2018)

Název	Počet obyvatel	objemný odpad		bioodpad	
		t	kg/ob	t	kg/ob
město Čáslav	10359	158,3	15,3	789,4	76,2
městys Bílé Podolí	623	26,6	42,7	294,0	471,9
obec Horky	405	5,1	12,6	56,1	138,4
obec Hostovice	250	15,3	61,3	43,0	172,0
obec Kluky	504	3,5	7,0	102,1	202,5
obec Semtěž	265	7,7	28,9	16,7	63,0
obec Starkoč	133	3,1	23,3	37,6	282,9
obec Šebestěnice	90	3,7	40,9	30,4	337,6
Obec Třebešice	280	8,1	28,8	28,2*	100,7
Obec Tupadly*	663	21,6	32,6	185,5	279,9
Obec Vlkanec	611	5,3	8,7	163,1	266,9
Obec Vrdy	2952	48,7	16,5	491,0	166,3
Obec Žáky	355	12,3	34,8	77,4	218,0
Obec Žleby	1338	62,7	46,8	52,0	38,9
<i>celkem</i>	<i>18828</i>	<i>381,98</i>	<i>20,3</i>	<i>2366,422</i>	<i>125,7</i>
<i>ostatní obce</i>	<i>4253</i>	<i>146,5</i>	<i>34,5</i>	<i>622,1</i>	<i>146,3</i>
celkem mikroregion	23081	528,51	22,9	2988,5	129,5

*údaj za r. 2019

Zdroj: dotazníky obcí, krajská databáze o odpadech, dopočet

Produkce objemných odpadů se pohybuje v obcích Mikroregionu obdobně jako v obcích Středočeského kraje, průměr kraje je 35,4 kg/obyvatel. Objemné odpady se většinou skládkují.

Průměrná produkce bioodpadů v Mikroregionu je výrazně vyšší, než je průměr obcí Středočeského kraje (79,4 kg/obyvatel). Vzhledem k chybějícím podrobným informacím o způsobech sběru bioodpadů se lze domnívat, že jde z části o sběr bioodpadů z domácností a z velké části o bioodpady z péče o veřejnou zeleň. Vykazovaná produkce bioodpadů je

v části obcí vyšší, než je jejich produkce SKO anebo zbytku KO. Otázkou je, nakolik jsou uváděné údaje věrohodné a nakolik představují skutečně bioodpady od občanů.

Lze předpokládat, že většina odděleně sbíraných bioodpadů je zpracována kompostováním. Kompostárny (de §14 zákona o odpadech) jsou na území Mikroregionu provozovány v Čáslavi (AVE CZ), v Bílém Podolí (Eurodalio) a malé zařízení (§33b) v Hostovlicích (Petr Miláček).

13.2.4 Míra třídění/využití KO

Pro potřeby posouzení plnění budoucích cílů pro třídění (a recyklaci) KO byla odhadnuta míra třídění (využití) KO v Mikroregionu. U obcí, které vyplnily dostatečně dotazník, byla stanovena orientační míra využití KO. Skutečné množství využitých KO bude o něco vyšší (odpady textilu, dřeva). Odhad je proveden v tabulce 58.

Tabulka 58: Odhad míry třídění (využití) KO v Mikroregionu (2018)

název	Počet obyvatel	KO (vč. 1501)	Recykl. KO	bioodpady	celkem využitelné	Využití
		t	t	t	t	%
město Čáslav	10359	3584,0	430,2	789,4	1 219,6	34,0%
městys Bílé Podolí	623	574,7	41,5	294,0	335,5	58,4%
obec Horky	405	177,6	23,7	56,1	79,7	44,9%
obec Hostovlice	250	129,9	5,3	43,0	48,3	37,2%
obec Starkoč	133	88,0	7,9	37,6	45,5	51,7%
obec Šebestěnice	90	54,8	3,2	30,4	33,5	61,2%
Třebešice	280	95,5	11,1	28,2*	39,3	41,2%
Tupadly	663	396,2	40,9	185,5*	226,5	57,2%
Vlkaneč	611	382,9	32,9	163,1	196,0	51,2%
Vrdy	2952	1311,7	119,5	491,0	610,5	46,5%
Žáky	355	209,7	14,6	77,4	92,0	43,9%
Žleby	1338	647,8	49,0	52,0	101,0	15,6%
celkem	18059	7652,8	779,8	2247,7	3 027,4	39,6%
ostatní obce	5022	2620,2	275,0	740,8	1 015,8	38,8%
celkem mikroregion	23081	10273,0	1 054,8	2988,5	4 043,3	39,4%

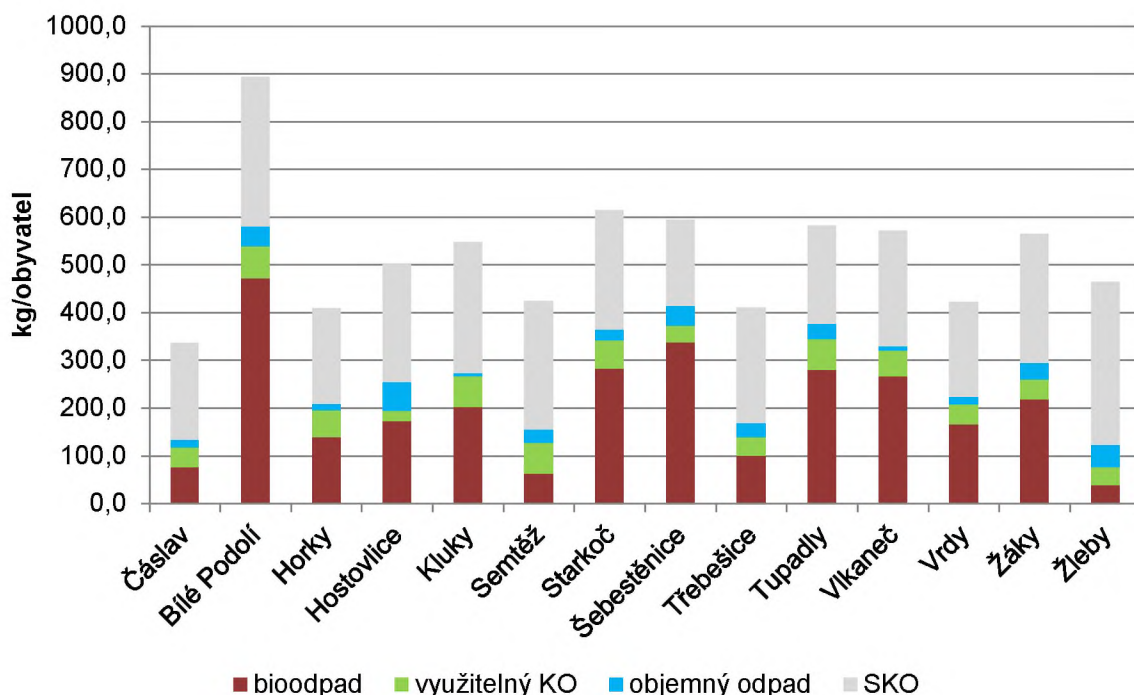
*údaj za r. 2019

Zdroj: dotazníky obcí, krajská databáze o odpadech, dopočet

Celková míra třídění využitelných KO včetně bioodpadů (míra využití KO) se pohybuje kolem 39,4 %, což je více, než je míra třídění v ORP Čáslav (38,9 %) a ve Středočeském kraji (33,6 %). Je to dáno především vysokým podílem odděleně sbíraných a zřejmě využívaných bioodpadů. Přesto musí obce v Mikroregionu systém třídění zlepšit a zefektivnit, protože cíl na třídění KO je pro r. 2025 stanoven v návrhu nového zákona o odpadech na 60 % z celkové produkce KO. Zatím ale není jasné, jakým způsobem se bude míra třídění KO vypočítávat.

Porovnání produkce hlavních skupin využitelných KO (papír, plast, sklo, kov, NK, bioodpad) a skupin skládkovaných odpadů (SKO, objemný odpad) ve vybraných obcích Mikroregionu je ukázáno na grafu 3.

Graf 3: Měrná produkce využitelných a skládkovaných složek KO ve vybraných obcích Mikroregionu (2018)

Zdroj: dotazníky obcí

13.3 Náklady na odpadové hospodářství

Zdrojem údajů o nákladech na odpadové hospodářství obcí v regionu jsou údaje za systému EKO-KOM (roční dotazníky obcí), dále z dotazníků jednotlivých obcí. Ke srovnání jsou u některých ukazatelů použity údaje za ČR, kraje a velikostní skupiny obcí v ČR, případně i území ORP.

Náklady středočeských obcí na OH patří k nejvyšším v ČR. Celkové náklady jsou tvořeny součtem všech nákladů pro všechny skupiny odpadů a služby, které obec v OH zajišťuje. Nejčastěji jsou to náklady na SKO, tříděný sběr využitelných složek, objemné odpady, nebezpečné odpady, bioodpady, provoz sběrného dvora apod. Náklady obcí v jednotlivých krajích ČR a ve velikostních skupinách ukazují následující tabulky 59 a 60.

Tabulka 59: Náklady na OH obcí v Kč/obyvatel dle krajů (2018)

kraj	Kč/obyv.
Hlavní město Praha	1113
Jihočeský kraj	1051
Jihomoravský kraj	820
Karlovarský kraj	1115

Královéhradecký kraj	870
Liberecký kraj	1040
Moravskoslezský kraj	882
Olomoucký kraj	843
Pardubický kraj	864
Plzeňský kraj	964
Středočeský kraj	1189
Ústecký kraj	1062
Vysočina	901
Zlínský kraj	831
ČR	978

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

U velikostních skupin jsou uvedeny pouze takové, které se vyskytují v území ORP Čáslav.

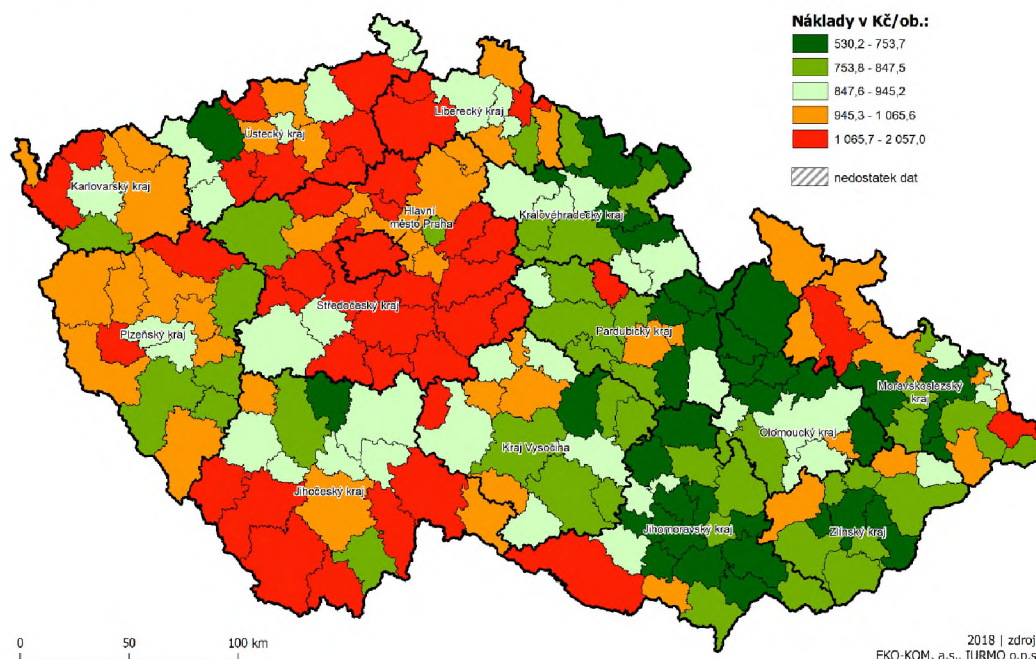
Tabulka 60: Náklady na OH obcí v Kč/obyvatel dle velikostních skupin (2018)

Počet obyvatel	Kč/obyv.
do 500	1 003
501-1000	947
1001-4000	927
4001-10000	975
10001-20000	1 068

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

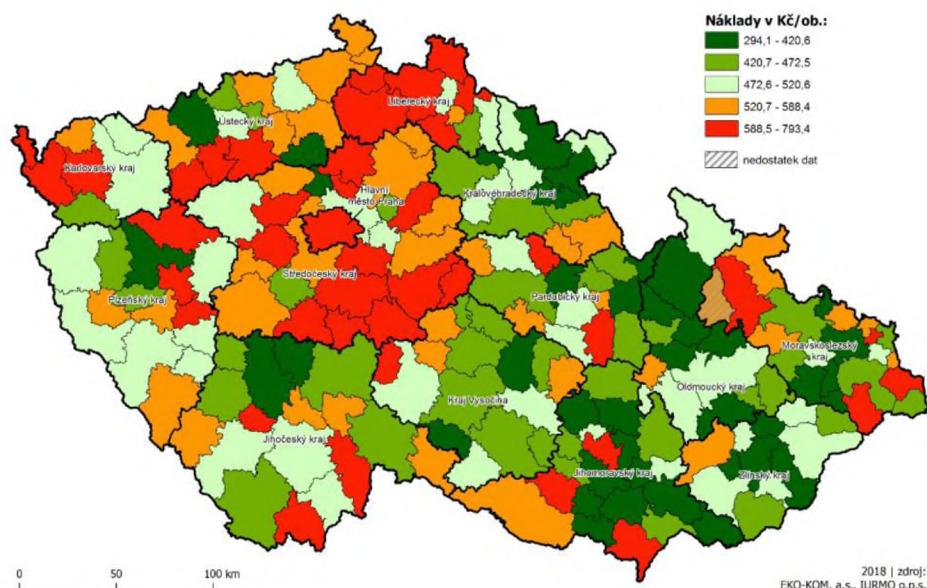
Rozdíly celkových nákladů na OH mezi obcemi ve správních územích ORP ukazuje obr. 7 (jedná se o údaje za r. 2017, nicméně poměr nákladů se nijak zásadně nezměnil).

Obrázek 7: Celkové náklady na odpadové hospodářství (Kč/obyvatel) v rámci ORP (2017)

Zdroj: IURMO

Obrázek 9 Průměrné náklady na sběr, svoz a odstranění SKO (Kč/obyvatel) v území ORP v ČR, r. 2017

Zdroj: IURMO

Druhou nejvýznamnější nákladovou položkou v OH je tříděný sběr využitelných složek (především papír, plast, sklo). Se zvyšujícím se množstvím vytříděných odpadů narůstají rovněž celkové náklady na tříděný sběr v obcích. Oproti ostatním nákladovým položkám je u tříděného sběru zásadní výnos v podobě odměny ze systému EKO-KOM, který pokrývá přes 60% nákladů na tříděný sběr (náklady spojené s obalovou složkou KO).

Náklady na tříděný sběr ukazuje tabulka 62.

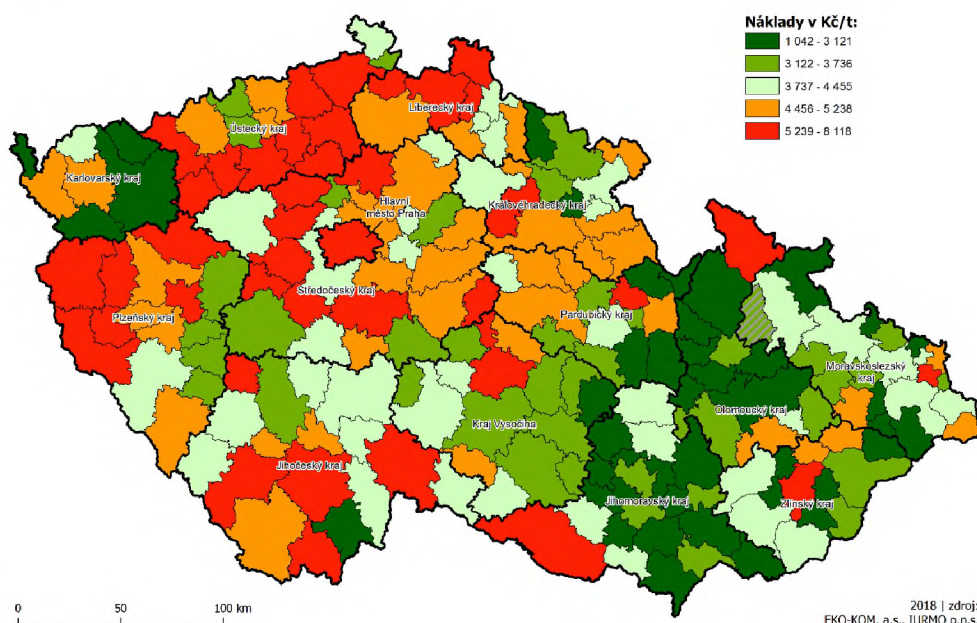
Tabulka 62: Jednotkové náklady na tříděný sběr, výtěžnost ve velikostních skupinách obcí a vybraných územích (2018)

Vel. sk.	Kč/t	Kč/ob	kg/ob
do 500 ob.	5050	231	45,8
501-1000 ob.	4607	204	44,3
1001-4000 ob.	4358	191	43,8
4001-10000 ob.	4258	187	44,0
10001-20000 ob.	4145	166	40,0
Středočeský kraj	5295	251	47,4
ČR	4862	199	41,0

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

Rozdíly v nákladech na tříděný sběr jsou zobrazeny (obr. 10) v jednotkových nákladech v Kč/t (průměrná tuna tříděného sběru papír, plastů a skla). Takové porovnání je vhodnější, protože náklady v Kč/obyvatel jsou obvykle vyšší u obcí s vyšší výtěžností tříděného sběru, která je ale v tomto případě žádoucí.

Obrázek 10: Průměrné náklady (Kč/t) na tříděný sběr využitelných odpadů v území ORP, r. 2017

Zdroj: IURMO

Z obrázku je zřejmé, že náklady na tříděný sběr v území ORP Čáslav patří k nejvyšším v ČR a ve Středočeském kraji.

Výše uvedené jednotkové náklady lze použít pro srovnání nákladů obcí v Mikroregionu. Jsou uvedeny údaje z obcí, které poskytly údaje do ročního dotazníku systému EKO-KOM a také údaje do dotazníku, který obce vyplňovaly pro potřeby studie.

Náklady vybraných obcí Mikroregionu, u kterých byly k dispozici informace, jsou uvedeny v tabulce 63.

Tabulka 63: Vybrané náklady na OH (Kč/obyvatel) obcí v Mikroregionu (2018)

název	Počet obyvatel	celkem	Tříděný sběr celkem	SKO	bioodpady
Město Čáslav	10 359	1 069	263,0	631,0	92,8
Městys Bílé Podolí	623	1 257	326,0	787,7	x
Obec Bratčice	376	1 150	101,1	637,6	411,6
Obec Horky	405	1 013	317,5	475,8	174,3
Obec Hostovlice	250	1 014	122,3	x	31,8
Obec Hraběšín	107	1 340	412,5	822,4	0,0
Obec Kluky	504	1 433	x	x	0,0
Obec Krchleby	393	1 229	126,1	742,0	299,8
Obec Miskovice	1 077	1 098	317,0	626,6	58,3
Obec Souňov	139	1 423	307,7	588,3	385,3
Obec Starkoč	133	1 291	327,4	589,6	326,3
Obec Šebestěnice	90	1 559	178,9	780,0	445,7

Obec Třebešice	280	833	214,1	559,9	0,0
Obec Třebonín	130	1 179	139,0	534,8	249,5
Obec Tupadly	663	870	x	509,5	270,1
Obec Vidice	235	1 296	448,2	761,3	2,3
Obec Vlkaněč	611	1 666	266,5	543,0	284,7
Obec Vrdy	2 952	1 033	232,4	699,4	53,0
Obec Žáky	355	1 107	x	715,8	260,3
Obec Žleby	1 338	994	217,2	622,1	7,8

X – údaje nejsou k dispozici

Zdroj: EKO-KOM, dotazníky obcí

V tabulce 63 jsou červeně zvýrazněny celkové náklady, které jsou nad průměrem obcí Středočeského kraje, jen 8 obcí v uvedeném přehledu dosahuje přibližně průměrných nákladů velikostních skupin ČR. V tabulce jsou také zvýrazněny nadprůměrné náklady na SKO, což je u velké části obcí způsobeno zejména vysokou měrnou produkcí SKO (v kg/obyvatel). Pro srovnání jsou uvedeny také jednotkové náklady v Kč/t u SKO a odpadů z tříděného sběru (tabulka 64).

Tabulka 64: Vybrané jednotkové náklady (Kč/t) v obcích Mikroregionu (2018)

Obec	Počet obyvatel	Tříděný sběr	papír	plast	sklo	SKO
Město Čáslav	10 359	7 534	7 853	9 518	3 113	3 100
Městys Bílé Podolí	623	4 928	3 966	7 584	2 032	2 330
Obec Bratčice	376	3 110	3 071	4 071	936	2 491
Obec Horky	405	5 787	5 469	7 948	1 757	2 145
Obec Hostovlice	250	5 663	5 073	7 860	2 145	2 983
Obec Hraběšín	107	7 157	6 462	8 951	2 242	2 105
Obec Krchleby	393	3 452	907	6 221	2 263	2 987
Obec Miskovice	1 077	6 922	5 354	10 280	2 347	2 167
Obec Souňov	139	7 592	11 244	9 489	2 102	1 590
Obec Starkoč	133	5 601	4 963	6 816	2 037	2 101
Obec Šebestěnice	90	5 107	6 035	9 993	2 145	4 129
Obec Třebešice	280	5 526	4 024	8 918	2 102	2 104
Obec Třebonín	130	5 718	6 565	10 366	2 049	1 558
Obec Tupadly	663	x	x	x	x	2 186
Obec Vidice	235	6 455	3 754	9 726	1 843	2 760
Obec Vlkaněč	611	4 993	3 629	7 735	2 194	2 054
Obec Vrdy	2 952	6 026	6 152	9 132	2 040	3 154
Obec Žáky	355	x	x	x	x	2 424
Obec Žleby	1 338	5 830	6 092	8 322	1 707	1 702

X – údaje nejsou k dispozici

Zdroj: EKO-KOM, dotazníky obcí

Rovněž podle tabulky 64 je zřejmé, že jsou náklady mezi obcemi v jednom území značně rozdílné. Přitom až na výjimku jsou obce obsluhovány stejnou svozovou firmou, odpady jsou odváženy na stejná zařízení. Vzdálenosti obcí nemohou být příčinou takových rozdílů.

Údaje o příjmech do odpadového hospodářství poskytlo jen 12 obcí z Mikroregionu. Většina těchto obcí zpoplatňuje obyvatel místním poplatkem, jehož výše se pohybuje mezi 450 - 650 Kč/obyvatel/rok. Příjmy do OH v těchto obcích (poplatek od obyvatel, chatařů, EKO-KOM) pokrývají průměrně 60 % nákladů na odpadové hospodářství (40 – 83 %).

13.4 Organizace OH

Obce v Mikroregionu zajišťují činnosti v odpadovém hospodářství na základě smluv o dodávce služeb. Komplexní službu (sběr a svoz SKO, tříděný sběr, objemné odpady, příp. bioodpady) poskytuje ve všech obcích firma AVE CZ Odpadové hospodářství s.r.o., v obci (Semtěž) firma SOP Přelouč, a.s. (součást Marius Pedersen Group).

Většina obcí, která vyplnila dotazník, má smlouvu s firmou na dobu neurčitou s výpovědní dobou 12 nebo 6 měsíců (ojediněle 3 měsíce). Možnost výpovědi je také u některých smluv limitována k 30. 9. v kalendářním roce. Případná změna dodavatele služeb je možná, ale je potřeba počítat s delší výpovědní dobou, což může být výhodou pro přípravu a výběr nového dodavatele služeb.

V Mikroregionu působí také v několika obcích firma Libor Černohlávek (Černohlávek Group), která se zabývá sběrem a dalším zpracováním odpadních olejů a tuků z domácností. Sběr použitého textilu a další nakládání s ním zajišťuje firma TextilEco a.s. a firma DIMATEX CZ.

Sběr a zejména zpracování bioodpadů je prováděno na již zmíněných kompostárnách Petr Miláček (v Hostovicích) a Eurodalio s.r.o. (bioodpad z Čáslavi je zpracováván na kompostárně v areálu skládky AVE CZ v Čáslavi). V regionu působí také firma ZERS s.r.o., která využívá zpracované bioodpady také na svých pozemcích.

Některé obce využívají sběrných dvorů okolních obcí (např. Vlkanec – Golčův Jeníkov).

13.5 Shrnutí

Produkce komunálních odpadů a jejich vybraných skupin je uvedena v tabulce 65.

Tabulka 65: Produkce KO a vybraných skupin v dotčených územích (2018)

Počet obcí/obyvatel	ORP Čáslav		Mikroregion		ORP Kutná Hora	
	t/rok	kg/ob	t/rok	kg/ob	t/rok	kg/ob
KO včetně obalů (sk. 20 + 1501)	11 630,4	453,4	10273,0	445,1	23 489,8	472,5
využitelné složky (pa, pl, sk, kov)	1064,3	41,5	1054,8	45,7	2371,7	47,7
bioodpad	3 364,5	131,2	2988,5	129,5	4 480,8	90,1
SKO	6 326,2	246,6	5 324,4	230,9	14 712,7	295,9
objemný odpad	617,1	24,1	528,5	22,9	1 586,2	31,9

V případě užší spolupráce obcí z obou ORP se jedná o segment trhu s cca 23 tis. t energeticky využitelných KO (SKO, objemný odpad), 2,3 tis. t papíru a plastů, 1 tis. t skla a 7,8 tis. t bioodpadů.

Ve všech územích je nižší výkon tříděného sběru využitelných (recyklovatelných) složek KO a také nadprůměrná produkce SKO. Obce v ORP Čáslav mají vysoký výkon odděleného sběru bioodpadů.

Evidovaná nadprodukce SKO (v kg/obyv.) ve více než polovině obcí Mikroregionu může být částečně způsobena vyšším počtem rekreatantů a chatařů, kteří v některých obcích pobývají delší část roku a produkují SKO (měrná produkce v kg/obyvatel se stanovuje na trvale bydlicího obyvatele). Další možností může být špatně nastavený systém sběru SKO, kdy občané nemají limitované počty a objemy nádob na SKO. Důvodem může být i nesprávně vedená evidence odpadů a přepočítání svážených odpadů z více obcí na jednotlivé obce svozovou firmou.

Vybavenost obcí Mikroregionu pro tříděný využitelných odpadů je v průměru dobrá. Mezi obcemi ale existují velké rozdíly. Obecně je ale možné konstatovat, že obce s vyšším výkonem tříděného sběru mají větší počet sběrných míst dostupných pro obyvatele (nižší donášková vzdálenost).

Míra třídění/využití KO se pohybuje v obcích ORP Čáslav průměrně kolem 39 %, což je více než je průměr Středočeského kraje. U některých obcí Mikroregionu je vyšší než 50 % a to díky nadprodukcí evidovaných bioodpadů. V ORP Kutná Hora je míra využití jen kolem 30 % z důvodů vysoké produkce SKO a nižší produkce odděleně sbíraných bioodpadů.

Náklady na OH jsou v územích obou ORP velmi vysoké, patří k nejvyšším v ČR. Jedná se zejména o vysoké náklady na SKO (částečně způsobené vysokou produkcí SKO v obcích) a vysoké náklady na tříděný sběr. Rozdíly mezi jednotlivými obcemi v Mikroregionu jsou značné, jsou zřejmě způsobeny nastavením smluvních cen a způsobem jejich výpočtu, často historickým bez vazby na vývoj OH a potřeby obcí. Přitom v Mikroregionu působí pouze jedna firma, která poskytuje komplexní službu všem obcím (kromě jedné). Firma AVE disponuje skládkou v Čáslavi, rovněž tak kompostárnou a dotřídňovací linkou, a dojezdové vzdálenosti nejsou v Mikroregionu nijak zásadní.

14. Možnosti vzájemné spolupráce

Obce v Mikroregionu dlouhodobě zvažují užší spolupráci i v oblasti OH. Rozhodující přitom bude postoj města Čáslav, které produkuje většinu odpadů v regionu a je pro vyjednávání o službách v OH zásadní. Mikroregion je ucelenou oblastí, a pokud by se pro společné řešení rozhodly všechny členské obce, pak je dostatečně velký pro působení vlastní svozové firmy a provoz některých základních zařízení pro nakládání s odpady.

Z dlouhodobého hlediska a zejména pak pro zajištění využití SKO a dalších odpadů s tím spojené infrastruktury (překládací stanice, dotřídění využitelných a objemných odpadů apod.) je výhodnější spolupráce obcí v širším území, tj. s městem Kutná Hora a obcemi v ORP Kutná Hora. Obě území ORP jsou na tom podobně s dostupností stávajících zařízení, vyjma skládky, která je v Čáslavi. Skládky ovšem nebudou do budoucna s ohledem na zákaz skládkování a zvýšení využití KO zásadním zařízením a to je třeba vzít v úvahu při plánování společného záměru v OH.

V následujícím textu je navržen základní možný postup pro vyhodnocení spolupráce obcí. Návrhy na úpravu OH města Čáslavi jsou řešeny samostatně v předchozí části studie.

V předložených návrzích nejsou řešeny konkrétní úpravy v jednotlivých obcích, byť ze základního provedeného srovnání je zřejmé, které obce by se změnou svého OH měly zabývat (změna přístupu k SKO, revize a rozvoj systému třídění využitelných odpadů apod.)

14.1 Výhodiska

Shrnutí analýzy území

- Produkce KO se pohybuje mezi 10 tis. (Mikroregion) – 35 tis. (obě ORP) tunami ročně, z toho energeticky využitelný odpad (v současné době se skládá) tvoří 6 – 23 tis. t ročně.
- V celém území je nízký výkon tříděného sběru zejména papíru a skla, v některých obcích Mikroregionu také plastů, není zajištěn sběr kovových odpadů
- V celém území je nadměrně vysoká evidovaná produkce SKO, některých obcích je o 100 a více kg/obyvatel vyšší, než jsou průměrné hodnoty v ČR (cca 196 kg/obyvatel)
- Míra třídění/využití KO je v ORP Čáslav vyšší (kolem 39 %), v ORP Kutná Hora naopak nižší (30 %). Zbytek KO se skládá. Míra třídění KO v některých obcích Mikroregionu je vyšší než 50 % a to především díky evidované produkci odděleně sbíraných bioodpadů.
- Náklady na OH obcí jsou jedny z nejvyšších ve Středočeském kraji, nejvyšší jsou náklady na sběr, svoz a odstranění SKO a pak na tříděný sběr využitelných odpadů, zejména papíru a plastů. V některých obcích Mikroregionu jsou náklady v Kč/obyvatel o 300-600 Kč/obyvatel vyšší, než je průměr ČR a také Středočeského kraje.
- Na území Mikroregionu je skládka a další zařízení provozované firmou AVE CZ Odpadové hospodářství.
- Obce včetně města Čáslav nemají sběrné dvory ani neprovozují jiná zařízení pro nakládání s odpady, nespolupracují s výkupnami odpadů

- Všechny obce Mikroregionu (mimo 1) jsou obsluhovány firmou AVE CZ, která má v území ORP Čáslav dominantní postavení a to zejména díky vlastnictví klíčových zařízení.
- Firma AVE také zásadním způsobem ovlivňuje provoz a náklady firmy MVE (pronájem areálu, zapůjčení techniky, použití zařízení pro nakládání s odpady), která je spoluvlastněna městy Kutná Hora a Čáslav a zajišťuje OH pro město Kutnou Horu

Předpoklady a cíle pro další období

Další rozvoj OH obcí bude ovlivněn velmi výrazně přijetím nového zákona o odpadech, resp. implementací cílů evropského oběhového hospodářství. Jsou to především:

- Cíle na recyklaci KO a s tím spojená zákonná povinnost obcí třídit v letech 2025 – 2035 a dále 60 % - 70 % komunálních odpadů a to bez ohledu na využitelnost vyříděných odpadů. S neplněním povinnosti jsou svázané peněžité sankce v zákoně.
- Zákaz skládkování využitelných odpadů včetně komunálních odpadů do r. 2030 (cíl na omezení skládkování max. 10 % KO v r. 2035)
- Tento cíl bude podpořen ekonomickým nástrojem v podobě skládkovacího poplatku, který se bude od r. 2021 výrazně zvyšovat z 500 Kč/t na 1850 Kč/t v r. 2029. Nově by měla být i Čáslav poplatníkem tohoto poplatku, což se projeví zvýšenou výslednou cenou za skládkování odpadů.
- Některé obce Mikroregionu s vysokou mírou třídění KO teoreticky mohou dosáhnout na třídicí slevu z poplatku, pokud bude sleva v zákoně zakotvena.
- Výnos z poplatků pro obce se skládkou na svém území se bude postupně snižovat na cca 350 Kč/t, zbytek výnosu bude příjmem SFŽP.

Podrobněji jsou předpokládané změny v novém zákoně o odpadech rozvedeny v kap. 9.2.

14.2 Možnosti spolupráce obcí

S meziobecní spoluprací při společném zajišťování služeb, které vyplývají pro obce za zákona o obcích, má zkušenost celá řada obcí v ČR. Spolupráce obcí je podporována také státem prostřednictvím různých projektů a dotačních titulů. Ve Středočeském kraji funguje spolupráce obcí např. v oblasti úpravy vody, kde jsou obce akcionáři jedné z největších úpraven vody na Želivce. Spolupráce obcí funguje i v odpadovém hospodářství (např. LIKO Svitavy a.s., Svazek obcí pro komunální služby Třebíč, Dolnobřežanské služby, s.r.o. atd.). Výhody spolupráce obcí v širším území jsou zejména:

- Zásadní zlepšení vyjednávací pozice obcí na trhu odpadových služeb
- Zajištění dlouhodobého řešení OH při plnění zákonných povinností obcí v OH
- Zásadní snížení administrativní zátěže pro obce při výběrových řízeních
- Odborné zázemí pro obce
- Možnost sdílení některých nákladů v OH (např. sdílení nákladů na přepravu odpadů, společné informační aktivity, aktivity na předcházení vzniku odpadů)
- Reálná kontrola a efektivní řízení nákladů na OH obcemi

Konkrétně pro některé skupiny odpadů lze prostřednictvím společné organizace vlastněné obcemi zajistit:

- Vyjednávání s potenciálními investory a provozovateli ZEVO pro stanovení dlouhodobě výhodných, udržitelných a kontrolovatelných podmínek energetického využití SKO a dalších odpadů pro obce
- výběrové řízení na dodavatele služby energetického využití odpadů pro celé území (v případě existence více provozovatelů a investorů a vhodných záměrů)
- sloučení nákupů a vyjednání lepší ceny služeb (v případě odpadů např. nejvhodnější kompostárna pro nákup služby kompostování), nebo prodeje odpadů (např. prodej vytríděného papíru, skla apod.).

Ostatní služby

- administrativní podpora při přípravě obecních vyhlášek,
- plnění evidenčních a ohlašovacích povinností obcí
- osvětová činnost pro obyvatele v obcích,
- příprava a realizace aktivit v předcházení vzniku odpadů.
- zřízení nebo provoz společné infrastruktury pro odpadové hospodářství obcí (např. sběrné dvory, překládací stanice, dotřídňovací linky, kompostárny apod.)
- společná poptávka na zajištění služeb v odpadovém hospodářství (sběr, svoz odstranění, využití odpadů, nakládání s nebezpečnými odpady atd.).

Spolupráci obcí v OH, především při řešení využití SKO a dalších vhodných odpadů z obcí, dlouhodobě podporuje Středočeský kraj, který krom jiného také obce školí na seminářích a vydává pro ně odborné příručky.

Organizační model spolupráce

Obce zakládají svoji spolupráci většinou na bázi dobrovolného svazku obcí (DSO) dle zákona o obcích. V některých případech se jedná o zájmové sdružení právnických osob nebo jiné volné uskupení na bázi dohody či smlouvy.

Pokud ale mají obce zájem na společném postupu, např. na společném výběrovém řízení na zajištění služeb, pak jsou tyto formy spolupráce nepoužitelné. DSO nemůže zastupovat obce v obchodních jednáních podle zákona o zadávání veřejných zakázek. Zákon předepisuje soutěžit pouze obchodní společnost, což svazek nesplňuje vzhledem k tomu, že není zřízen podle Zákona o obchodních korporacích (zák. č. 90/2012 Sb.). DSO nemůže být za obce zadavatel veřejné zakázky. Je potřeba zvolit některou z forem obchodní korporace, která je vhodná pro obce.

Aby bylo možné využít vertikální spolupráce (In house zadávání), je potřeba, aby taková korporace byla stoprocentně vlastněna obcemi jako veřejnými zadavateli. Min. 80 % činnosti korporace musí být ve prospěch vlastníků, tj. obcí jako veřejných zadavatelů.

To znamená, že pokud se obce dohodnou na společném řešení, pak mohou pověřit jimi vlastněnou organizací (některá z forem obchodních korporací) vypsáním a realizací výběrových řízení, na základě kterých uzavře organizace smlouvy s vybraným dodavatelem služeb a ti pak službu vykonávají pro všechny obce za dohodnutých podmínek. Výkon smluv

pak kontroluje organizace, obcím fakturuje náklady spojené se službou vykonávanou dodavateli. Jednotlivé obce tak nemusí vypisovat samostatná výběrová řízení, uzavírat samostatné smlouvy a kontrolovat je.

V zákoně o obchodních korporacích je stanoveno několik typů obchodních korporací:

- Veřejná obchodní společnost (v.o.s.) – pro obce je nepoužitelná – ručení společníků celým svým majetkem, které zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů č. 250/2000 Sb. vylučuje
- Komanditní společnost (k.s.) – pro obce nepoužitelná – soukromoprávní právnická osoba, účastníky jsou pouze fyzické osoby
- Společnost s ručením omezeným (s.r.o.) – méně vhodná pro obce – je omezená limitem 50 společníků, přistoupení a vystoupení společníků je velmi problematické
- Akciová společnost (a.s.) – méně vhodná pro obce – nutnost minimálního kapitálu 2 miliony Kč, přistoupení a vystoupení akcionáře vždy formou prodeje a nákupu akcií, které je nutné schvalovat zastupitelstvy všech zúčastněných obcí
- Družstvo – vhodné pro obce – kapitál se může průběžně měnit, každý družstevník může vlastnit svůj podíl, při přistoupení/vystoupení se navýší/sníží základní kapitál družstva pouze se souhlasem představenstva družstva.

Pro obce, zejména pak, pokud se jedná o větší počet obcí s omezenými finančními možnostmi, je nejvhodnější formou družstvo z důvodů neomezeného počtu družstevníků a jednoduchým pravidlům pro přistoupení nebo vystoupení obcí. Podmínkou dobrého fungování je nastavení způsobů rozhodování a schvalování procesů či společných investic.

Obchodní korporace může vlastnit a případně i provozovat zařízení pro nakládání s odpady pro celé území (např. překládací stanice, linka na úpravu a dotřídění využitelných, objemných odpadů, kompostárna apod.). Některé obchodní korporace obcí zajišťují sběr a svoz odpadů pro všechny členské obce na základě in - house výjimky.

Možnosti spolupráce obcí pro následující období

Období 2020 – 2025

Vzhledem k novému zákonu o odpadech je nutné zaměřit se na přípravu obcí a měst k plnění cílů oběhového hospodářství zejména pro oblast komunálních odpadů. Jedná se zejména o tyto činnosti:

- Sjednocení a optimalizace systému třídění využitelných KO (papír, plast, sklo, kovy, bioodpad, textil, oleje, dřevo z objemných odpadů) v celém regionu
- Systém sběrných dvorů a sběrných míst v regionu (zřízení sběrných dvorů a sjednocení základních služeb, sdílení dvorů spádovými obcemi, zřízení sběrných míst – malých sběrných dvorů)
- Příprava a realizace aktivit na předcházení vzniku odpadů pro region (podpora bazarů, domácího kompostování, zřízení RE-USE center, společné vzdělávací a osvětové aktivity pro širokou veřejnost)

- Společný sběr a svoz KO
- Společné obchodování využitelných odpadů,
- Zvážení možností na vybudování střepiště pro shromažďování skla, dotřídovací linky na úpravu využitelných odpadů, úpravu objemných odpadů, příp. dalších zařízení
 - o Výstavba zařízení a jejich provozování
- Zajištění stabilního zpracování bioodpadů na vybraných zařízeních s udržitelnými cenami
- Využití ekonomicky výhodnějších zařízení pro nakládání s vybranými odpady
- Sjednocení komunikace v OH obcí v regionu, realizace komunikačních aktivit pro správné nakládání s odpady
- Návrh systému nakládání s SKO – energetické využití odpadů, podpora výstavby překládací stanice pro potřeby všech obcí a měst sdružených v korporaci
 - o Případně výstavba a provozování překládací stanice s ohledem na možnost výběru ekonomicky výhodnější skládky či jiného zařízení

2026 – 2030

- Výběr provozovatele ZEVO pro zajištění energetického využití zbytkových KO, které nebude možné skládkovat, pro celý region
 - o Případně jiná zařízení, u kterých je ale nutné, aby byl zajištěn dlouhodobý odbyt výstupních frakcí nebo paliv z odpadů, za stabilních podmínek
- zasmulvnění podmínek pro zajištění energetického využití
- Výstavba společné překládací stanice za účelem přepravy SKO a dalších odpadů do ZEVO
 - o Případně výběrové řízení na služby jiných překládacích stanic

14.3 Návrh postupu a opatření k rozvoji OH v regionu

Návrh vychází ze zjištěných skutečností o stavu OH ve městě Čáslav, obcích Mikroregionu Čáslavsko a v územích ORP Čáslav a Kutná Hora. Zohledňuje nové cíle OH a očekávané povinnosti obcí podle nového zákona o odpadech, čemuž odpovídají i některé navrhované aktivity. Návrh je založen na předpokladu zájmu obcí min. z Mikroregionu Čáslavsko řešit stěžejní oblasti OH společně s cílem zajistit stabilní a ekonomicky udržitelné nakládání s odpady ve všech obcích. Jsou navržena opatření na úpravu stávajícího systému nakládání s odpady a dále opatření pro jeho budoucí řešení. U některých opatření je možný přesah i na ostatní obce z území ORP Čáslav a Kutná Hora a město Kutná Hora.

Nejsou zde řešeny specifické úpravy OH jednotlivých obcí Mikroregionu. Pro takové návrhy pro jednotlivé obce je potřeba provést podrobnější analýzu jejich OH, zejména také rozbor smluvních vztahů, zajištění jednotlivých služeb a ekonomickou bilanci výdajů a příjmů obcí za OH.

14.3.1 Opatření pro období 2020-2022

Jedná se o soubor opatření, která by bylo vhodné realizovat v období 2020 – 2021 (případně 2022).

Oddělený sběr využitelných složek KO

Jak již bylo řečeno, největší motivací obyvatel k třídění odpadů je dostupná a pohodlná sběrná síť. Ta ale není v některých obcích Mikroregionu, ani ve městě Čáslav. Navrhované činnosti lze realizovat samostatně podle požadavku jednotlivých obcí, které o ně projeví zájem. Nebo lze zpracovat analýzu pro celý Mikroregion s ohledem na možnost společného řešení, společných investic a krytí některých provozních nákladů.

Pro zlepšení výkonu tříděného sběru v Mikroregionu je potřeba:

- Aktualizovat informace o nynějším (stav r. 2020) vybavení sběrné sítě v jednotlivých obcích (počet a objem a typ sběrných nádob na sběr jednotlivých komodit, počet stanovišť s nádobami na tříděný sběr, jiné způsoby sběru (školy, výkupny, jednorázové sběry např. kovů, papíru apod.)
- Ověřit naplněnost sběrných nádob při svozu a využití jednotlivých stanovišť (prázdné nebo přeplněné nádoby),
- Ověřit hmotnost svážených odpadů - při vjezdu a výjezdu z obce na mostní váze, nebo rozpočítáním celkové hmotnosti podle počtu, objemu a naplněnosti nádob při svozu, příp. zvážení nádob (zde musí mít svozová firma vybavené automobily váhou na podvozku nebo je nutné nádoby očipovat a počítat s vícenáklady na vlastní vážení).
- Na základě zjištěných údajů navrhnout úpravy systému v jednotlivých obcích (např. přemístění nádob, zvýšení počtu stanovišť s nižším počtem nádob, případně dovybavení obce několika novými veřejnými stanovišti).
- K pořízení nových nádob lze použít dotační tituly OPŽP nebo bezplatnou výpůjčku od EKO-KOM, a.s. nebo vlastní finanční zdroje (sběrná síť je patří k základní infrastruktuře obcí pro nakládání s odpady)
- Realizované změny je nutné komunikovat v dostatečném čase v obyvateli obcí.
- Optimalizovanou síť provozovat a vyhodnotit (nejméně po 6-12 měsících) – výkon, náklady.
- Dohodnout se na spolupráci s výkupnami surovin (začlenit je do systému OH obcí) a odpady od občanů vykazovat pro potřeby města a obcí. To samé lze učinit se školami, pokud tyto organizují různé sběrové akce.
- Případně je pak možné podle situace v konkrétních obcích navrhnout další posílení sběrné sítě i např. s použitím individuálních nádob do domácností.

Bioodpad

Sběr bioodpadů v Mikroregionu je velmi výkonný. Není ale zřejmé, jakými způsoby sběru je odpad získáván a z jakých zdrojů pochází (zda se jedná o odpad z domácností a ze zahrad nebo odpad z veřejné zeleně, z jednorázových akcí při revitalizaci zeleně). Pro sjednocení a kontrolovatelnost sběru bioodpadů a predikci vývoje jeho produkce a s tím souvisejících nákladů je třeba:

- Zjistit stav nádob na sběr bioodpadů v obcích (včetně počtu nebo podílu nemovitostí vybavených nádobami. Zjistit a popsat ostatní způsoby sběru bioodpadů (např. přistavování velkoobjemových kontejnerů, sběr na komunitní kompost apod.)

- Popsat, jak obec nakládá s odpady z údržby veřejné zeleně (způsob sběru, kdo jej zajišťuje, co se s odpady dále děje)
- Zjistit množství sebraných bioodpadů podle způsobů sběru v jednotlivých obcích
- Na základě zjištěných údajů systém vyhodnotit (pro jednotlivé obce nebo pro celý Mikroregion) a navrhnout případné úpravy systému (i ve vazbě na sběr SKO)
- Zjistit, jaká opatření provádějí obce pro předcházení vzniku bioodpadů (podpora domácího kompostování)

V rámci Mikroregionu působí 3 kompostárny s různou kapacitou. Dále firma ZERS, která spolupracuje s některými obcemi v Mikroregionu, provozuje kompostárnu v Kutné Hoře – Neškaredicích. Pro další rozvoj sběru a využití bioodpadů je vhodné:

- Ověřit možnosti a podmínky kompostování produkovaných bioodpadů na okolních zařízeních při případném výpadku některé z kompostáren v Mikroregionu – s tím ověřit také možnost zpracování gastroodpadů z domácností a jiných provozů (případně také kalů z ČOV)
- Zvážit vybudování vlastní kompostárny s hygienizací pro zpracování širší škály sbíraných bioodpadů z domácností (případně také upravených kalů z ČOV)

Sběrné dvory, sběrná místa

Obce Mikroregionu včetně města Čáslav nejsou zřizovateli sběrných dvorů. Přitom sběrné dvory jsou zásadním prvkem pro funkční odpadové hospodářství. Rozvoj sběrných dvorů v obcích předpokládá také Plán odpadového hospodářství Středočeského kraje, který doporučuje zřizovat sběrné dvory v obcích nad 1 tis. obyvatel a v obcích do 1 tis. obyvatel stabilní sběrná místa („malé“ sběrné dvory).

Vybudování sběrných dvorů pro potřeby mikroregionu je nutné. Minimálně jeden kapacitní sběrný dvůr by měl být zřízen městem Čáslav (město nyní používá sběrný dvůr firmy AVE CZ) a další 3-4 sběrné dvory ve větších obcích Mikroregionu. Sběrné dvory je vhodné koncipovat tak, aby je mohli sdílet obyvatelé okolních obcí (na základě smlouvy s obcí, která SD zřizuje). Sběrné dvory nahrazují příležitostné a mobilní sběry do velkokapacitních kontejnerů nebo mobilní sběry nebezpečných odpadů. Jsou dostupné pro obyvatele celoročně. Lze na ně vázat i aktivity na předcházení vzniku odpadů (RE – USE centra).

Sběrné dvory mohou sloužit ke sběru objemných, využitelných, nebezpečných odpadů, bioodpadů, využitelných složek KO. Lze zde sbírat i stavební odpady a další druhy odpadů. Sběrné dvory povolené podle zákona o odpadech mohou využívat i okolní obce a případně jiné subjekty.

Kromě sběrných dvorů lze zřídit v dalších obcích tzv. „malé sběrné dvory“, což je sběrné místo určené obecně závaznou vyhláškou obce, na které mohou občané obce odkládat pouze určené druhy komunálních odpadů.

Financování sběrných dvorů je předmětem dotačních titulů OPŽP i pro příští programovací období.

- Provéřit zájem a možnosti obcí o vybudování sběrných dvorů
- Provéřit zájem obcí o zřízení sběrných míst

- Provéřit zájem menších obcí na sdílení SD
- Zpracovat podklad pro řešení SD v Mikroregionu a případně žádost o dotaci
- Zahájení realizace sběrných dvorů

Směsný komunální odpad

V Mikroregionu je evidovaná vysoká měrná produkce SKO, v některých obcích překračuje průměrnou produkci obcí v kraji nebo v ČR o více než 100 kg/obyvatel. S tím samozřejmě souvisí také vysoké náklady na sběr, svoz a odstraňování SKO. SKO je odpadem, který bude zakázáno skládkovat a je třeba nalézt jiný způsob jeho využití. Před rozhodováním, jak řešit SKO v budoucnu s ohledem na cíle OH ČR, je nutné vyřešit a zlepšit stávající systém.

- Zjistit stav nádob (počet, objem) na SKO u jednotlivých nemovitostí v obci, frekvenci svozu nádob. Zjistit počet nádob na SKO u chatařů a rekreantů, počet rekreantů ve vazbě na produkci SKO
- Zjistit, zda a jaké mají jednotlivé obce nastaveny podmínky pro počet a objem nádob pro domácnosti podle počtu jejich členů.
- Ověřit skutečnou hmotnost svážených SKO při svozu. To lze učinit obdobně jako u tříděného sběru (zvážení auto při vjezdu a výjezdu z obce, přepočítání podle skutečného počtu a zaplněnosti svezných nádob na svozové trase, vážení nádob).
- Ověření hmotnosti je potřeba udělat opakovaně (alespoň 2-3x měsíčně, 3-6 měsíců po sobě)
- Na základě zjištěných údajů vyhodnotit stav sběrné sítě a skutečnou produkci odpadů v jednotlivých obcích.
- Hodnocení je podkladem pro změny v jednotlivých obcích (úprava počtu, objemu nádob, frekvence svozu). Frekvenci svozu lze také omezit na 1x 14 dní minimálně v obcích, kde mají zavedený nádobový sběr bioodpadů od jednotlivých domácností (rodinných domků).
- Zjištění skutečného stavu je nutné pro úpravu smluvních vztahů se svozovou firmou, zejména pak cenových ujednání

Pro další období je nutné zjistit možnosti a podmínky pro odvezení SKO a jeho uložení na jiné skládce, než je skládka v Čáslavi. Souvisí to s případným vybudováním překládací stanice pro přepravu SKO.

Revize smluvních vztahů

Náklady na OH obcí Mikroregionu a území ORP jsou jedny z nejvyšších v kraji a také v ČR. Jak bylo uvedeno, jedná se většinou o vysoké náklady spojené s tříděným sběrem a SKO. U jednotlivých obcí mohou být různé důvody (produkce odpadů, nastavení systému), jedním z důvodů je také nastavení smluvních podmínek pro zajištění služeb. Proto je potřeba také prověřit, jak jsou stanoveny ceny služeb a to zejména v obcích s vysokými náklady. Často se jedná o historicky používané paušální platby na občana, na výsyp nádoby apod., aniž je při tom zohledněna skutečná produkce odpadů, jejich obchodovatelnost. Obce také často neověřují počty nádob a tím i paušálních výsypů atd. Doporučuje se:

- Provést revizi smluv se svozovou firmou, zejména část o cenových ujednáních a tvorbě ceny a to nejlépe již v průběhu r. 2020, nejpozději s platností od r. 2021.
- Na základě zjištěných skutečností o stavu sběrné sítě (využitelné složky, bioodpad, SKO apod.) a skutečné hmotnosti produkovaných odpadů zahájit jednání se svozovou firmou o změně smlouvy, zejména o způsobu stanovení ceny a její výše pro jednotlivé úkony

Společné jednání s městem Čáslav o možnostech společného postupu

S ohledem na budoucí rozvoj OH v regionu by bylo vhodné, aby se obce dokázaly shodnout na základních principech systému sběru a dalšího nakládání s vybranými odpady. Jen tak je možné pak hledat dodavatele služeb pro nakládání s těmito odpady nebo uvažovat o využití vlastního subjektu (in house), který by pro obce služby zajišťoval. Zásadní budou změny OH ve městě Čáslav, zejména pak pokud bude iniciovat vznik některých zařízení (sběrný dvůr, překládací stanice apod.) anebo vznik odpadové firmy pro potřeby města, případně dalších obcí i v širším regionu (včetně např. města Kutná Hora).

Pro návrh společného řešení je potřeba připravit řadu podkladů, vést řadu jednání. S ohledem na časové milníky (nový zákon o odpadech, možnost výpovědi a změny svozové firmy v jednotlivých obcích, komunální volby apod.) je vhodné tyto činnosti realizovat v r. 2020 – 2021 tak, aby se některá rozhodnutí učinila v tomto období a následně se postupně realizovala. Je vhodné se tedy zaměřit na:

- Rozšíření činnosti DSO o přípravu společného řešení obcí v OH (r. 2020)
 - o Aktualizace a dopracování analytických podkladů pro změny v tříděném sběru, SKO,
 - o pomoc s revizí smluv s odpadovou firmou,
 - o revize obecních vyhlášek a jejich soulad se zákonem
 - o návrh a realizace optimalizace systémů v obcích,
 - o příprava a realizace komunikace a informování obyvatel ke správnému přístupu k nakládání s odpady,
 - o příprava společného řešení včetně porovnání nabídky služeb na trhu, zjištění zájmu a ochoty jednotlivých obcí v DSO
 - o prověření možností a způsobů změny dodavatele služeb v OH (v případě nedohody s hlavním dodavatelem služeb nebo zásadní změnou podmínek)
 - o administrativní služby pro obce
- Založení obchodní korporace a zajištění základních služeb pro členské obce (2020, 2021-2)
 - o Korporace může s najatým profesionálním managementem vykonávat výše uvedené činnosti DSO (2020)
 - o Příprava dalších činností souvisejících se zajištěním energetického využití odpadů, obchodování s využitelnými odpady apod.
 - o Korporace prověří možnost společných investic a formu jejich spoluvlastnictví obce (společná svozová firma, překládací stanice, kompostárna, dotřídňovací linka pod.)
 - o Korporace může být základem pro společnou odpadovou firmu, která bude zajišťovat vybrané služby v OH pro obce v Mikroregionu.

Postup a opatření pro další období není specifikován s ohledem na to, že je potřeba učinit první krok a dohodnout se, zda chtějí obce postupovat společně a v jakých oblastech. Následně je potřeba se zaměřit na:

- intenzifikaci tříděného sběru využitelných odpadů a zajištění stabilního odbytu hlavních vytríděných odpadů
- dotřídění a vhodnou úpravu objemných odpadů a jejich částečné využití
- zásadní omezení produkce SKO
- zajištění energetického využití SKO ve vhodných a dostupných ZEVO s nutností řešení přepravy odpadů do ZEVO
- vybudování základní infrastruktury pro nakládání s odpady vlastněnou obcemi (sběrná síť, sběrné dvory, překládací stanice, případně některá další zařízení)

Veškerá opatření je nutné realizovat tak, aby dopad vnějších faktorů (např. navýšení skládkovacího poplatku, zdražení cen služeb apod.) byl kontrolovatelný a únosný v rámci obecních systémů OH.

15. Závěr

Optimalizace odpadového hospodářství města Čáslav byla zaměřena především na posouzení stávajícího stavu odpadového hospodářství města, tj. jeho souladu se zákonnými požadavky, technického a organizačního řešení. Součástí bylo také zhodnocení nákladů na odpadové hospodářství a celková ekonomická bilance.

Na základě analýzy lze konstatovat, že stávající systém OH ve městě je rámcově v souladu se zákonnými normami upravujícími nakládání s odpady. Jeho nedostatkem jsou:

- Nízká míra třídění, resp. využití komunálních odpadů
- Nedostatečná sběrná síť a chybějící další infrastruktura pro sběr odpadů (např. sběrný dvůr)
- Chybějící cílená komunikace s obyvateli města
- Chybějící aktivity na předcházení vzniku odpadů
- Vysoká produkce SKO s nekontrolovaným systémem sběru odpadů
- Vysoké náklady na provoz OH
- Zastaralé smlouvy s hlavním dodavatelem služeb s nevhodně nastavenými cenami a způsobem kalkulace cen
- Vysoká závislost města na privátním dodavateli služeb s nízkou mírou kontroly ze strany města

Zmíněné nedostatky mohou negativně ovlivnit další rozvoj OH města a to zejména s ohledem na možnosti plnění cílů v oblasti KO, tj. maximalizaci třídění a recyklace a zásadní omezení skládkování.

V návrhové části studie jsou pak navrženy postupné kroky k realizaci opatření v různých časových horizontech, které by měly městu pomoci vybudovat stabilní a městem řízené OH. Některá opatření jsou vázána i na spolupráci s obcemi v Mikroregionu Čáslavsko, příp. dalšími obcemi.

Základní charakteristika stavu OH v Mikroregionu Čáslavsko je samostatnou částí studie pro město. Je zde navržen postup k realizaci opatření, které vedou k nastavení funkční spolupráce obcí a ke společnému řešení vybraných oblastí OH.

Příloha 1

Smlouva

o zajištění odděleného sběru využitelných složek komunálního odpadu

uzavřená podle § 1746 odst. 2 občanského zákoníku (zákon č. 89/2012 Sb.) v platném znění mezi:

1. obec.....

se sídlem

IČ:

zastoupená, starostou/starostkou

bankovní spojení:

(dále jen „obec“)

a

2. firma.....

se sídlem

IČ:

DIČ:

zastoupená

bankovní spojení:

(dále jen „provozovatel výkupny“)

I.

Preambule

1. Provozovatel výkupny provozuje zařízení pro sběr a výkup odpadů na základě souhlasu Krajského úřadu ze dne, č. j., a to v provozovně uvedené v příloze č. 1 této smlouvy.
2. Obec má, ve smyslu ustanovení § 17 zákona o odpadech, vytvořený systém shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů (dále jen „systém nakládání s odpady v obci“), vznikajících na jejím katastrálním území. Součástí tohoto systému je i provozovna uvedená v příloze č. 1 této smlouvy.

II.

Předmět smlouvy

Předmětem této smlouvy je **bezplatné** zajištění povinností původce odpadů, tj. systému nakládání s odpady v obci a to pro kovové části komunálního odpadu, a dále vedení evidence těchto odpadů dle zákona o odpadech.

III.

Povinnosti provozovatele výkupny

Provozovatel výkupny se tímto zavazuje:

- a) Vytvořit místo a podmínky pro sběr odpadů od občanů obce a tento sběr vykonávat bez ohledu na finanční podmínky na trhu s druhotnými surovinami,
- b) s takto sebraným odpadem nakládat dle požadavků zákona o odpadech,
- c) zajistit řádnou evidenci o množství a druzích sebraných odpadů od občanů obce
- d) předávat obci evidenci uvedenou v písm. b) nejpozději do.../v termínu..., a to písemně a na elektronickém nosiči dat,
- e) sdělit obci nejpozději 6 měsíců předem skutečnost o ukončení činnosti provozovny,

IV. Povinnosti obce

Obec se tímto zavazuje:

- a) uvést provozovnu uvedenou v příloze č. 1 do obecně závazné vyhlášky obce o stanovení systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů a nakládání se stavebním odpadem jako součást odpadového hospodářství obce
- b) informovat účastníky systému nakládání s odpady v obci o možnosti odkládat odpad dle této smlouvy v provozovně dle přílohy č.1 této smlouvy.
- c) hradit provozovateli výkupny částku Kč/rok jako odměnu za zajišťování činnosti uvedené v čl. II.

IV. Další ujednání

1. Obec je oprávněna provádět kontrolu plnění povinností provozovatele výkupny podle této smlouvy a kontrolu správnosti údajů o množství sebraného odpadu Obec je oprávněna provádět kontrolu na místě sběru průběžně, po předchozí dohodě.
2. Provozovatel výkupny se tímto zavazuje poskytnout osobě pověřené provedením kontroly veškerou součinnost potřebnou k řádnému provedení kontroly, zejména se zavazuje zajistit, aby této osobě byl umožněn vstup do prostor provozovny a aby jí byly předloženy veškeré jí vyžádané doklady týkající se této smlouvy.
3. V případě, že kontrola prováděná dle odstavce 1. tohoto článku smlouvy zjistí nedodržení povinností stanovených touto smlouvou, resp. zákonem o odpadech, sepíše o této skutečnosti protokol a provozovatel výkupny je povinen tyto nedostatky odstranit neprodleně, nejpozději do 1 měsíce. V případě, že tak provozovatel výkupny neučiní, je obec oprávněna odstoupit od smlouvy.
4. Obec je oprávněna uvádět provozovatele sběrný, jeho identifikační údaje, jakož i identifikační a provozní údaje o místě sběru kovových odpadů podle této smlouvy na svých webových stránkách, jakož i v obecně závazné vyhlášce obce a dalších veřejně přístupných materiálech s tím, že provozovatel sběrný bere na vědomí a souhlasí s tím, že tyto údaje se nepovažují za důvěrné.

V. Závěrečná ustanovení

1. Tato smlouva nabývá platnosti a účinnosti dnem jejího podpisu oběma smluvními stranami.
2. Tato smlouva se uzavírá na dobu určitou, a to do 31. 12. 20.. s možností jejího automatického prodloužení vždy o další kalendářní rok, pokud do 30. 11. 20.. (a dále vždy k 30. 11. příslušného roku) si smluvní strany písemně neoznámí, že trvají na ukončení této smlouvy ke sjednanému datu.
3. Při ukončení této smlouvy jsou smluvní strany povinny provést vzájemné vypořádání svých závazků podle této smlouvy a učinit ve vzájemné součinnosti vše potřebné k tomu, aby v důsledku ukončení této smlouvy nedošlo k porušení obecně platných předpisů, vztahujících se k nakládání s odpady.
4. Tuto smlouvu lze měnit či doplňovat jen formou písemného dodatku podepsaného oběma smluvními stranami
5. Ve věcech touto smlouvou neupravených se postupuje podle příslušných právních předpisů platných na území České republiky, zejména občanského zákoníku, zákona o odpadech a dalších souvisejících obecně platných právních předpisů.
6. Stane-li se některé z ustanovení této smlouvy neplatným, neúčinným nebo nevymahatelným, nemá toto vliv na platnost ostatních ustanovení smlouvy, pokud z povahy smlouvy, z jejího obsahu nebo z okolností, za níž byla uzavřena, nevyplývá, že toto ustanovení nelze od ostatního obsahu smlouvy oddělit.

7. Tato smlouva je sepsána ve 2 vyhotoveních, z nichž po podpisu obdrží jedno vyhotovení obec a jedno vyhotovení provozovatel sběrný.

8. Smlouva obsahuje tyto přílohy:

Příloha č. 1 – specifikace sběrného místa

Příloha č. 2 – specifikace sbíraných odpadů

Smluvní strany prohlašují, že si tuto smlouvu před podpisem pozorně přečetly, souhlasí s celým jejím obsahem, který vyjadřuje jejich pravou a svobodnou vůli, což stvrzují svými podpisy.

V dne.....20..

za obec:

za provozovatele výkupny:

.....

.....

Příloha č. 1

Specifikace sběrného místa - provozovny

Zveřejňované informace

Název místa provozovny	Adresa místa provozovny	Obec/město	PSC

Otevírací doba:

	od - do	od - do
Pondělí		
Úterý		
Středa		
Čtvrtek		
Pátek		
Sobota		

kontaktní osoba:.....

telefon:.....

fax:.....

e-mail:.....

Příloha 2

Dotazník - Odpadové hospodářství obcí Mikroregionu Čáslavsko

Název obce		
Kontaktní osoba (jméno, funkce)	Tel.:	e-mail:

Svozová firma

Zajišťuje na základě smlouvy s obcí služby v odpadovém hospodářství (sběr, svoz a další nakládání s odpady). Může to být soukromý subjekt nebo organizace zřízená či vlastněná obcí.

Vysv.: KO – komunální odpady, SKO – směsný komunální odpad, OH – odpadové hospodářství

Název svozové firmy, která zajišťuje OH			IČ
Druh služby (zaškněte X)		svoz SKO	
		tříděný sběr (papír, plast, sklo)	
		bioodpady	
		objemné odpady	
Platnost smlouvy	do	Doba neurčitá	
Možnost výpovědi – způsob (vypsat)			
Výpovědní doba			

Pokud máte další firmy, které u vás zajišťují dílčí služby, použijte následující tabulky

Název svozové firmy, která zajišťuje OH			IČ
Druh služby (zaškněte X)		tříděný sběr (papír, plast, sklo)	
		bioodpady	
		objemné odpady	
		textil	
		Jiné (vypsat)	

Název svozové firmy, která zajišťuje OH			IČ
Druh služby (zaškněte X)		tříděný sběr (papír, plast, sklo)	
		bioodpady	
		objemné odpady	
		textil	
		Jiné (vypsat)	

Produkce odpadů

Informace o produkci jednotlivých druhů odpadů ve vaší obci naleznete v ročních hlášeních o produkci a nakládání s odpady dle zákonné evidence odpadů (máte je na obci, nebo vám je dodá vaše svozová firma). Případně je nutné je vysčítat z průběžné evidence, kterou vám svozová firma posílá v průběhu roku.

	2017	2018	2019
Produkce komunálních odpadů celkem (sk. 20 + 1501 z tříděného sběru)			
Produkce SKO (kód 200301)			
Produkce objemných odpadů (kód 200307)			
Produkce bioodpadů (kód 200201, 200108)			
Produkce papíru (kód 200101, 150101)			
Produkce plastů (kód 200139, 150102)			
Produkce skla (kód 200102, 150107)			

Náklady na odpadové hospodářství obce za rok 2019

Údaje zjistíte z účetnictví obce, z faktur od svozových forem nebo z Ročního dotazníku, který zasíláte na konci února do systému EKO-KOM.

Nákladová položka	Kč/rok
OH celkem	
Sběr, svoz, odstranění SKO	
Tříděný sběr celkem	
Tříděný sběr papíru	
Tříděný sběr plastů	
Tříděný sběr skla	
Objemné odpady	
bioodpady	
Nebezpečné odpady	

Příjmy

Výše poplatku pro obyvatele	Kč/obytel
Místní poplatek (paušál na trvale bydlícího občana)	
Poplatek za KO (většinou platby podle objemu popelnice a frekvence svozu) – zde vypočítat průměrnou platbu na obyvatele obce	
Příjmy do OH obce	Kč/rok
od obyvatel celkem v Kč/rok	
Od chatařů a rekreatantů	
Od EKO-KOMu	
Jiné příjmy	

Seznam tabulek, grafů, map, obrázků

Tabulka 1: Počty domů v Čáslavi	9
Tabulka 2: Podnikatelské subjekty na území města Čáslav. Stav k 31. 12. 2018	9
Tabulka 3.: Přehled provozovaných zařízení na území města Čáslav	20
Tabulka 4: Odpady přijímané do sběrného dvora Recycling – kovové odpady v Čáslavi	21
Tabulka 5.: Produkce odpadů města Čáslav v letech 2014 - 2019 v tunách.	30
Tabulka 6.: Přehled produkce hlavních skupin odpadů v Čáslavi v letech 2014 – 2019 (kg/obyvatel a rok)	32
Tabulka 7: Způsoby nakládání s produkovanými odpady celkem	33
Tabulka 8: Způsoby nakládání s produkovanými komunálními odpady (včetně obalových) ..	33
Tabulka 9.: Vývoj produkce směsného komunálního odpadu (v t)	35
Tabulka 10.: Vývoj produkce odděleně sbíraných bioodpadů (v t/rok)	36
Tabulka 11.: Vývoj produkce objemného odpadu (v t/rok)	37
Tabulka 12.: Vývoj produkce nebezpečných odpadů	38
Tabulka 13: Produkce recyklovatelných složek KO v Čáslavi	39
Tabulka 14.: Porovnání výtěžnosti sběru recyklovatelných složek KO (kg/obyvatel/rok)	40
Tabulka 15: Počet nádob na oddělený sběr v Čáslavi dle vlastnictví (stav 2019)	40
Tabulka 16: Přehled sběrných stanovišť a frekvence svozu	40
Tabulka 17: Porovnání výkonu tříděného sběru papíru (v kg/obyv. /rok)	45
Tabulka 18: Způsoby sběru papíru v Čáslavi (r. 2019)	46
Tabulka 19: Porovnání výkonu tříděného sběru plastů (v kg/obyv. /rok)	46
Tabulka 20: Způsoby sběru plastů v Čáslavi (r. 2019)	47
Tabulka 21: Porovnání výkonu tříděného sběru směsného skla (v kg/obyvatel/rok)	47
Tabulka 22: Způsoby sběru skleněných odpadů v Čáslavi (r. 2019)	48
Tabulka 23: Porovnání výtěžnosti tříděného sběru nápojových kartonů	48
Tabulka 24: Porovnání výkonu tříděného sběru směsného skla (v kg/obyvatel/rok)	48
Tabulka 25: Způsoby sběru kovových odpadů v Čáslavi (r. 2019)	49
Tabulka 26: Přehled o zpětném odběru elektrozařízení (t/rok)	49
Tabulka 27: Produkce pneumatik v Čáslavi (t/rok)	50
Tabulka 28: Hlavní nákladové položky OH města Čáslav (v tis. Kč)	51
Tabulka 29: Porovnání celkových nákladů na OH v Čáslavi v Kč/obyvatel	51
Tabulka 30: Vývoj nákladů (cen) u hlavních skupin odpadů v Čáslavi v Kč/t	52
Tabulka 31: Vývoj nákladů (cen) u vybraných skupin odpadů v Čáslavi v Kč/obyvatel	52
Tabulka 32: Vývoj nákladů (cen) u vybraných skupin odpadů v obcích ČR	52
Tabulka 33.: Porovnání jednotkových nákladů a produkce SKO (r. 2018)	53
Tabulka 34: Porovnání jednotkových nákladů a produkce využitelných složek KO z tříděného sběru (r. 2018)	54
Tabulka 35: Vývoj nákladů (cen) za jednotlivé komodity v tříděném sběru využitelných KO (v Kč/t) v Čáslavi	55
Tabulka 36: Porovnání nákladů (cen) jednotlivých komodit tříděného sběru v Kč/t (r. 2017) ..	55
Tabulka 37: Přehled příjmů do odpadového hospodářství města Čáslav	56
Tabulka 38: Bilance výdajů a příjmů do odpadového hospodářství města Čáslav	56
Tabulka 39: Návrh skládkovacího poplatku v novém zákoně o odpadech	65
Tabulka 40: Návrh podílu vytříděných KO na uplatnění třídící slevy na skládkovacím poplatku	65

Tabulka 41: SWOT analýza OH města Čáslav	66
Tabulka 42: Provozované skládky v okolí Čáslavi	82
Tabulka 43: Přehled ZEVO v využití SKO z Čáslavi	83
Tabulka 44: Obce dle velikostních skupin v Mikroregionu Čáslavsko (r. 2019)	89
Tabulka 45: Obce dle velikostních skupin v ORP Čáslav (2019)	89
Tabulka 46: Obce dle velikostních skupin v ORP Kutná Hora (2019)	90
Tabulka 47: produkce KO a jeho hlavních složek v ORP Čáslav, Kutná Hora a ve Středočeském kraji (r. 2018).....	91
Tabulka 48: Způsoby nakládání s KO z obcí (r. 2018)	92
Tabulka 49: Výkon tříděného sběru v územích ORP Středočeského kraj, produkce SKO v kg/obyvatel/rok (r. 2018)	92
Tabulka 50: Odhad produkce KO (včetně obal. odpadů 1501) v Mikroregionu Čáslavsko (r. 2018)	93
Tabulka 51: Produkce tříděného sběru složek KO a SKO v t/rok (r. 2018).....	94
Tabulka 52: Produkce tříděného sběru složek KO a SKO v t/rok (r. 2018).....	95
Tabulka 53: Stav sběrných nádob na tříděný odpad v Mikroregionu (r. 2018)	96
Tabulka 54: Hustota sběrné sítě na tříděný sběr KO v obcích ČR (2017).....	97
Tabulka 55: Vybavenost pro tříděný sběr papíru a plastů v obcích Mikroregionu (2018)	98
Tabulka 56: Produkce SKO v Mikroregionu (2018).....	99
Tabulka 57: Produkce bioodpadů a objemných odpadů v obcích Mikroregionu (2018).....	100
Tabulka 58: Odhad míry třídění (využití) KO v Mikroregionu (2018)	101
Tabulka 59: Náklady na OH obcí v Kč/obyvatel dle krajů (2018)	102
Tabulka 60: Náklady na OH obcí v Kč/obyvatel dle velikostních skupin (2018)	103
Tabulka 61: Jednotkové náklady na SKO, produkce SKO ve velikostních skupinách obcí a vybraných územích (2018)	104
Tabulka 62: Jednotkové náklady na tříděný sběr, výtěžnost ve velikostních skupinách obcí a vybraných územích (2018)	105
Tabulka 63: Vybrané náklady na OH (Kč/obyvatel) obcí v Mikroregionu (2018).....	106
Tabulka 64: Vybrané jednotkové náklady (Kč/t) v obcích Mikroregionu (2018)	107
Tabulka 65: Produkce KO a vybraných skupin v dotčených územích (2018)	108
Graf 1: Vývoj počtu obyvatel Čáslavi (2009 – 2019)	9
Graf 2: Složení produkovaných odpadů, město Čáslav, v % hmotn., r. 2019.....	33
Graf 3: Měrná produkce využitelných a skládkovaných složek KO ve vybraných obcích Mikroregionu (2018)	102
Mapa 1.: Území města Čáslav.....	8
Mapa 2: Správní území ORP Čáslav	10
Mapa 3: Zařízení pro nakládání s odpady v okolí města Čáslav	19
Obrázek 1: Stanoviště v ulici Družstevní	43
Obrázek 2: Stanoviště v ulici Jetelová	43
Obrázek 3: Stanoviště v ulici Masarykova	44
Obrázek 4: Stanoviště Jetelová x Žitná	44
Obrázek 5: Stanoviště V Břízkách u garáží	45
Obrázek 6: mapa sběrných stanovišť v Čáslavi (r. 2014 -16?).....	70

Obrázek 7: Celkové náklady na odpadové hospodářství (Kč/obyvatel) v rámci ORP (2017)	103
Obrázek 8 Průměrné náklady na sběr, svoz a odstranění SKO (Kč/t) v území ORP v ČR, r. 2017	104
Obrázek 9 Průměrné náklady na sběr, svoz a odstranění SKO (Kč/obyvatel) v území ORP v ČR, r. 2017	105
Obrázek 10: Průměrné náklady (Kč/t) na tříděný sběr využitelných odpadů v území ORP, r. 2017	106